

Ipsos Public Affairs

The Social Research and Corporate Reputation Specialists

Livsmedelsincidenter

Kvantitativ undersökning om konsumentbeteenden

Mats Johansson

Februari 2013

© 2012 Ipsos. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and Proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

Innehåll

- Bakgrund, syfte och metod sid 4-6
- Sammanfattning - Slutsatser sid 8-13
- Ansvar för livsmedel i olika miljöer sid 15-17
- Upplevda kvalitetsbrister i matsalar/serveringar på förskola, skola, äldreboende och sjukhus sid 19-29
- Upplevda kvalitetsbrister på restauranger/matställen/caféer sid 31-36
- Upplevda kvalitetsbrister i livsmedelsbutiker sid 38-43
- Magsjuka och matförgiftning sid 45-55
- Allergi och allergiska reaktioner på livsmedel sid 57-67
- Allergi och allergiska reaktioner hos barn sid 69-76
- Information om innehåll av allergener sid 78-80
- Appendix, svarsfrekvens- och bortfallsredovisning, viktning sid 82-86

Bakgrund, syfte och metod

Bakgrund och syfte

- På uppdrag av Livsmedelsverket genomförde Ipsos en kvalitativ förstudie om konsumentbeteenden, samt informations- och kommunikationsbehov vid eventuella livsmedels- och dricksvattenincidenter. Den kvalitativa förstudien låg till grund för denna efterföljande kvantitativa telefonundersökning.
- Det övergripande syftet i den kvantitativa studien är att ta reda på attityder och beteende bland befolkningen kring livsmedel och livsmedelsincidenter.
- Denna rapport sammanfattar resultaten. Samtliga resultat återfinns i korstabeller.

Upplägg och metod

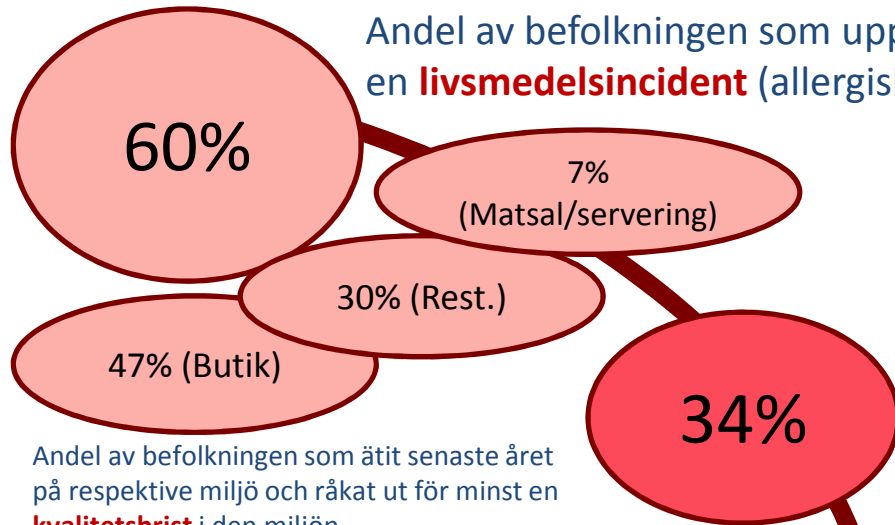
- Databasinsamlingen genomfördes via telefonintervjuer under v 42 till v 49 2012. Fältarbetet genomfördes av Ipsos via fältbolaget Ipsos Observer.
- Målgruppen för undersökningen var Sveriges befolkning över 18 år.
- Urvalet är ett riksrepresentativt slumpmässigt individurval från PAR:s konsumentdatabas PAR Konsument. Urvalet telefonnummersattes med fasta nummer och mobilnummer .
- Frågeformuläret togs fram i samarbete mellan Ipsos och Livsmedelsverket.
- Sammantaget genomfördes 4645 st. intervjuer. Genomsnittstiden för intervjun var 15 minuter. Svarefrekvensen i undersökningen är 53,6%. För en mer detaljerad beskrivning av svarefrekvens, bortfall och jämförelse mellan de som svarat/inte svarat se, "appendix svarefrekvens- och bortfallsredovisning, viktning".
- I syfte att kompensera för bortfall i vissa målgrupper och för att ge bättre representativitet i undersökningen har resultatet vägts efter variablerna kön och ålder, se mer detaljerad information i "appendix svarefrekvens- och bortfallsredovisning, viktning".
- Test av statistisk signifikans mellan resultat på totalen och delmålgrupper har gjorts med T-test på 95 % säkerhetsnivå. Maximal statistisk felmarginal vid 4645 respondenter uppgår till +/- 1,4%. I rapporten kommenteras signifikanta skillnader för olika konsumentgrupper.

Frågeformulär

- För att fånga vilka kvalitetsbrister och livsmedelsincidenter konsumenterna har varit med om, har vi ställt frågor om:
 - Frekvens och beteenden av upplevda kvalitetsbrister* kring tre miljöer:
 - Matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus
 - Restaurang, café, snabbmatställe eller liknande
 - Livsmedelsbutik.
 - Vi har även undersökt frekvens och beteenden kring livsmedelincidenter hos folk som: drabbats av magsjuka, misstänker matförgiftning, har allergi och de som har barn med allergi.
 - Attityder till ansvarsfördelning rörande livsmedel i olika miljöer
 - Frekvenser för inköp av livsmedel i olika miljöer
 - Upplevda kvalitetsbrister/incidenter kring livsmedel i olika miljöer
 - Frekvens av magsjuka och misstänkt matförgiftning.
 - Frekvens av allergi/barnallergi samt ofrivilliga allergiska reaktioner.
 - Beteende vid upplevd brist/incident; hantering, klagomål etc.
 - Kontakt med sjukvården vid magsjuka, ofrivillig allergisk reaktion för IP själv/barn
- * **Kvalitetsbrister:**
- Serverad/köpt mat som du upplevd varit dålig eller otjänlig att äta eller dricka,
 - Upptäckt felaktig eller bristfällig märkning eller information om ingredienser i mat eller dryck,
 - Upplevt hygienbrister i lokalen eller i hur personalen hanterar livsmedlen,
 - Upplevt något i maten som du skadade dig, eller kunde ha skadat dig på t.ex. främmande föremål eller annat oväntat innehåll.

Sammanfattning

Andel av befolkningen som upplevt **minst en kvalitetsbrist** i någon av tre miljöer eller en **livsmedelsincident** (allergisk reaktion själv/sitt barn eller matförgiftning) sista året.

Andel av befolkningen som ätit senaste året på respektive miljö och råkat ut för minst en **kvalitetsbrist** i den miljön

Ungefär varannan drabbad person **klagar**, det motsvarar 34% av befolkningen. Man klagar främst direkt till personalen, färre klagar till ledningen. Högst andel klagomål i butik (56%), lägst på restaurang (39%).

16% av befolkning säger sig varit **magsjuk** någon gång senaste året. Bara 15% av dessa kontaktade sjukvården, det är ca 2% av befolkningen.

Av de magsjuka misstänker 41% att de drabbats av **matförgiftning**. Det är 7% av befolkningen. Restaurang/matställen (55%) eller livsmedel köpt i butik (22%) anges av de flesta som smittokälla.

Endast 17% av de drabbade som misstänker matförgiftning har **klagat**, det motsvarar 1% av befolkningen. En majoritet klagar direkt till personalen och ca var femte person till ledning/ägare.

"Andel av befolkningen" är beräkning gjord utifrån basen samtliga 4645 respondenter. Notera att alla respondenter inte har fått alla frågor pga. att de kan ha filtrerats ut på föregående frågor.

Andel av befolkning som säger att de har en **allergi eller livsmedelsintolerans**.

17%

Andel av befolkning med hemmavarande barn som säger att något av deras **barn har en allergi eller livsmedelsintolerans**.

19%

Andel av allergikerna (vuxna resp. barn) vilka får mycket **svåra/livshotande besvär** av sin sjukdom.

21%/22%

Andel av allergikerna/barn med allergi vilka har drabbats av en **ofrivillig allergisk reaktion** av livsmedel det senaste året. Lika stor andel säger att det skedde i restaurang som i butik. För barn främst i butik.

23%/25%

Bland de vuxna kontakter endast en minoritet av de drabbade **sjukvården** (13%), föräldrar till barn med allergi gör det i högre utsträckning (33%).

13%/33%

Bland de vuxna **klagar** endast 16% av de drabbade medan föräldrar till barn gör det i något högre utsträckning 21%. Man klagar direkt till stället/personalen på stället där livsmedlet köptes, mer sällan till ledningen/ägaren.

16%/21%

- **En hög andel av befolkningen, 60%**, säger sig ha upplevt någon kvalitetsbrist eller incident rörande livsmedel under de senaste 12 månaderna. Det kan innebära otjänlig mat, hygienbrister i livsmedelsmiljö, felaktig märkning eller livsmedel där man skadat sig eller kunnat skada sig, misstänkt matförgiftning eller ofrivillig allergisk reaktion.
- Undersökningen som helhet uppvisar fler likheter mellan olika demografiska grupper än skillnader. Upplevelsen av kvalitetsbrister och reaktioner kring livsmedelsincidenter är i de flesta hänseenden likartade bland hela befolkningen.

Brister vid intag av livsmedel i olika miljöer

- **44% anger att de köpt/ätit dålig eller otjänlig mat** någon gång under de senaste 12 månaderna i någon av de undersökta miljöerna; matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus, restaurang/matställe/café eller livsmedelsbutik. Andra upplevda brister är: felaktig eller bristfällig märkning/information om ingredienser, hygienbrister i lokalen/hantering, något i maten som skadade dig/kunde ha skadat dig.
- Det är **inte en stor andel av de drabbade som väljer att klaga** på de upplevda bristerna. Ungefär hälften (matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus/i butik) eller färre än hälften (restaurang/matställe) gör det.
- Orsakerna till att man väljer att inte klaga är främst att man inte anser att skadan var särskilt stor, man tror inte det skall ge dem något att klaga, man anser det vara besvärligt och man uppger att man inte har tiden och/eller orken att klaga. Att man inte vet var man skall vända sig med klagomål hamnar långt ned bland förklaringar bland de som inte klagar.
- Undersökningen uppvisar skillnader mellan olika undergrupper: dels mellan olika åldersgrupper, dels mellan män och kvinnor, dels mellan personer med allergi/har barn med allergi och personer vilka inte har allergi och på vissa frågor mellan personer med hög resp. låg utbildning. Skillnader mellan boende i olika geografiska regioner och olika typer av bostadsorter återfinns på enskilda frågor men de är små och inte vanligt förekommande.

Jämförelse av tre miljöer angående upplevda kvalitetsbrister

Matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus

13% av befolkning äter varje vecka på något av dessa ställen. Av de som bara ätit på ett av dem är det % som äter regelbundet där varje vecka :
Förskola(53), Skola(53), Äldreboende(30), Sjukhus(9)

18% av de som ätit på någon av dessa fyra miljöer har upplevt någon brist

→ Typ av brist	Förskola	Skola	Äldreboende	Sjukhus
Otjänlig/dålig mat	10	9	6	7
Brist i hygien	10	8	8	6
Felaktig märkning	5	7	6	5
Skadad av livsmedel	2	2	1	1

50% av de som upplevt brist klagade. Högst andel i förskolan (78%), lägst andel i skolan (39%)

→ Klagomål till...	Någon av miljöerna
Direkt till personal	72
Ledning/föreståndare	20
Annan personal	15

De som inte klagade angav att man lidit liten skada, får inte ut något av att klaga och brist på tid och ork.

- Kvinnor äter här i högre grad än män
- De grupper som frekventerar dessa miljöer mer än genomsnittet (Kvinnor, Yngre <30 år, de som jobbar i vård/omsorg eller skola/förskola) har upplevt incidenter oftare än övriga grupper.

Restaurang/matställe

28% av befolkning äter/köper livsmedel ute varje vecka. 91% anser att stället man köper maten på har det största ansvaret för att livsmedlen är OK. Endast 6% anger "jag själv".

30% av de som har ätit på restaurang/matställe har upplevt någon brist

→ Typ av brist	Total
Brist i hygien	19
Otjänlig/dålig mat	13
Felaktig märkning	8
Skadad av livsmedel	5

39% av de som upplevt brist klagade, högst andel bland de med allergi (46%) och med barn med allergi (51%)

→ Klagomål till...	Total
Direkt till personal	90
Ledning/föreståndare	14
Producent	1

De som inte klagade angav att man lidit liten skada, man hade ingen ork och det är besvärligt att klaga.

- Män och unga under 50 år äter ute i högre grad än övriga.
- Yngre (<50 år) har upplevt incidenter oftare än övriga åldersgrupper.
- Hushåll med hemmavarande barn samt boende i storstad (Sthlm/Gbg) köper livsmedel ute i högre utsträckning än andra grupper.

Butik

81% av befolkningen köper livsmedel i butik varje vecka. 79% anser att stället man köper maten på har det största ansvaret för att livsmedlen är OK. Hela 34 % anger att "jag själv" har ansvar.

47% av de som köpt livsmedel i butik/ätit livsmedel köpt i butik har upplevt någon brist

→ Typ av brist	Total
Otjänlig/dålig mat	38
Felaktig märkning	14
Brist i hygien	9
Skadad av livsmedel	5

56 % av de som upplevt brist klagade. Ju äldre desto högre andel som klagar.

→ Klagomål till...	Total
Direkt till personal	84
Ledning/föreståndare	14
Producent	7

De som inte klagade angav brist på ork/tid, det är besvärligt och man lidit liten skada.

- Kvinnor/hushåll med barn handlar oftare än män/hushåll utan barn.
- Kvinnor/hushåll med barn anger i högre grad än män/hushåll utan barn att de upplevt incident.
- 74% av de äldsta klagar på brister medan bara 42% av de yngsta klagar. Kvinnor klagar oftare än män.

Magsjuka och matförgiftningar

- Av de personer som de senaste 12 månaderna fått magsjuka, dvs. haft diarré eller kräkts av t.ex. magsjuksmitta (16%) är det en liten andel som kontaktar sjukvården, 12%, och en mycket liten andel som besöker sjukvården, 4%. Det är en stor andel av de som haft magsjuka, som misstänker att de blivit dåliga av något livsmedel, 41%, hur stor andel av dessa som faktiskt har blivit det kan denna undersökning inte fastställa.
- Omräknat till andel av befolkningen som misstänker att de har blivit magsjuka pga. matförgiftning någon gång under de senaste 12 månaderna är 7%.

Allergier

- Att ungefär var fjärde allergiker, 23%, resp. barnallergiker, 25%, drabbats av en ofrivillig allergisk reaktion under de senaste 12 månaderna trots att de försöker undvika sådana innebär en risk för dessa grupper. Var femte person av allergikerna anger att de får mycket svåra/extrema besvär vid allergisk reaktion vilket kan medföra en mycket hög risk eller livsfara.
- Drygt var tredje, 38%, av livsmedelsincidenterna som drabbat allergiker härrör från livsmedel köpta i butik där bl.a. brister i märkning och hygienbrister är orsaker till att allergiker drabbas. Ungefär samma andel, 36%, av incidenterna inträffar vid intag av livsmedel inköpt på restaurang.

Slutsats

- Att nästan varannan person, 44%, upplevt otjänlig mat i någon livsmedelsmiljö är inte ett starkt resultat för de branscher där hanteringen sköts. Att ha rutiner och genomföra egen kontroll för att säkerställa säkra livsmedel och att konsumenten inte blir vilseledd av märkning etc. är företagets ansvar.

Ansvar för livsmedel i olika miljöer

Vem har störst ansvar för att ett livsmedel är Ok att äta?

Både när det gäller att köpa livsmedel på restaurang/matställe eller i en livsmedelsbutik anser en klar majoritet av befolkningen att butiken/matstället som säljer livsmedlet har det största ansvaret, 91% av alla svarar detta för restauranger/matställen medan 79% svarar detta när det gäller butiker.

När det gäller sitt eget ansvar är det en stor skillnad mellan hur folk ser på restauranger, där bara 6% säger att man själv har stort ansvar, medan hela 34% anger detta när det gäller köp av livsmedel i butik. Att man som individ har större chans att titta, klämma och känna på livsmedel i butik i förväg förklarar sannolikt denna skillnad i resultat mellan restauranger och livsmedelsbutiker.

Även producenter/leverantörer anses ha ett stort ansvar, det säger 37% i butiksmiljö och 21% i restaurangmiljö.

Grupperna 50-64 år och högutbildade anger i högre utsträckning än övriga grupper att Livsmedelsverket har ett stort ansvar när det gäller livsmedel som säljs i butiksmiljö, 21% respektive 22% anger Livsmedelsverket som en av tre aktörer med stort ansvar.

Respondenterna informeras om att undersökningen genomförs på uppdrag av Livsmedelsverket, detta kan påverka andelen som nämner myndigheten i någon utsträckning.

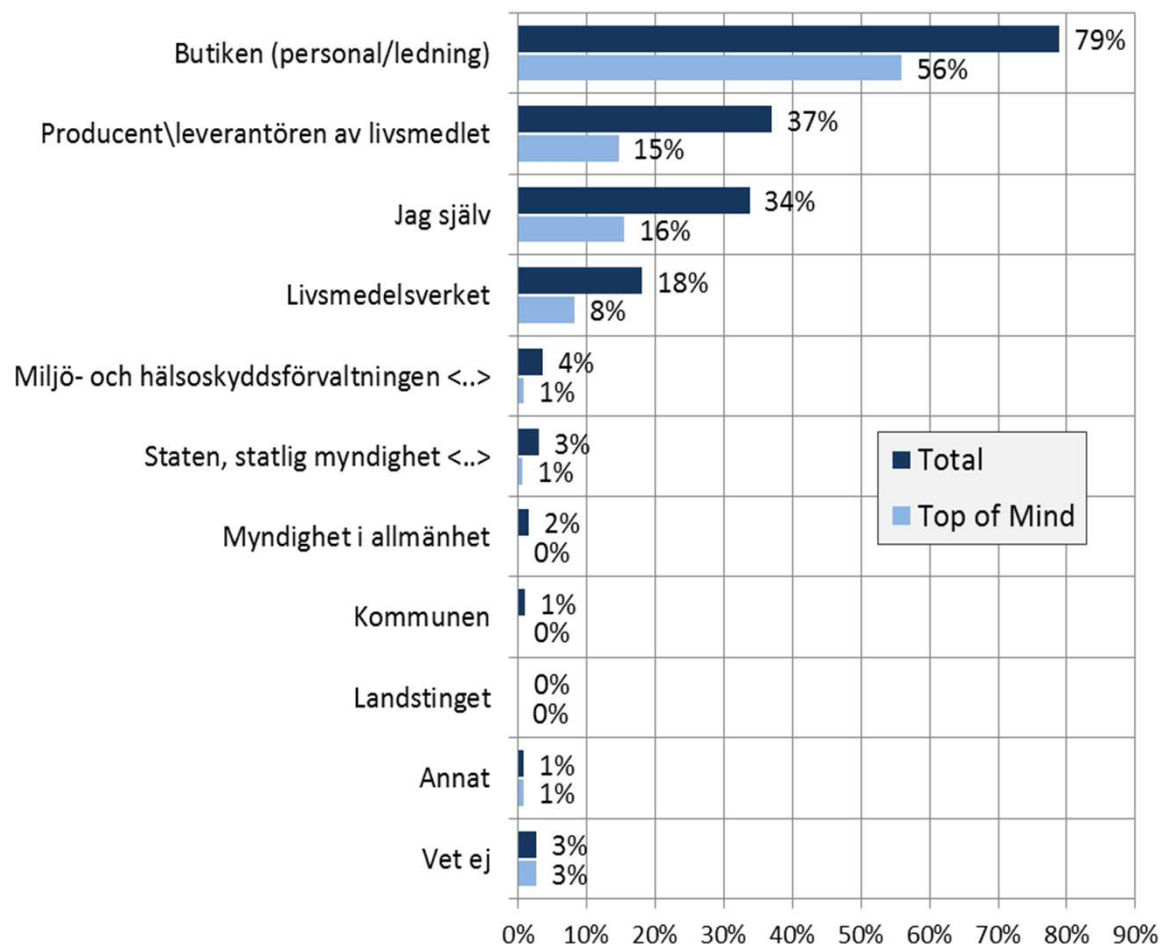
5% av befolkningen anser att Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen/kommunen har ett stort ansvar för livsmedel i butiksmiljö, medan 8% av befolkningen anser att de har det när det gäller livsmedel i restaurangmiljö. Det är en högre andel bland de äldsta "över 65 år" och en lägre andel bland de yngsta "18-29 år" som anser detta.

Var tredje person anser att man själv har ett stort ansvar för livsmedel man köper i butik. En majoritet anger att det är butiken som har det största ansvaret

Fråga: När det gäller livsmedel som du köper i butik, vem eller vilka anser du har det största ansvaret för att kontrollera att livsmedlen du köper inte är dåliga och att de är OK att äta eller dricka?

Bas: Samtliga 4645 IP, Män 2291 IP, Kvinnor 2355 IP, 18-29 år 920 IP, 30-49 år 1542 IP, 50-64 år 1047 IP, 65 + år 1120 IP.

Kvinnor anser i högre utsträckning än män att det finns ett eget ansvar.

Äldre över 65 år anser i lägre grad än övriga åldrar att man själv har stort ansvar.

Personer med hög utbildning anger i högre utsträckning än övriga flera alternativ; att man själv har ansvar (39%), men även att producenten har det (40%) och att Livsmedelsverket har det (21%).

Personer med barn hemma anser i högre utsträckning än de utan barn att man själv har ett stort ansvar, 39% mot 31%.

Personer som har allergi anger i högre utsträckning än de utan att producenten/leverantören har ett stort ansvar.

Personer som jobbar/jobbat i Livsmedelsbranschen anger i högre utsträckning att Producenten har ett stort ansvar.

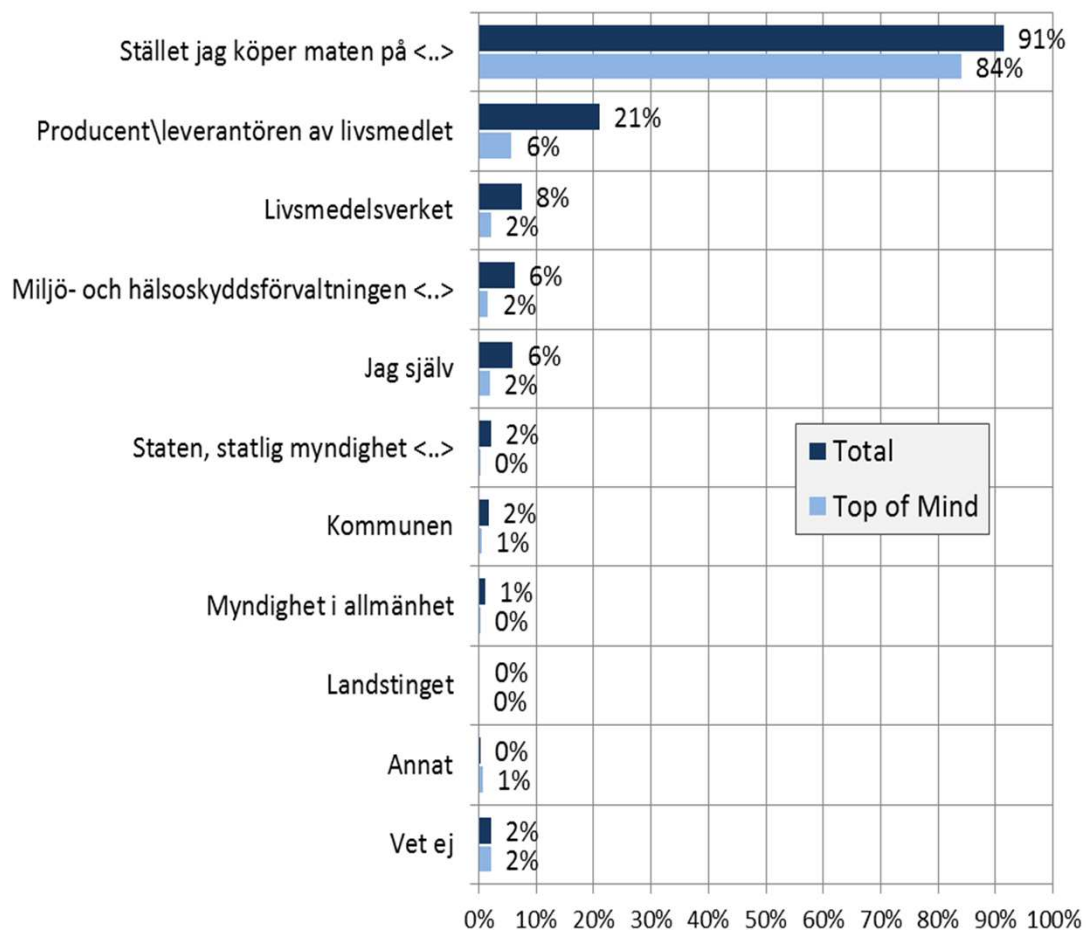
Personer som misstänker att de blivit matförgiftade anger i högre utsträckning att producenten har ett stort ansvar.

En klar majoritet av befolkningen anser att restaurangen har det största ansvaret för livsmedlet man säljer/serverar

Fråga: När det gäller livsmedel som du köper på en restaurang, café eller snabbmatställe, vem eller vilka anser du har det största ansvaret för att kontrollera att livsmedlen du köper inte är dåliga och att de är OK att äta eller dricka?

Bas: Samtliga 4645 IP, Män 2291 IP, Kvinnor 2355 IP, 18-29 år 920 IP, 30-49 år 1542 IP, 50-64 år 1047 IP, 65 + år 1120 IP.

Kvinnor anser i högre utsträckning än män att det finns ett stort ansvar hos producent/tillverkaren.

Äldre över 65 år anser i lägre grad än övriga åldrar att restaurangen (85%) och producenten/ tillverkaren (17%) har ett stort ansvar

Åldrarna 18-29 år och 30-49 år anser i högre grad än övriga åldersgrupper att restaurangen har det största ansvaret. Åldersgruppen 30-49 år anser även i högre grad än övriga åldersgrupper att producenten/tillverkaren har ett ansvar .

8% anger att Livsmedelsverket har ett ansvar.

Personer med hög utbildning anger i högre utsträckning än övriga att producenten har stort ansvar (93%) , Miljö- och hälsoskyddsförvaltning/kommunen (11%) och Livsmedelsverket har det (10%).

Personer med barn hemma anser i högre utsträckning än de utan barn att restaurangen och producenterna har ett stort ansvar.

Personer som jobbar/jobbat i restaurangbranschen anger i högre utsträckning att man själv har ett stort ansvar (8%).

Personer i livsmedelsbutik och handel anser i högre utsträckning att producenten/tillverkaren har ett stort ansvar (26%).

**Upplivda
kvalitetsbrister i
matsal/servering på
förskola, skola,
äldreboende eller
sjukhus**

Upplevda kvalitetsbrister och beteenden kring dessa i matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus:

En minoritet av befolkningen äter återkommande på denna typ matsalar. 12% av befolkningen anger att de äter regelbundet minst flera gånger/vecka i en sådan matsal.

18% av de personer som har ätit på ett sådant ställe någon gång de senaste 12 månaderna anger att de upplevt en kvalitetsbrist rörande livsmedel, det motsvarar 7% av befolkningen.

Det är en något högre andel av de som frekventerar matsalar i förskolor och skolor som säger sig ha upplevt kvalitetsbrist jämfört med sjukhus eller äldreboenden.

Det är främst otjänlig mat och brist i hygien som anges vara de problem personer har upplevt i någon av dessa matsalar/serveringar.

Personer yngre än 30 år säger sig i högre utsträckning ha upplevt kvalitetsbrister. Gruppen är överrepresenterad bland "de som ätit på skola".

Kvinnor frekventerar i högre utsträckning än män matsalar/serveringar på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus, detta är en konsekvens av att kvinnor har en överrepresentation i de yrkena.

De demografiska grupper som tillbringar hela arbetsdagar och/eller skoldagar i dessa miljöer har högre frekvens av att äta i sådana matsalar/serveringar. Det innebär att de i högre utsträckning riskerar att utsättas för kvalitetsbrister som kan förekomma i dessa miljöer.

Upplevda kvalitetsbrister och beteenden kring dessa i matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus:

Varannan person, 50%, av de som upplevde en kvalitetsbrist valde att klaga.

De som klagar gör det främst direkt till personalen i matsalen, i snitt 72% av de som klagar vänder sig direkt till någon ur personalen.

Endast i snitt 20% försöker framföra klagomål till ledningen/föreståndaren.

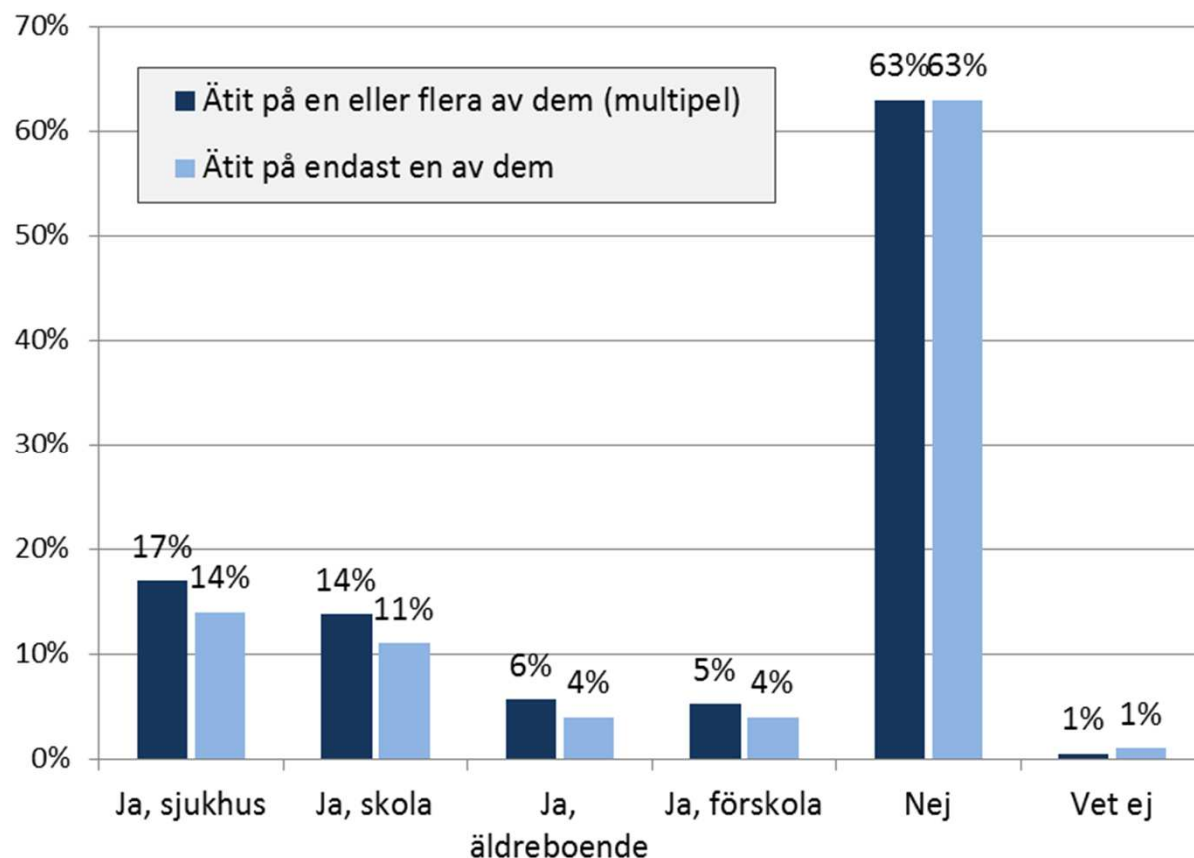
1% klagar till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen/kommunen.

De som väljer bort att klaga förklarar detta med att de inte har lidit någon stor skada, de tror inte att det skall ge dem något att klaga, de anser det tar för mycket tid, det är besvärligt och de orkar inte klaga.

Drygt var tredje respondent, 36%, har ätit/druckit i någon matsal/servering under de senaste 12 månaderna, störst andel har gjort det i sjukhusmiljö.

Fråga: Har du de senaste 12 månaderna ätit eller druckit i en matsal/servering på en förskola, skola, äldreboende eller sjukhus? Bas: Samtliga 4645 IP, Män 2291 IP, Kvinnor 2355 IP, 18-29 år 920 IP, 30-49 år 1542 IP, 50-64 år 1047 IP, 65 + år 1120 IP.

En majoritet, 88%, av de personer som har ätit i någon matsal/servering av de fyra miljöerna som studien omfattade har endast ätit på en av dem.

Kvinnor har i högre utsträckning än män ätit/druckit i dessa miljöer, det följer mönstret att kvinnor i högre utsträckning än män arbetar inom dessa branscher.

I den yngsta gruppen, 18-29 år, svarar 26% att de "har ätit på skola".

Personer med barn hemma har i högre utsträckning än de utan barn ätit på förskola, skola och/eller sjukhus någon gång under de senaste 12 månaderna.

Personer med hög utbildning har i högre utsträckning än de med lägre utbildning ätit på förskola, skola och sjukhus. Sannolikt har de ätit där i jobbet.

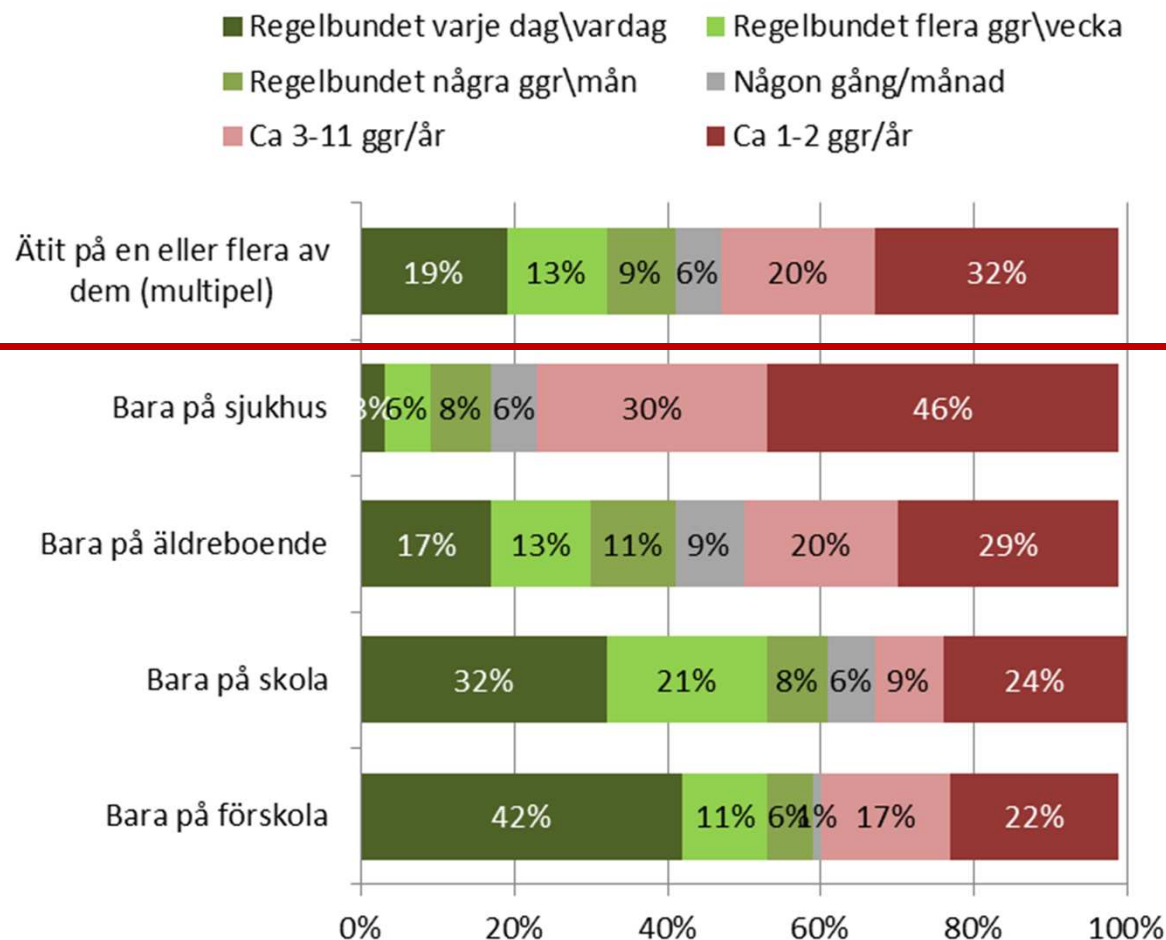
Boende i Övre Norrland äter i högre utsträckning än boende i övriga regioner på någon av dessa fyra miljöer (44% mot 36% bland totalen).

Ungefär var tredje respondent anger att de äter regelbundet minst flera ggr i veckan i någon av dessa miljöer. Frekvensen högst för förskola och skola.

Fråga: Om du tänker på de senaste 12 månaderna. Hur ofta har du ätit i en sådan miljö?

Bas: De som har ätit i dessa miljöer 1693 IP, bara på förskola 163 IP, bara på skola 507 IP, bara på äldreboende 183 IP, bara på sjukhus 632 IP.

Kvinnor äter i högre utsträckning än män regelbundet varje dag i någon typ av matsal/ servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus. De är överrepresenterade bland de anställda vilka jobbar i sådana miljöer.

Åldersgrupperna 18-29 åringar och 50-64 åringar äter i högre utsträckning än de övriga åldersgrupperna regelbundet varje dag i någon typ av matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus.

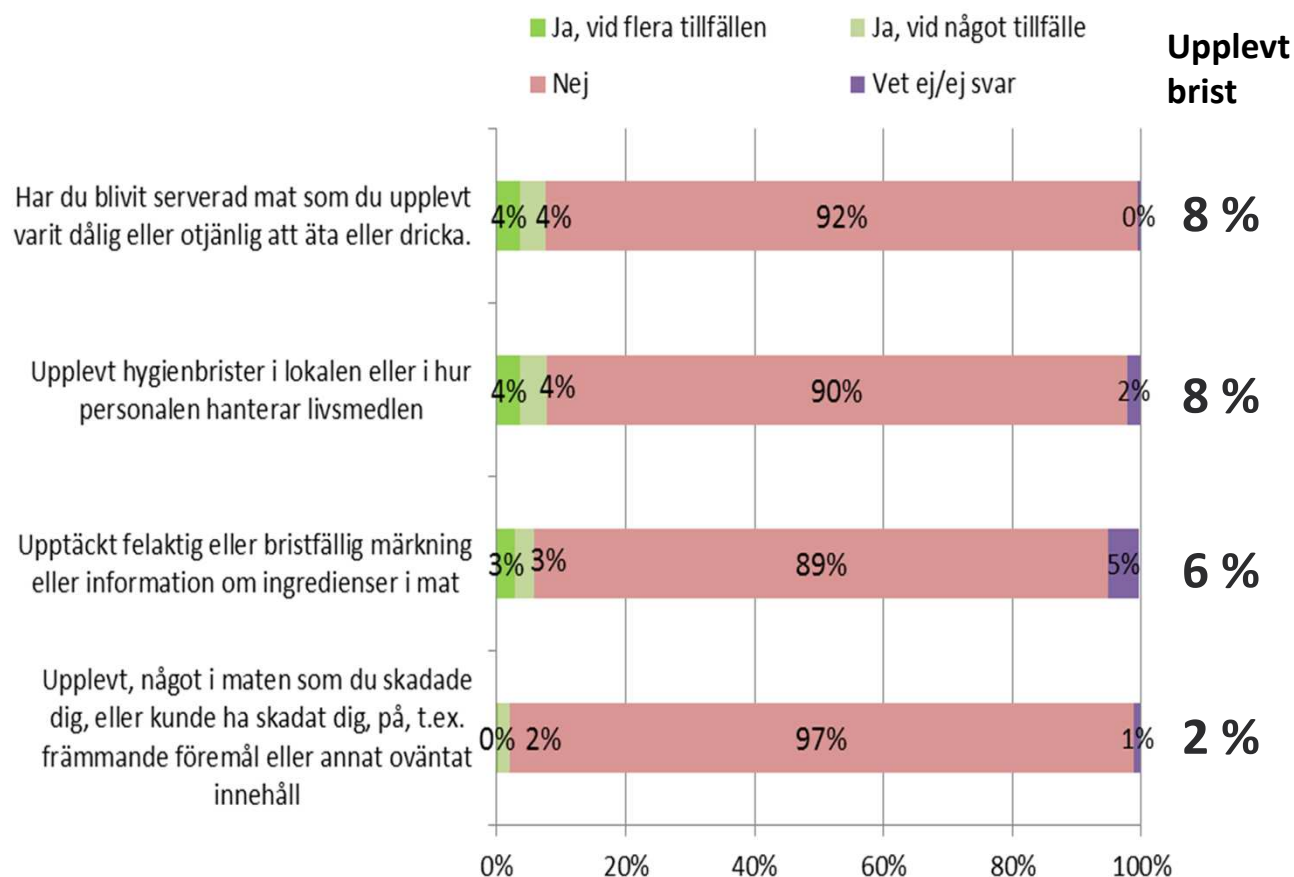
Datat i undersökningen stödjer ett antagande att de personer vilka spenderar sin arbetsdag/skoldag på platsen är de som i högst utsträckning även nyttjar den matsal/servering som finns där.

6% av samtliga säger sig ha upplevt någon typ av kvalitetsbrist i en matsal/servering inom förskola, skola, äldreboende el sjukhus. Otjänlig mat och bristande hygien är de brister som flest nämner.

Fråga: Har du vid några av dessa tillfällen råkat ut för någon eller några av följande brister?

Bas: De som har ätit i någon dessa miljöerna, 1693 IP.

De personer som säger sig ha upplevt någon av de fyra bristerna säger sig i genomsnitt ha upplevt 1,25 av dem.

80% av de som upplevt någon incident nämner bara en av dem. 16% nämner två st., 3% nämner tre st. och 1% nämner alla fyra.

De yngsta, 18-29 år, svarar i högre utsträckning att de upplevt de fyra bristerna jämfört med de andra åldersgrupperna.

Personer med egen allergi nämner i högre utsträckning att de upplevt felaktig märkning.

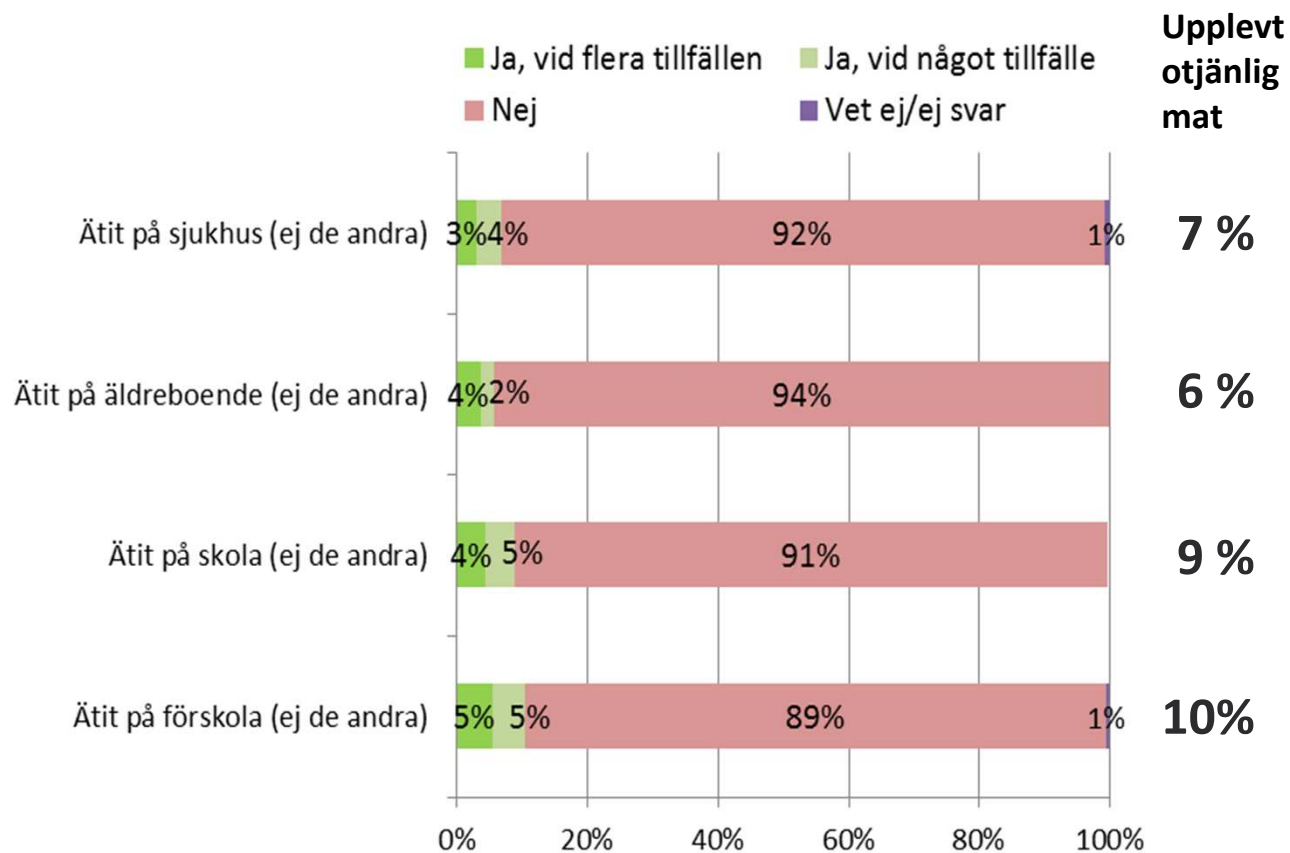
Personer med barn hemma som har allergi anger i högre utsträckning att de/barnet upplevt skador av livsmedel.

6-10 % nämner att de upplevt ” blivit serverad mat som du upplevt varit dålig eller otjänlig att äta eller dricka”.

Fråga: Har du blivit serverad mat som du upplevt varit dålig eller otjänlig att äta eller dricka?

Bas: De som har ätit i dessa miljöer : bara på förskola 161 IP, bara på skola 505 IP, bara på äldreboende 181 IP, bara på sjukhus 625 IP.

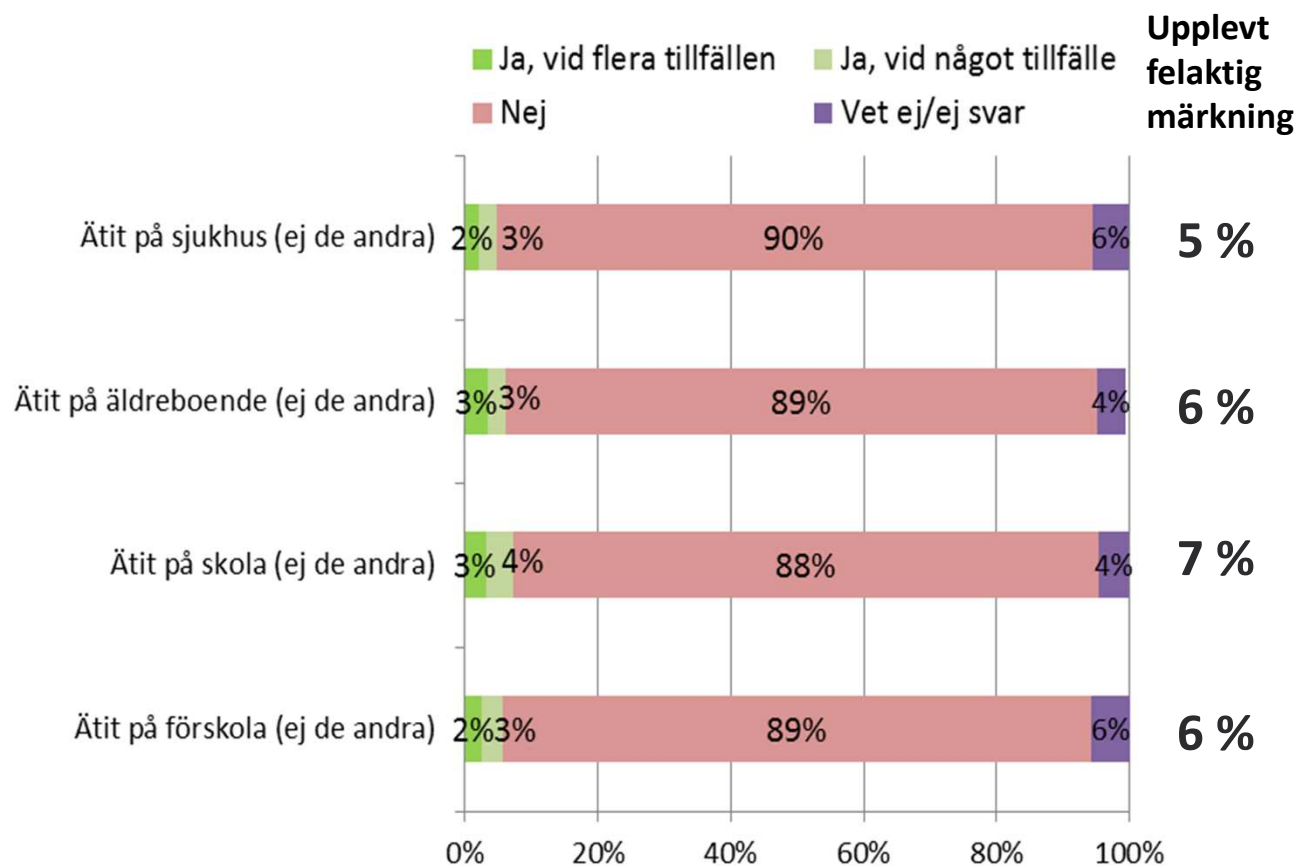

5-7 % nämner att de upplevt ”felaktig eller bristfällig märkning”

Fråga: **Upptäckt felaktig eller bristfällig märkning eller information om ingredienser i mat eller dryck?**

Bas: De som har ätit i dessa miljöer: bara på förskola 161 IP, bara på skola 505 IP, bara på äldreboende 181 IP, bara på sjukhus 625 IP

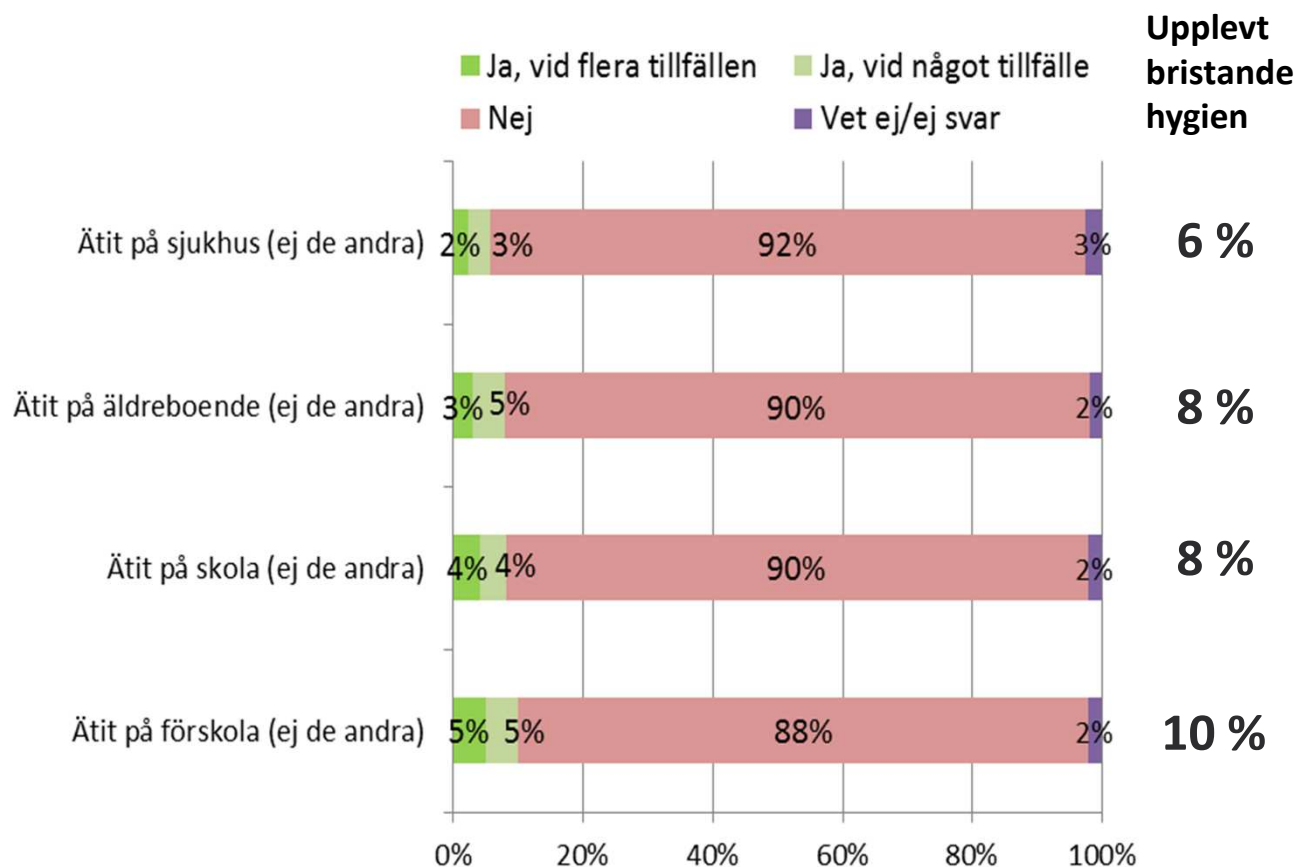

6-10 % nämner att de upplevt ”hygienbrister i lokalen eller i hur personalen hanterar livsmedlen”. Lägst andel på sjukhus.

Fråga: Upplevt hygienbrister i lokalen eller i hur personalen hanterar livsmedlen

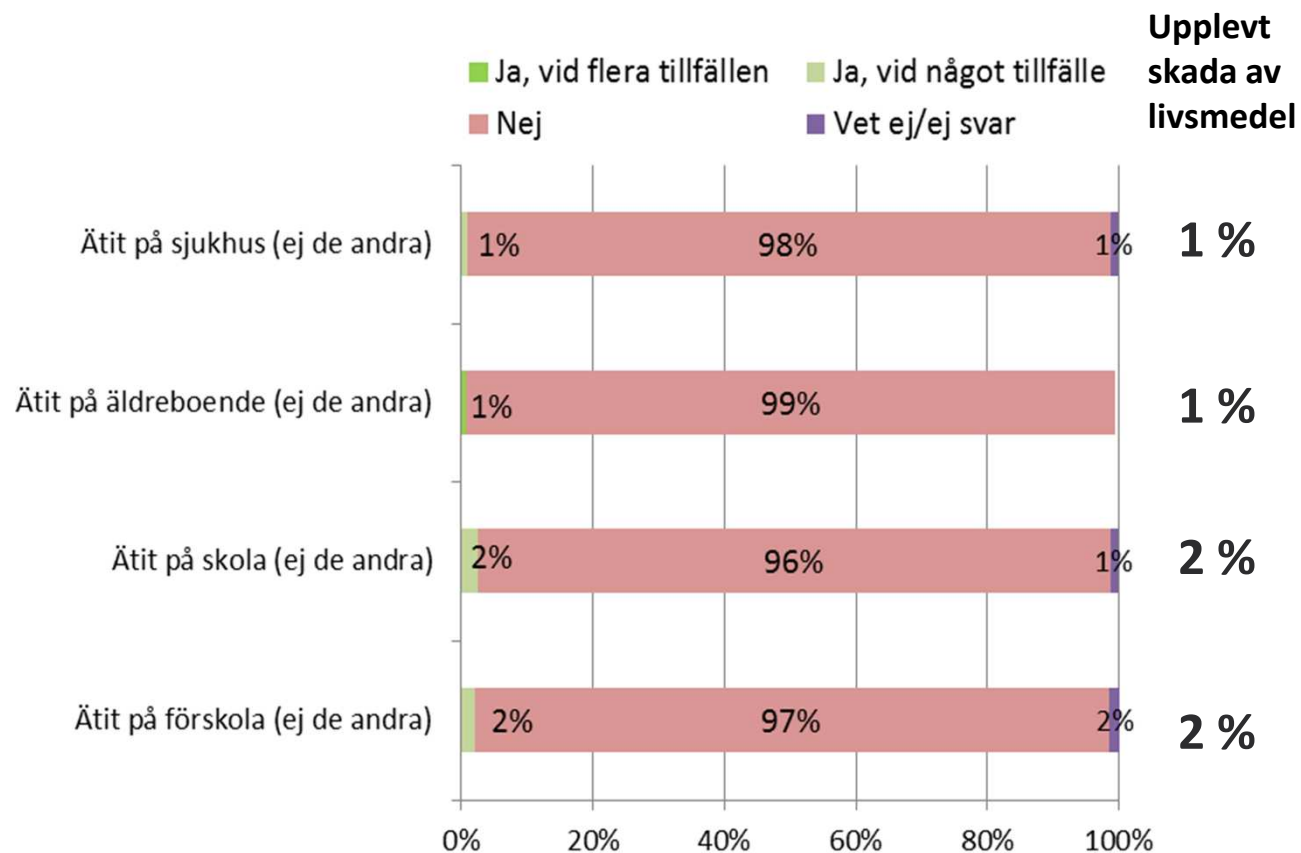
Bas: De som har ätit i dessa miljöer : bara på förskola 161 IP, bara på skola 505 IP, bara på äldreboende 181 IP, bara på sjukhus 625 IP

1-2% nämner att de upplevt något de skadade sig/kunde ha skadat sig på.

Fråga: Upplevt, något i maten som du skadade dig, eller kunde ha skadat dig, på, t.ex. främmande föremål eller annat oväntat innehåll? Bas: De som har ätit i dessa miljöer : bara på förskola 161 IP, bara på skola 505 IP, bara på äldreboende 181 IP, bara på sjukhus 625 IP

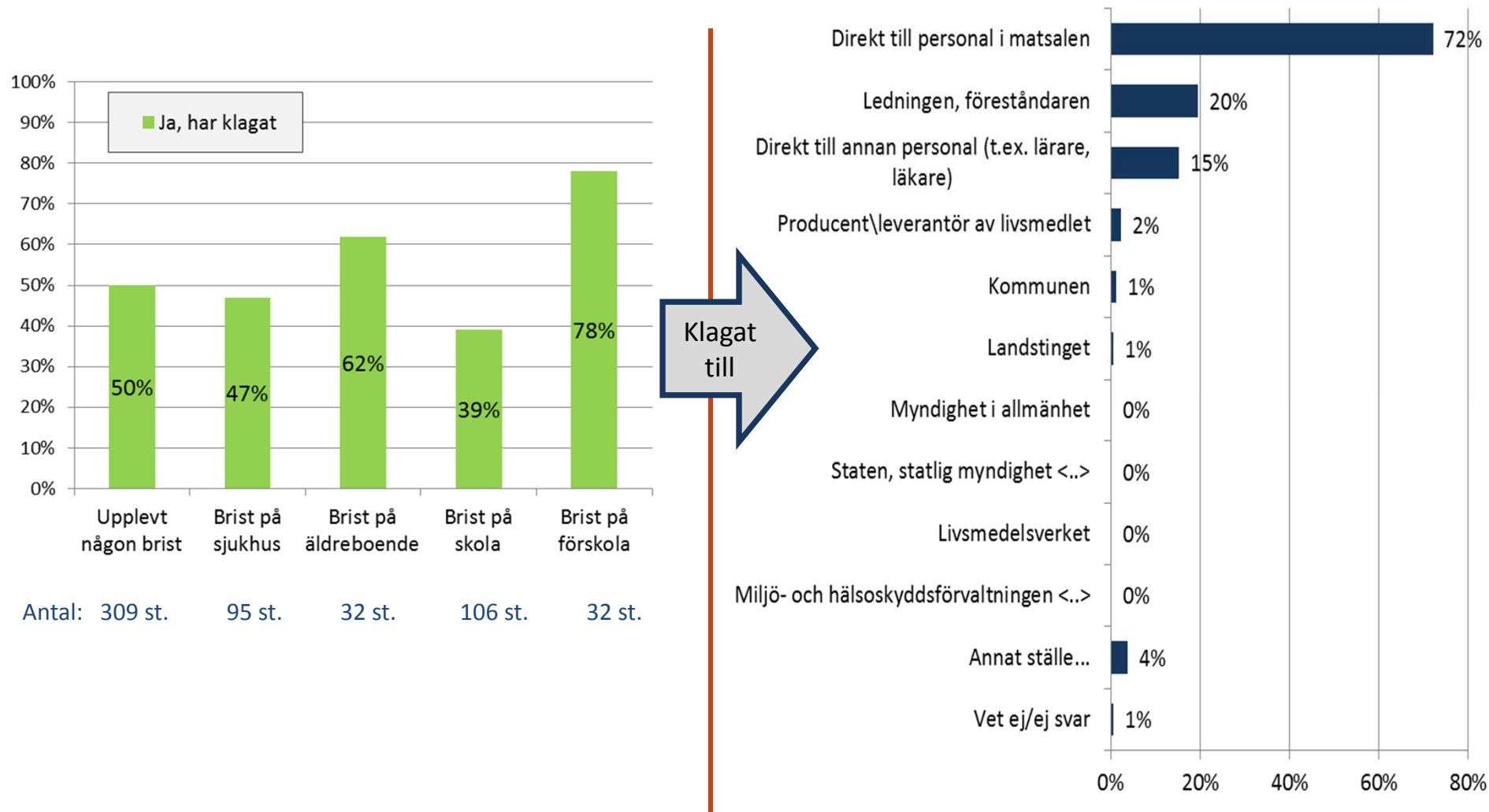

Störst andel av de som upplevt brister och som klagar återfinns bland de som ätit på förskolan. En klar majoritet av de som klagar gör det direkt till personalen i matsalen.

Fråga: Framförde du klagomål till någon på bristen/någon av bristerna? Bas: De som upplevt någon incident., 309 IP

Fråga: Var vände du dig med ditt/dina klagomål? Bas: De som klagat på incident, 154 IP

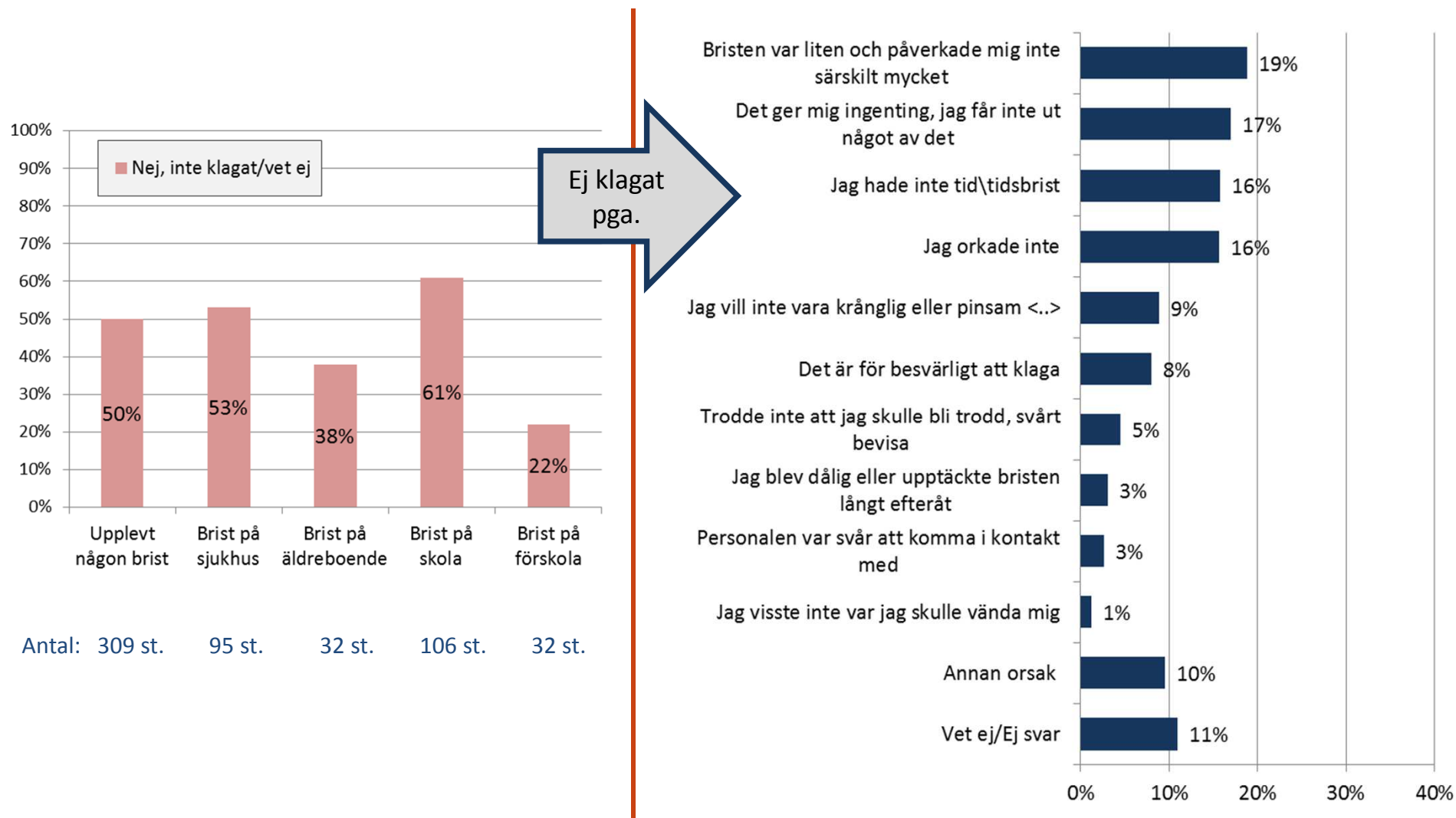

De personer som väljer att inte klaga på de upplevda bristerna anger olika faktorer som förklaring: var en liten skada, ger dem inget att klaga, brist på tid och ork att klaga.

Fråga: Framförde du klagomål till någon på bristen/någon av bristerna? Bas: De som upplevt incident., 309 IP

Fråga: Vad var anledningen till att du inte klagade? Bas: De som INTE klagat på incident, 149 IP

Upplevda kvalitetsbrister på restauranger och andra matställen

Sammanfattning – Resultat

Upplevda kvalitetsbrister och beteenden kring dessa på restauranger/matställen/caféer:

Ungefär varannan person, 55%, äter/köper livsmedel ute minst några ggr per månad, 28% säger sig göra det minst flera gånger varje vecka. En högre andel m n än kvinnor äter regelbundet på restauranger/matställen/caféer och högre andelar i yngre åldersgrupper  n i de äldre.

Hushåll med hemmavarande barn och högutbildade personer äter/köper oftare än hushåll utan barn resp. lågutbildade, livsmedel på denna typ av matställen.

Boende i storstadsregionerna , Stockholm och Göteborg,  r i högre utsträckning frekventa gäster på restauranger/matställen/caféer jämfört med andra regioner.

30% av de personer som har  titit på/köpt mat från en restaurang, café, snabbmatställe eller liknande anger att de upplevt minst en kvalitetsbrist rörande livsmedel under de senaste 12 månaderna. Det motsvarar 28% av befolkningen och det  r främst brist på hygien och otjänlig mat som anges vara problemen de upplevt.

Personer i åldersgrupperna 18-29  r och 30-49  r säger sig ha i högre utsträckning än äldre åldersgrupper ha upplevt kvalitetsbrister.

Boende i Stockholmsregionen anger i högre utsträckning än övriga att de upplevt minst någon incident. De grupper vilka frekventerar dessa miljöer oftare b r proportionerligt sett även uppleva fler brister om allt annat "antages lika".

Grupperna "Har allergi", "Haft magsjuka senaste 12 månaderna", "Misstänker matförgiftning senaste 12 månaderna" har samtliga angivit i högre utsträckning än genomsnittet att de upplevt någon/några brister när de handlat livsmedel på restaurang, café, snabbmatställe.

Sammanfattning – Resultat

Upplevda kvalitetsbrister och beteenden kring dessa på restauranger/matställen/caféer:

5% av de som har ätit på restaurang/matställe/café anger att de upplevt en situation/brist de senaste 12 månaderna där de har skadat sig eller kunnat skada sig på ett livsmedel, det motsvarar ca 4% av befolkningen.

En minoritet, 39%, av de som upplevde minst en brist valde att inkomma med klagomål. En något lägre andel bland de yngsta  n övriga åldersgrupper.

En stor majoritet bland de som väljer att klaga g r det direkt till personalen på stället (t.ex. en servitör) 90% , endast 14% säger att de klagar till ledningen/ägaren. 1% klagar till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen/kommunen.

Den stora grupp som inte klagar förklarar detta med att de har brist på tid eller ork , att de inte lidit någon stor skada och många anger att de inte vill vara pinsamma genom att klaga.

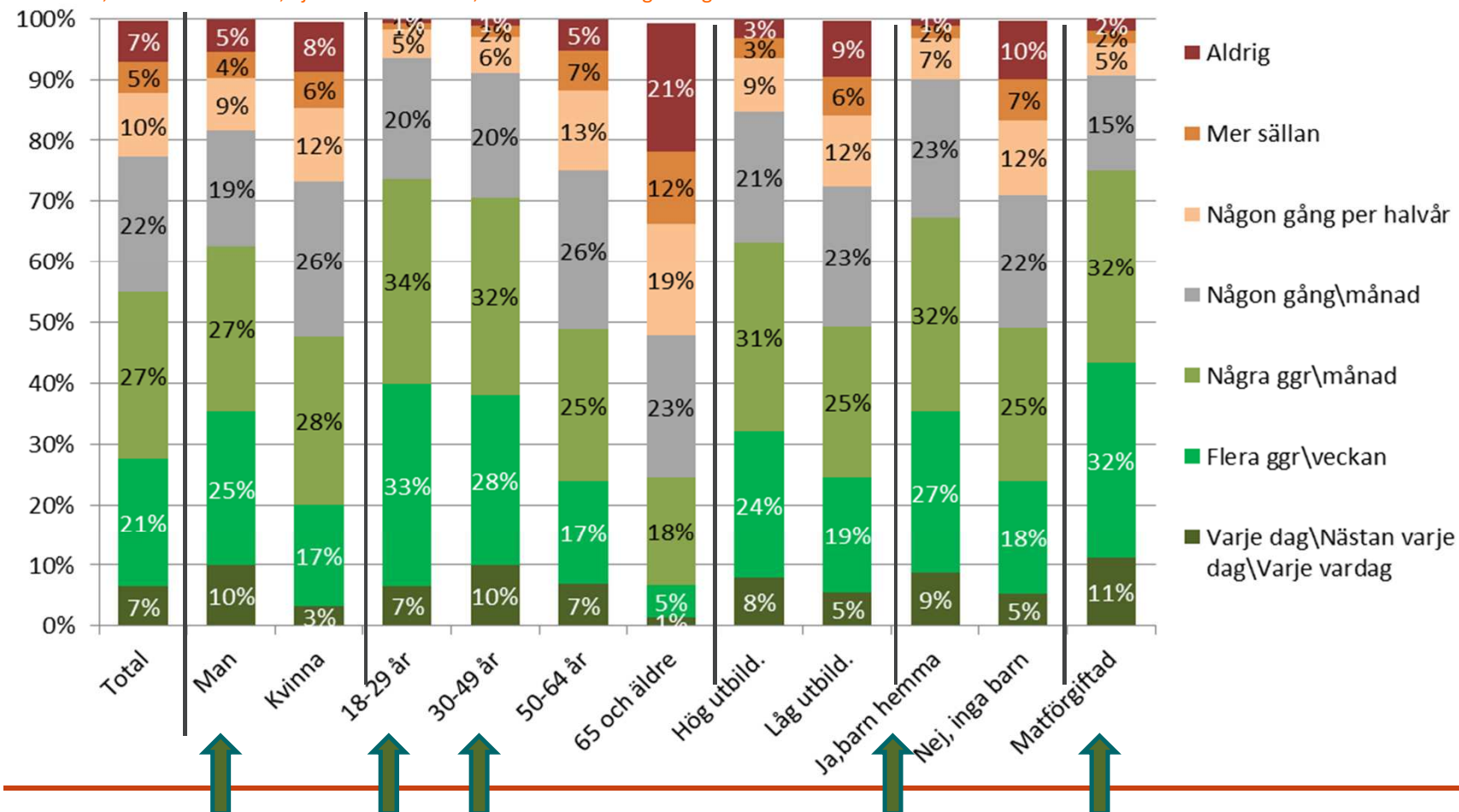
En mycket liten andel av de som valde att inte klaga angav att orsaken var att de inte "visste till vem jag skulle vända mig?". Det var även få av de som klagade som sökte någon instans utöver matstället eller producenten.

Sammantaget visar resultaten att befolkningens rutin på att klaga över brister  r både **avvaktande** (en minoritet som g r klagomål), **sparsam** (man klagar bara till första instansen dvs. personalen man direkt  r i kontakt med) och **upplevs som en börda** vilken inte är värt att genomföra.

Fler än varannan respondent, 55%, anger att de äter/hämtar mat på restaurang eller annat matställe minst några ggr per månad.

Fråga: Om du tänker på de senaste 12 månaderna. Hur ofta på ett ungefär har du ätit eller hämtat mat på någon form av restaurang, café, snabbmatsställe eller liknande?

Bas: Samtliga 4645 IP, Män 2291 IP, Kvinnor 2355 IP, 18-29 år 920 IP, 30-49 år 1542 IP, 50-64 år 1047 IP, 65 + år 1120 IP, hög utb. 1910 IP, låg utb. 2271 IP, barn i HH 1521 IP, ej barn i HH 3117 IP, misstänkt matförgiftning sista 12 mån 304 IP.

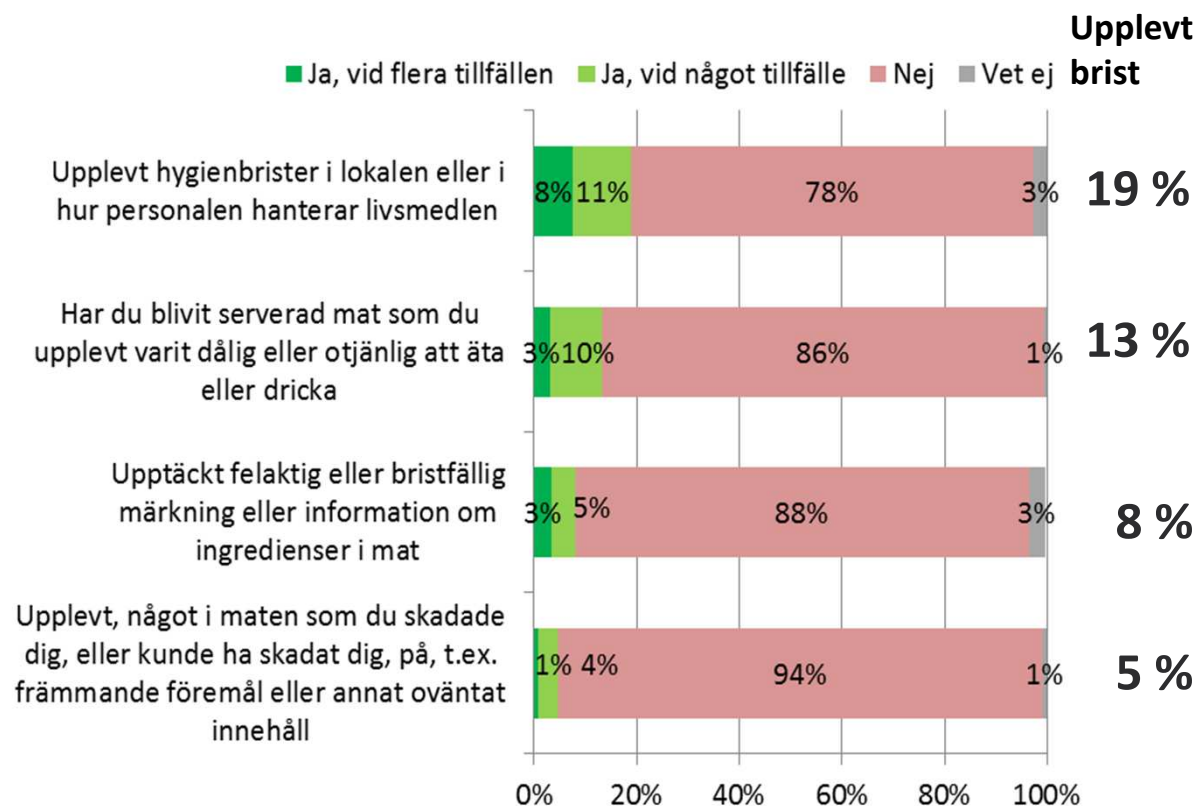
- Män, de yngre åldersgrupperna, personer med barn hemma och de som misstänker matförgiftning under senaste 12 månaderna har högre frekvens av att äta ute/köpa livsmedel på matställe.
- Boende i storstad (Stockholm A-region och Göteborg A-region) är i högre utsträckning än andra regioner regelbundna kunder hos restaurang/matställen.

28% av befolkningen säger sig ha upplevt någon typ av kvalitetsbrist när de ätit/köpt mat på restaurang/matställe. Hygienbrister är det som flest anger.

Fråga: Har du vid några av dessa tillfällen råkat ut för någon eller några av följande brister?

Bas: De som har köpt livsmedel i rest.miljö. Samtliga 4314 IP, Män 2164 IP, Kvinnor 2150 IP, 18-29 år 913 IP, 30-49 år 1523IP, 50-64år 992 IP, 65 + 876 IP

30% av samtliga som äter livsmedel på restaurang anger att de upplevt någon kvalitetsbrist de senaste 12 månaderna, det är 28% av befolkningen.

De personer som säger sig ha upplevt någon brist säger sig i genomsnitt ha upplevt 1,5 st.

Grupperna 18-29 år och 30-49 år, svarar i högre utsträckning att de upplevt brister än övriga åldersgrupper.

Personer med allergi anger i högre utsträckning att de upplevt brister vid köp av livsmedel på restaurang. Personer med barn som har allergi anger att de upplevt felaktig märkning i högre utsträckning.

Personer som misstänker sig blivit matförgiftade senaste 12 månaderna anger i högre utsträckning att de upplevt olika typer av kvalitetsbrister, denna grupp äter ute mer frekvent än genomsnittet.

Personer som jobbar/jobbat i restaurangbranschen och Livsmedelbutik har i högre utsträckning upplevt alla de fyra bristerna när köpt mat i denna miljö.

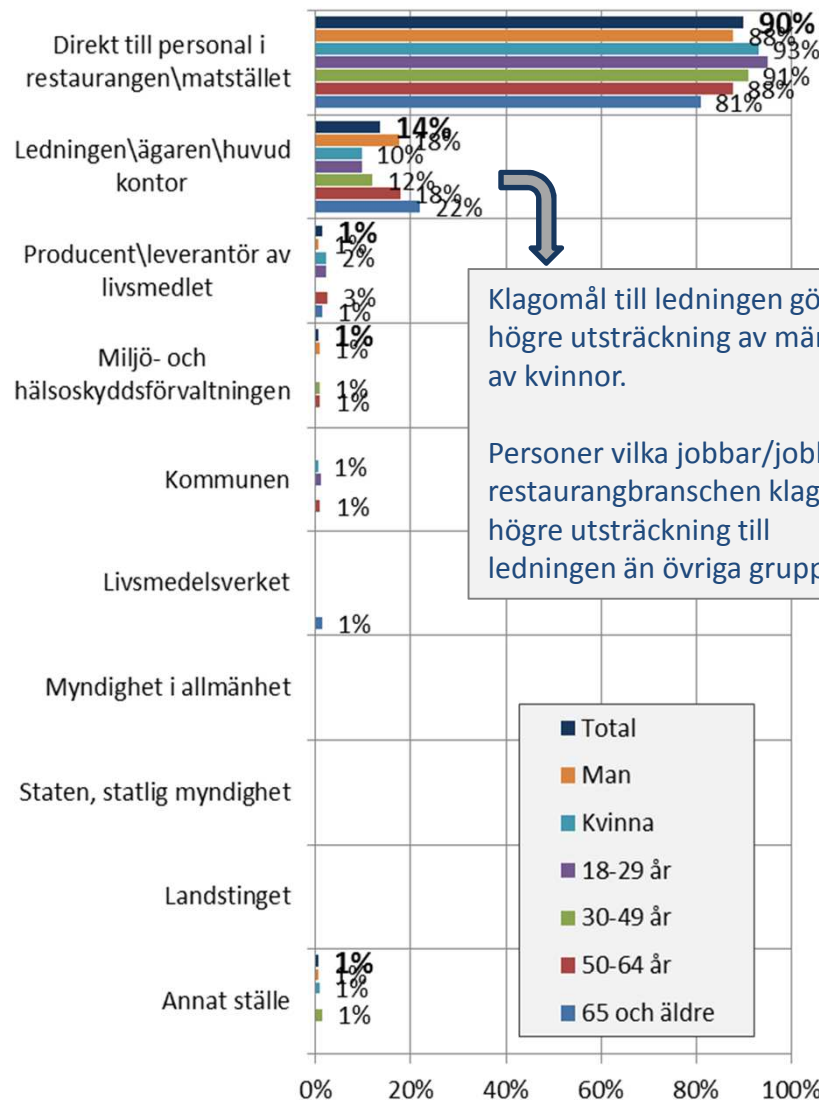
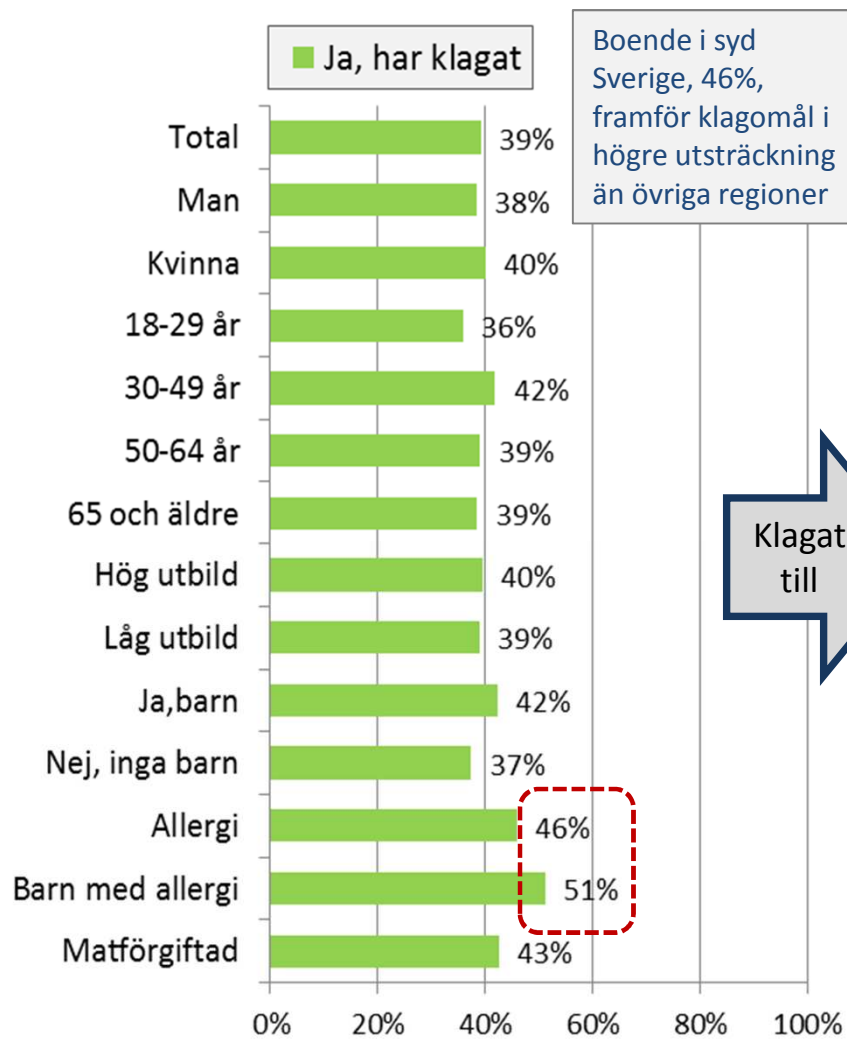
Boende i Stockholm anger i högre utsträckning att de upplevt otjänliga livsmedel och hygienbrister i dessa miljöer.

Knappt 40% av de som upplever brister på restaurang/matställe klagar.

Fråga: Framförde du klagomål till någon på bristen/någon av bristerna? Bas: De som upplevt incident, 1312 IP, män 667 IP, kvinnor 645 IP, 18-29 år 371, 30-49 549, 50-64 246, 65 + 144, Högt utb. 609, Låg utb. 699, Har barn 510, ej barn 798, Allergi 297, Barnallergi 110, Matförgiftning 197 IP

Fråga: Var vände du dig med ditt/dina klagomål? Bas: De som klagat på incident, 514 IP, män 257 IP, kvinnor 257 IP, 18-29 år 132IP, 30-49 år 230 IP, 50-64år 96 IP, 65 + 55 IP.

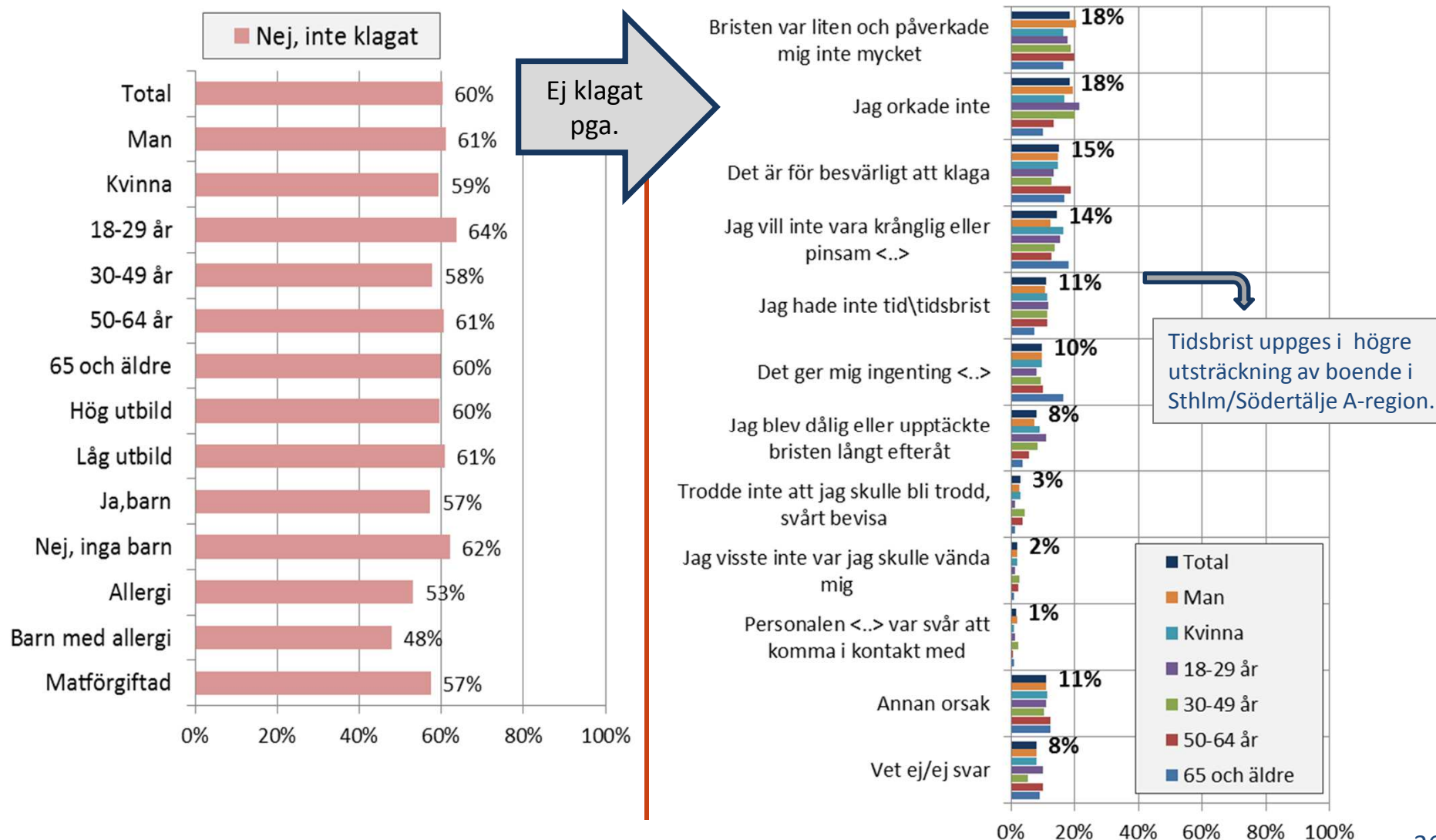

De personer som väljer att inte klaga på de upplevda bristerna anger olika faktorer som förklaring. Man anser sig inte ha inte tid, ork eller lust att klaga.

Fråga: Framförde du klagomål till någon på bristen/någon av bristerna? Bas: De som upplevt incident, 1312 IP, män 667 IP, kvinnor 645 IP, 18-29 år 371, 30-49 549, 50-64 246, 65 + 144, Hög utb. 609, Låg utb. 699, Har barn 510, ej barn 798, Allergi 297, Barnallergi 110, Matförgiftning 197 IP

Fråga: Vad var anledningen till att du inte klagade? Bas: De som INTE klagat på incident, 789 IP, män 406IP, kvinnor 383 IP, 18-29 år 236IP, 30-49 år 317 IP, 50-64år 149 IP, 65 + 86 IP

Upplövda kvalitetsbrister i butiker som säljer livsmedel

Upplevda kvalitetsbrister och beteenden kring dessa vid köp av livsmedel i butik:

En klar majoritet av befolkningen, 81%, köper livsmedel/äter livsmedel köpta i butiksmiljö flera ggr varje vecka. En högre andel bland kvinnor än bland män och högre andelar i hushåll med barn än hushåll utan barn.

Det är en stor andel av de personer som har köpt och/eller ätit livsmedel som köpts på ett sådant ställe som anger att de upplevt en kvalitetsbrist rörande livsmedel, 47 %, har upplevt minst en brist. 38% säger att de upplevt/köpt otjänliga livsmedel och 14% har upplevt bristande märkning.

De grupper med hög frekvens av att handla livsmedel i butik; kvinnor, hushåll med barn hemma och 30-49 åringar, har även i högre utsträckning angivit att de upplevt brister angående livsmedel när de handlat i butik. Dvs. ju oftare man handlar desto större risk att man upplever en brist.

Grupperna "Har allergi", "Haft magsjuka senaste 12 månaderna", "Misstänker matförgiftning senaste 12 månaderna" har samtliga angivit i högre utsträckning än genomsnittet att de upplevt någon/några brister när de handlat livsmedel i butik. Detta kan ses som att dessa grupper kommer ihåg upplevda brister bättre än andra eftersom de kan ha direkt påverkats av bristen de har upplevt. T.ex. allergiker kan antagas vara en generellt sett mer uppmärksam grupp än gemene man pga. de besvär de riskerar få av en ofrivillig allergisk reaktion.

Sammanfattning – Resultat

Upplevda kvalitetsbrister och beteenden kring dessa vid köp av livsmedel i butik:

Fler än hälften, 56%, av de som upplevde minst en brist valde att klaga på bristen.

Kvinnor klagar i högre utsträckning än män. Andelen som klagar ökar desto äldre respondenterna är, lägst andel klagomål finns bland de yngsta under 30 år (42 %) och en högre andel bland de äldsta 65+ (74 %).

Även i butiksmiljö är det en stor majoritet, 84 %, bland de som väljer att klaga vilka gör det direkt till personalen i butiken (t.ex. kassör eller person bakom disk), och endast 14% säger att de klagar till ledningen/butiksföreståndaren.

7% anger att de klagar till producenter/leverantören av livsmedlet.

De personer som har svåra/extrema besvär av sin allergi är de som i störst utsträckning framförde klagomål.

Den stora grupp som inte klagar förklarar med många olika faktorer, bl.a. med brist på tid eller ork, besvärligt att klaga och många anger att de inte anser sig lidit tillräckligt stor skada för att klaga.

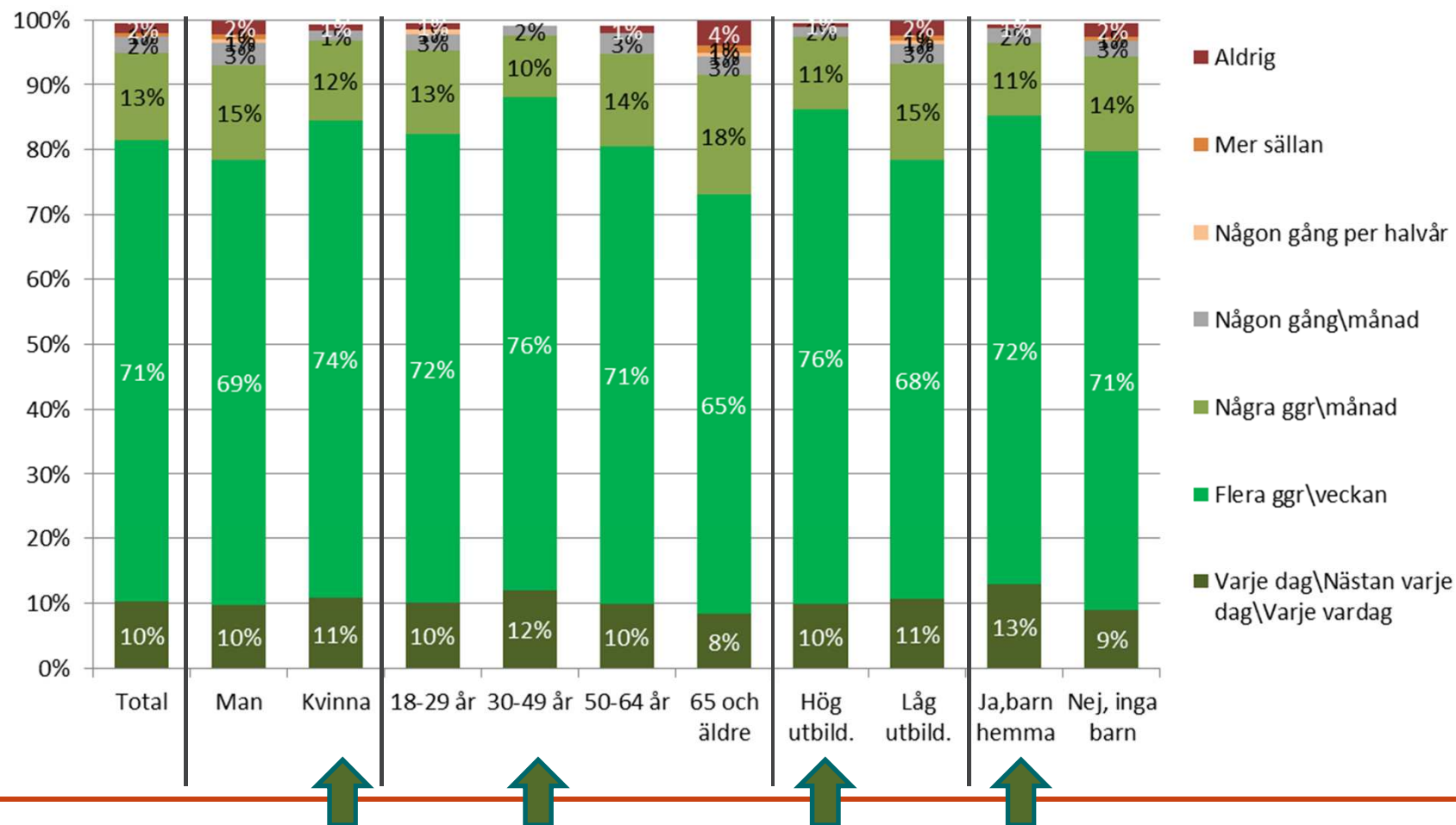
Det är en större andel av befolkningen som väljer att klaga på brister kring livsmedel i butiksmiljö än när det gäller brister i restaurangmiljö.

En klar majoritet av samtliga, 81%, handlar livsmedel i butik minst flera ggr varje vecka. Kvinnor handlar oftare än män.

Fråga: Om du tänker på de senaste 12 månaderna. Hur ofta på ett ungefär har du handlat livsmedel i en butik, det kan vara stormarknad eller annan typ av butik?

Bas: Samtliga 4645 IP, Män 2291 IP, Kvinnor 2355 IP, 18-29 år 920 IP, 30-49 år 1542 IP, 50-64 år 1047 IP, 65 + år 1120 IP, hög utb. 1910 IP, låg utb. 2271 IP, barn i HH 1521 IP, ej barn i HH 3117 IP.

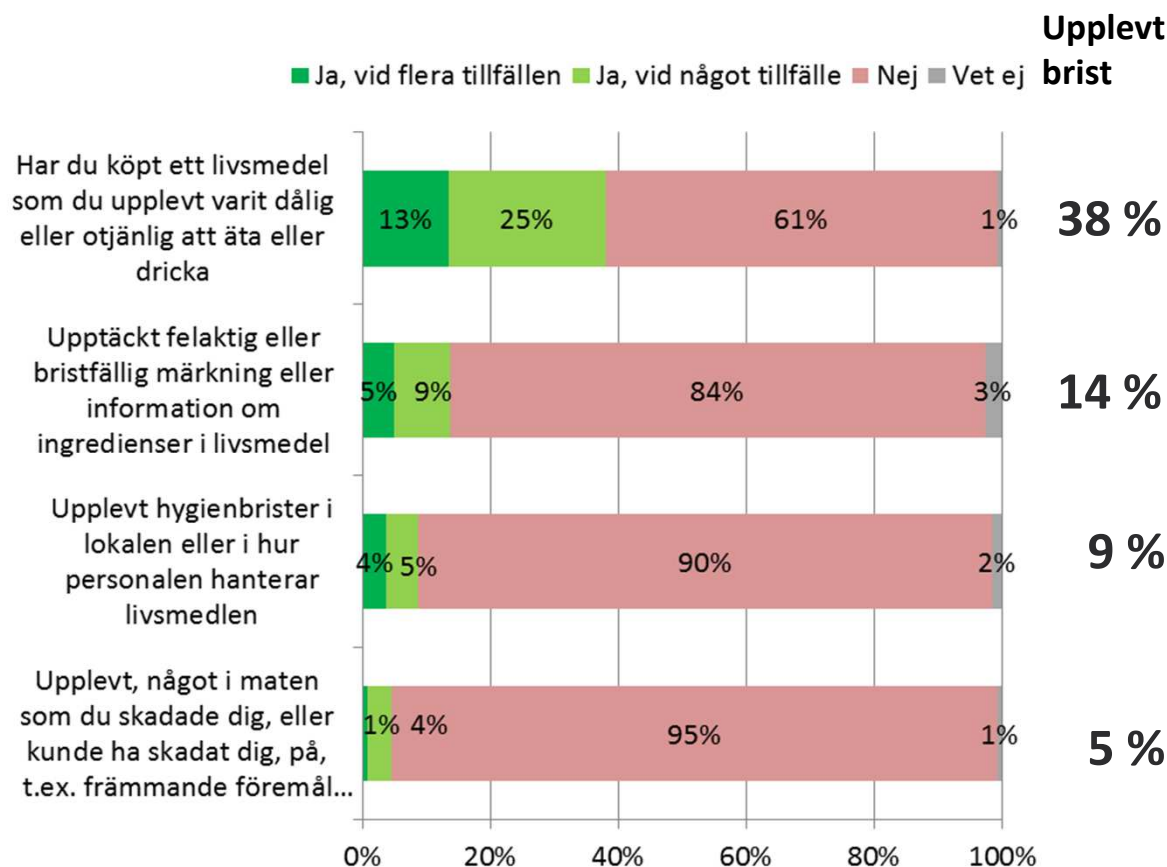
- Kvinnor, 30-49 åringar (stor andel har barn), hushåll med hemmavarande barn och personer med hög utbildning är grupper med hög andel som handlar livsmedel i butik ofta.
- Boende i Stockholm handlar i högre utsträckning än övriga regioner varje dag/nästan varje dag.

47% av befolkningen säger sig ha upplevt någon typ av brist när de köpt livsmedel i en butik. Otjänliga livsmedel är den brist störst andel anger.

Fråga: Har du vid några av dessa tillfällen råkat ut för någon eller några av följande brister?

Bas: De som har köpt livsmedel i butiksmiljö. Samtliga 4569 IP, Män 2239IP, Kvinnor 2330IP, 18-29 år 910 IP, 30-49 år 1536 IP, 50-64år 1074 IP, 65 + 1036 IP

47% av samtliga i undersökningen som köper livsmedel i butik anger att de upplevt någon brist, det motsvarar 47% av befolkningen.

De personer som säger sig ha upplevt någon av de fyra bristerna säger sig i genomsnitt ha upplevt 1,4 av dem. 70% av de som upplevt någon brist nämner bara en.

De grupper som har högst andel med högfrekventa handlare (Kvinnor, Hushåll med barn, 30-49 åringar) anger i högre utsträckning än övriga att de köpt otjänliga livsmedel i butik.

Högutbildade anger i högre utsträckning än lågutbildade att de upplevt otjänliga livsmedel vid köp i butik.

Personer som har barn med allergi anger i högre utsträckning att de upplevt felaktig märkning och otjänliga livsmedel vid köp av livsmedel i butik.

Personer som misstänker sig blivit matförgiftade anger i högre utsträckning att de köpt otjänlig mat, sett felaktig märkning och hygienbrister i butik.

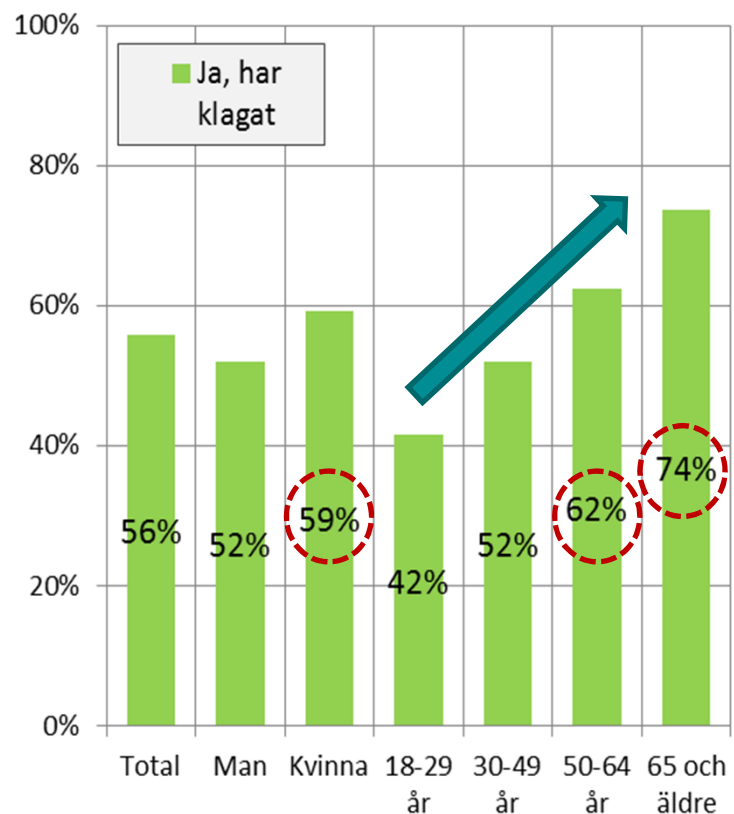
Boende i Stockholm och Malmö/Lund/Trelleborg A-region anger i högre utsträckning att de upplevt otjänliga livsmedel. Boende i Stockholm anger även i högre grad hygienbrister i dessa miljöer.

Drygt varannan, 56% av de som upplever kvalitetsbrister i livsmedelsbutik klagar. Viljan att klagat ökar med stigande ålder. Kvinnor mer aktiva att klagat än män.

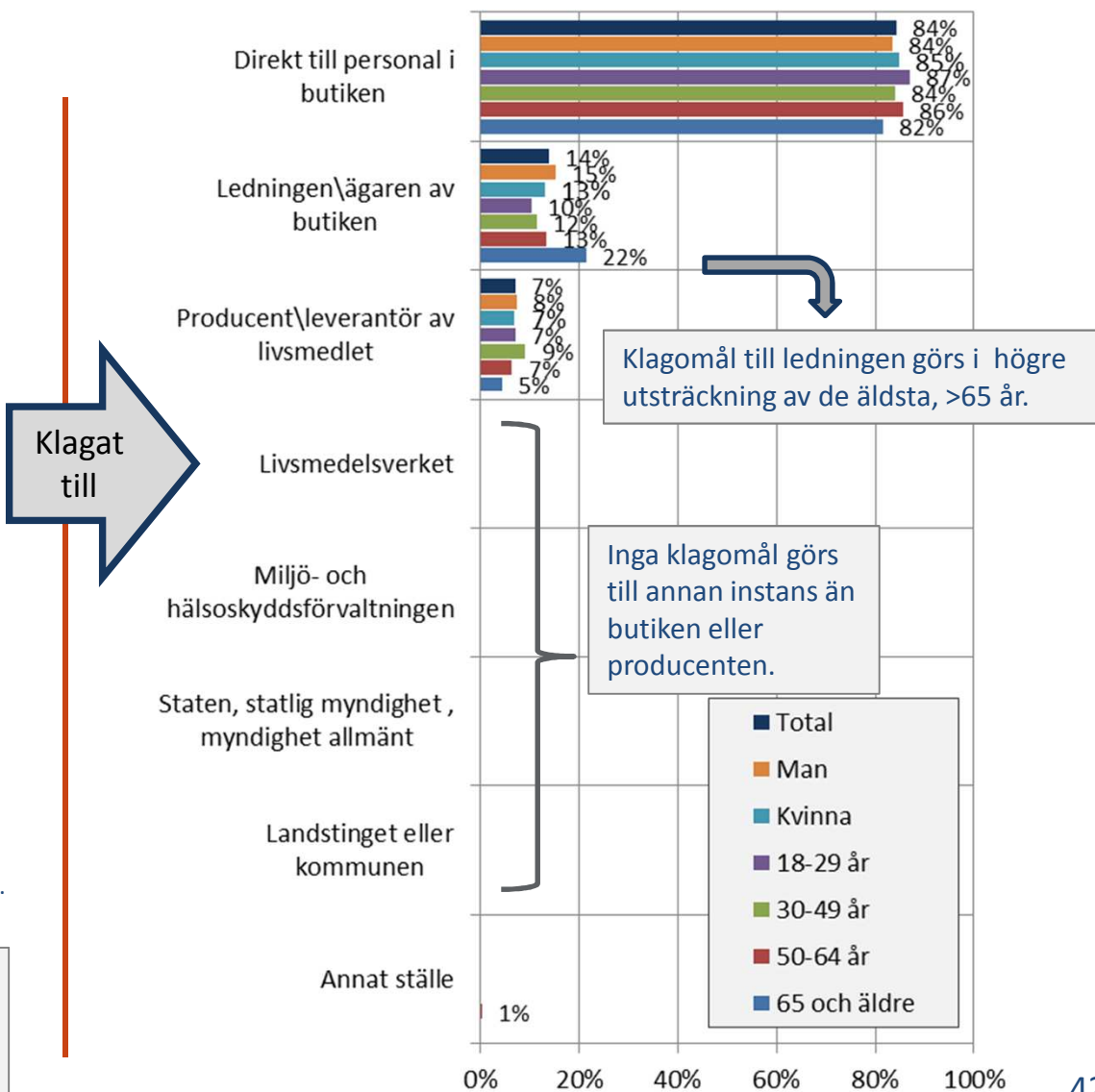
Fråga: Framförde du klagomål till någon på bristen/någon av bristerna? Bas: De som upplevt incident, 2165 IP

Fråga: Var vände du dig med ditt/dina klagomål? Bas: De som klagat på incident, 1211 IP, män 517 P, kvinnor 694 IP, 18-29 år 178IP, 30-49 år 455 IP, 50-64år 313 IP, 65 + 264 IP

Antal: 2165 st. 993, 1172, 429, 874, 502, 359 st.

Andelen som klagat på upplevda brister i livsmedelbutik ökar linjärt med ökad ålder. Kvinnor klagat i högre utsträckning jämfört med män.

Klagomål till ledningen görs i högre utsträckning av de äldsta, >65 år.

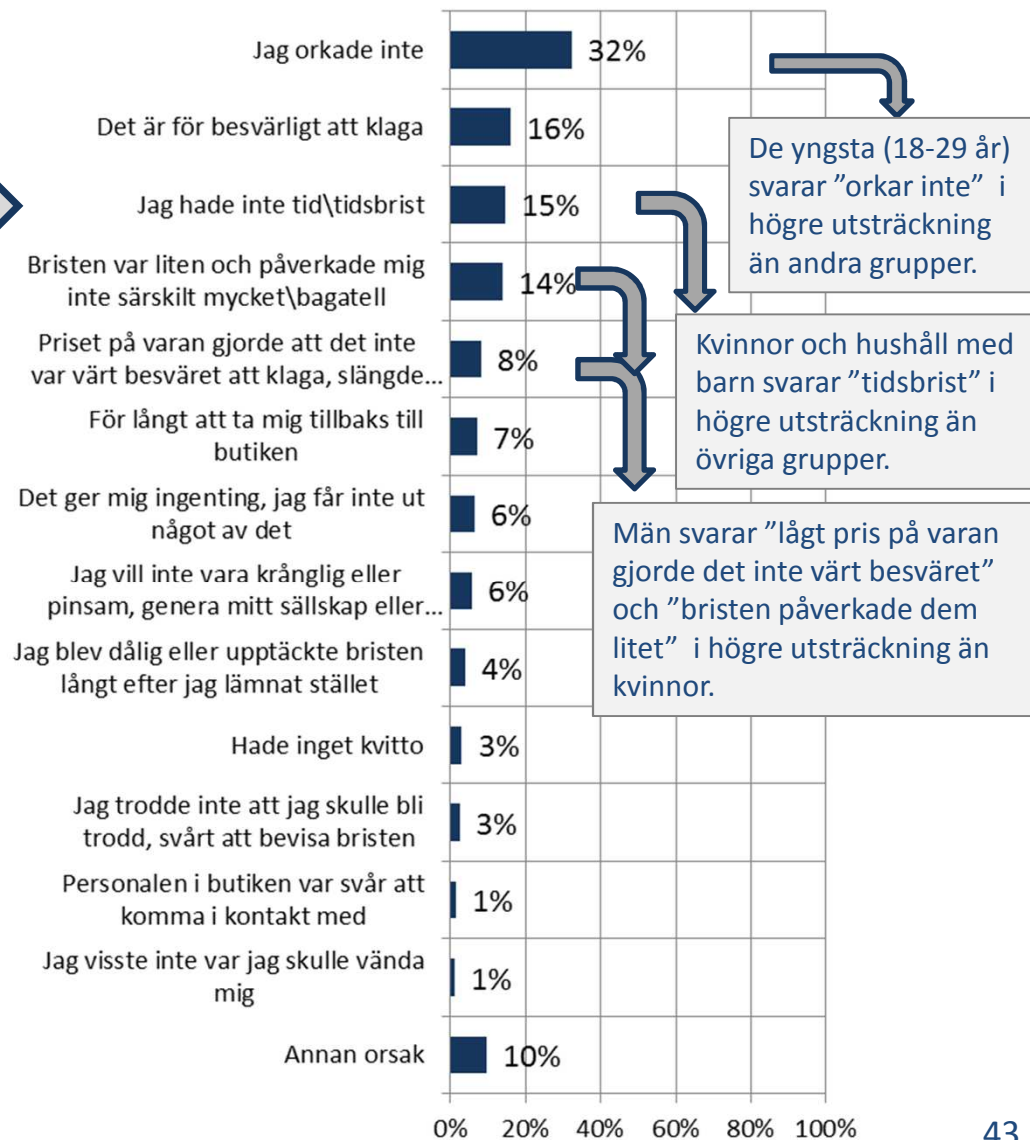
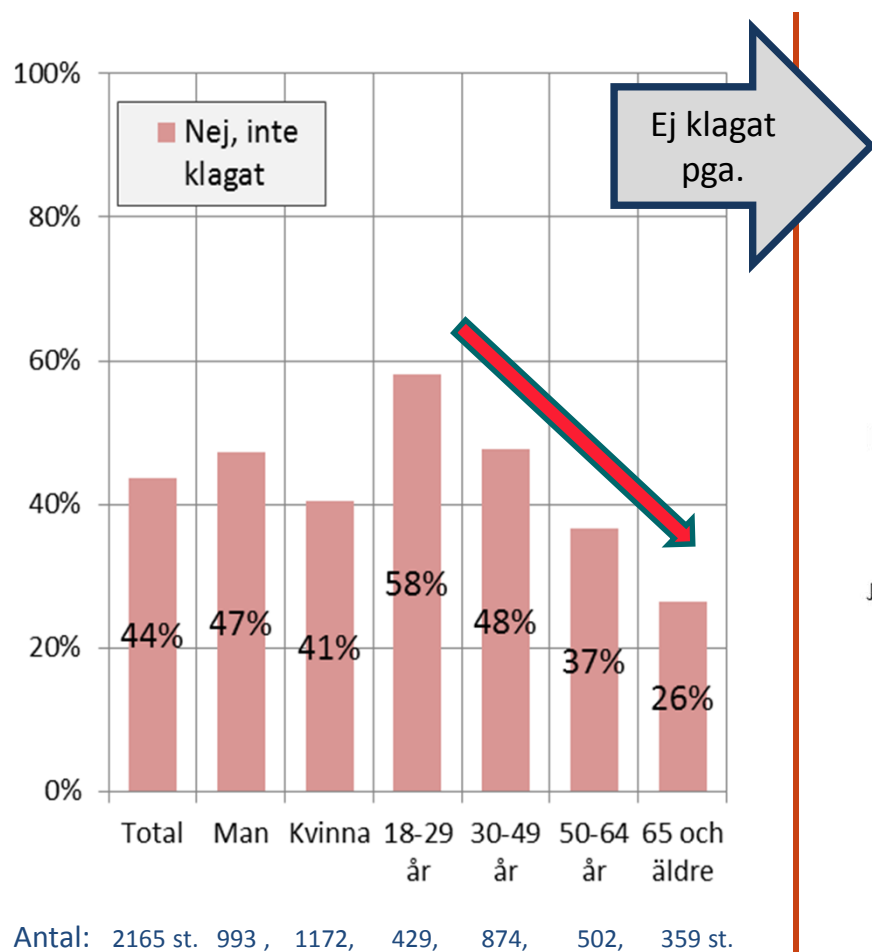
Inga klagomål görs till annan instans än butiken eller producenten.

De personer som väljer att inte klaga på de upplevda bristerna anger olika faktorer som förklaring: de orkar inte, det är besvärligt och det tar tid.

Fråga: Framförde du klagomål till någon på bristen/någon av bristerna? Bas: De som upplevt incident, 2165 IP

Fråga: Vad var anledningen till att du inte klagade? Bas: De som INTE klagat på incident, 942 IP. män 469 P, kvinnor 473 IP, 18-29 år 249IP, 30-49 år 414 IP, 50-64år 183IP, 65 + 94 IP

Magsjuka och matförgiftning

Magsjuka, matförgiftning och ev. livsmedelincidenter:

Bland befolkningen säger sig 16% ha varit magsjuka någon gång under de senaste 12 månaderna.

En högre andel än genomsnittet har varit magsjuka bland kvinnor, de yngre åldersgrupperna 18-29 år och 30-49 år, högutbildade, hushåll med hemmavarande barn samt personer med egen allergi.

Personer som jobbar i/har jobbat i kvinnodominerade branscher (vård/omsorg och förskola/skola) har en högre andel som varit magsjuka än genomsnittet av befolkningen.

Av de personer vilka har varit magsjuka var det 13% vilka kontaktade sjukvården, 8% ringde och 4 % som besökte sjukvården.

Det innebär att ca 2% av befolkningen varit så magsjuka någon gång under de senaste 12 månaderna att de har besökt sjukvården pga. detta.

Av de som haft magsjuka under det senaste året är det 41% som misstänker att någon av dessa ggr orsakats av matförgiftning, större misstanke om matförgiftning för personer vilka ofta äter ute på restaurangmiljö.

Omräknat innebär det att 7% av befolkningen mellan 18-95 år skulle kunna misstänkas ha drabbats av matförgiftning någon gång under de senaste 12 månaderna pga. brister i livsmedelshantering i någon miljö.

Magsjuka, matförgiftning och ev. livsmedelsincidenter:

Personerna som misstänker matförgiftning argumenterar att:

- det gick kort tid (timmar) mellan måltid och insjuknande
- flera personer blev sjuka samtidigt vid en måltid
- de hade ätit ett livsmedel som de hört talats om vara riskfyllda eller omnämns i media som riskfyllda.

Fler än varannan, 55%, av de som misstänker matförgiftning anger restaurang/ matställe som den troliga smittkällan, 22% anger att de tror det var en butik.

En relativt liten andel, 17 %, av de drabbade väljer att klaga.

Bland de som klagar riktas klagomålet främst direkt till personalen på stället, en mindre andel går vidare till ledning/ägare med sitt klagomål.

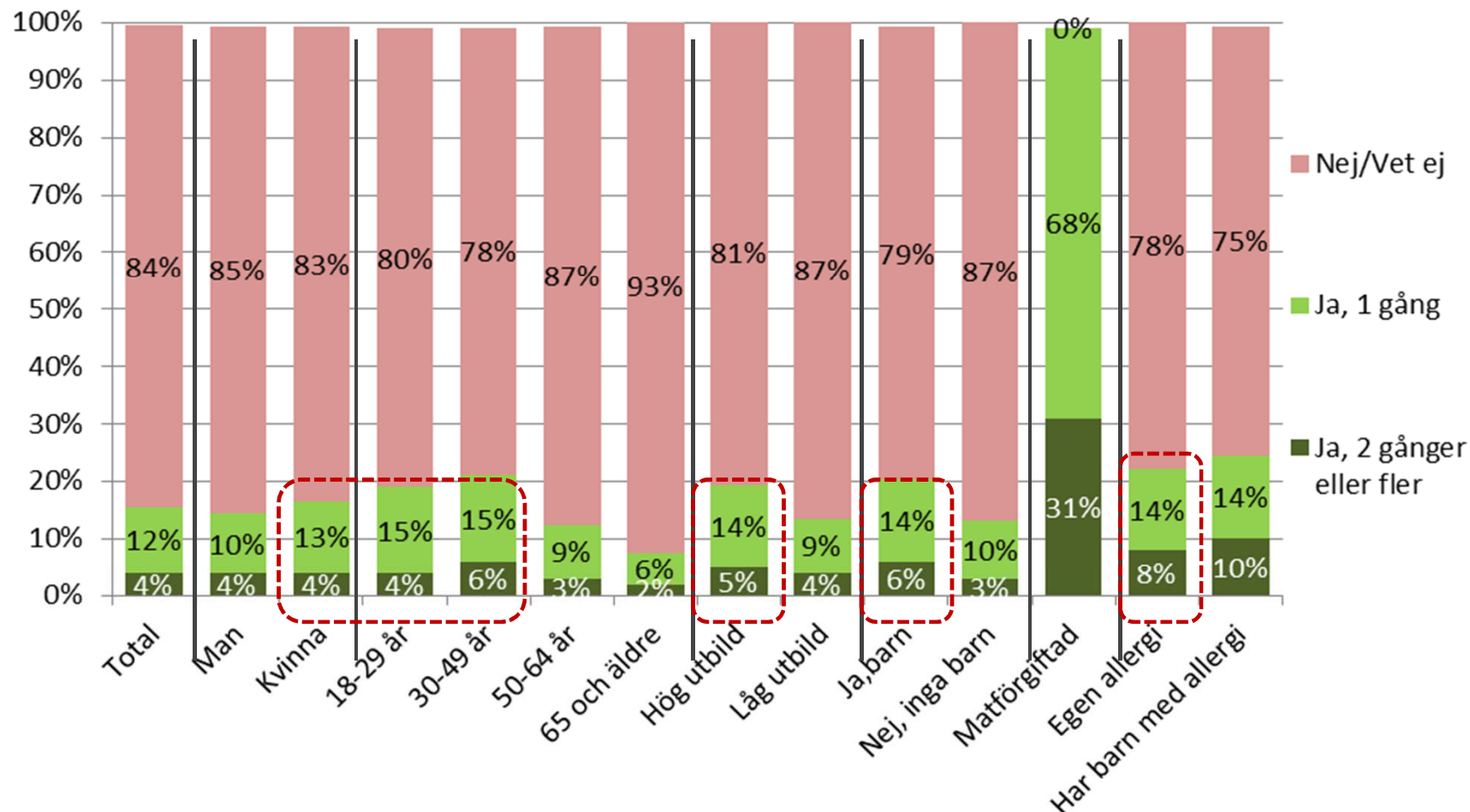
Bland de många som inte klagat förklaras detta bl.a. med att det är svårt att bevisa att de blivit matförgiftade, de har brist på ork besvärligt att klaga eller de blev dåliga långt efter att jag lämnat stället.

En ganska stor andel angav i öppna svar att de anser att de själva har ett ansvar eftersom de intog livsmedlet även om de var medvetna om riskerna och att de borde vetat bättre.

16% av respondenterna anger att de varit magsjuka någon gång under de senaste 12 månaderna.

Fråga: Har du varit magsjuk, d.v.s. haft diarré eller kräkts, under de senaste 12 månaderna t.ex. av magsjukesmitta?

Bas: Samtliga 4645 IP, Män 2291 IP, Kvinnor 2355 IP, 18-29 år 920 IP, 30-49 år 1542 IP, 50-64 år 1047 IP, 65 + år 1120 IP., Hög utb. 1910 IP, Låg utb. 2710 IP, Har barn hemma 1521 IP, Ej barn 3117 IP, Matförgiftad 304 IP, Egen allergi 802 IP, Barn med allergi 288 IP.

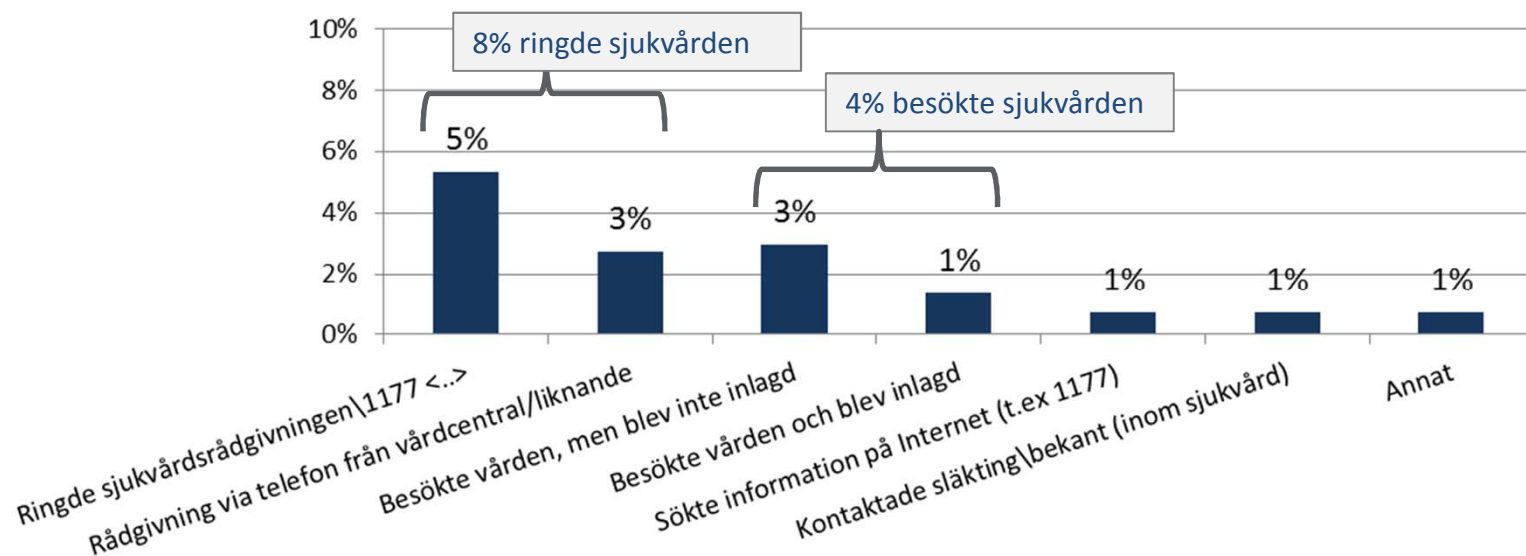
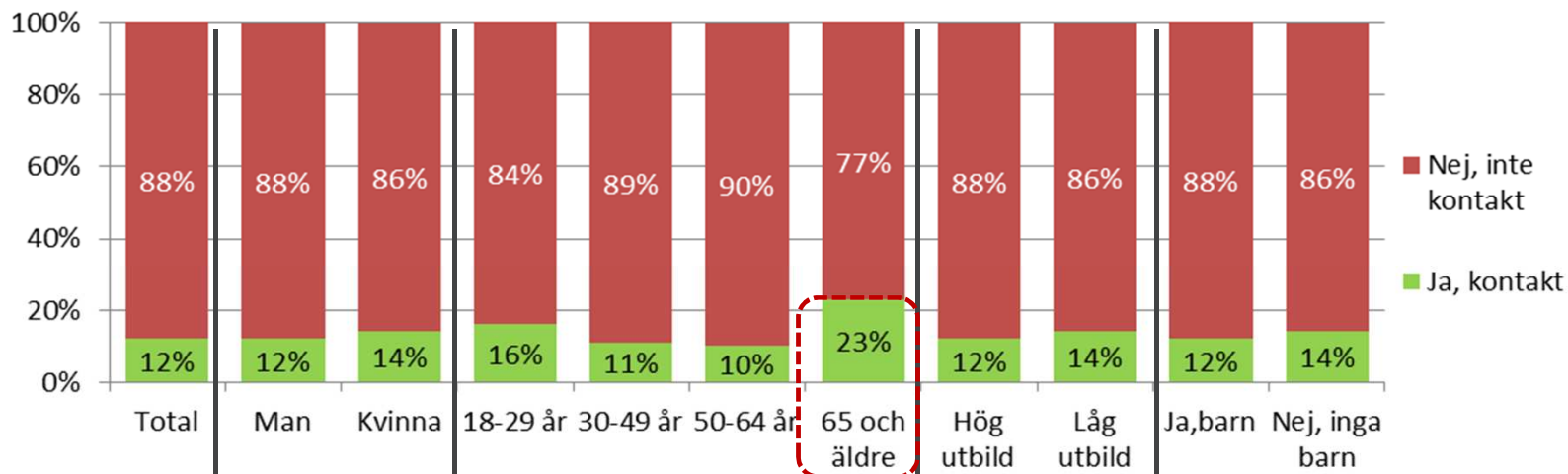
- Kvinnor, de yngre åldersgrupperna, högutbildade, hushåll med hemmavarande barn samt personer med egen allergi har varit magsjuka i högre utsträckning än övriga grupper.
- Personer som jobbar i/har jobbat i kvinnodominerade yrken (vård/omsorg och förskola/skola) har en högre andel som varit magsjuka än genomsnittet av befolkningen.

12% av befolkningen som drabbades av magsjuka under de senaste 12 månaderna kontaktade sjukvården på något sätt. Störst andel bland de äldsta.

Fråga: Senaste gången det hände, kontaktade du sjukvården på något sätt för att få information och eventuell hjälp?

Bas: De som haft magsjuka, 737 IP, Män 343IP, Kvinnor 393IP, 18-29 år 181 IP, 30-49 år 332 IP, 50-64 år 138IP, 65 + år 82 IP, Hög utb. 373 IP, Låg utb. 360 IP, Barn hemma 313 IP, ej barn hemma 421 IP

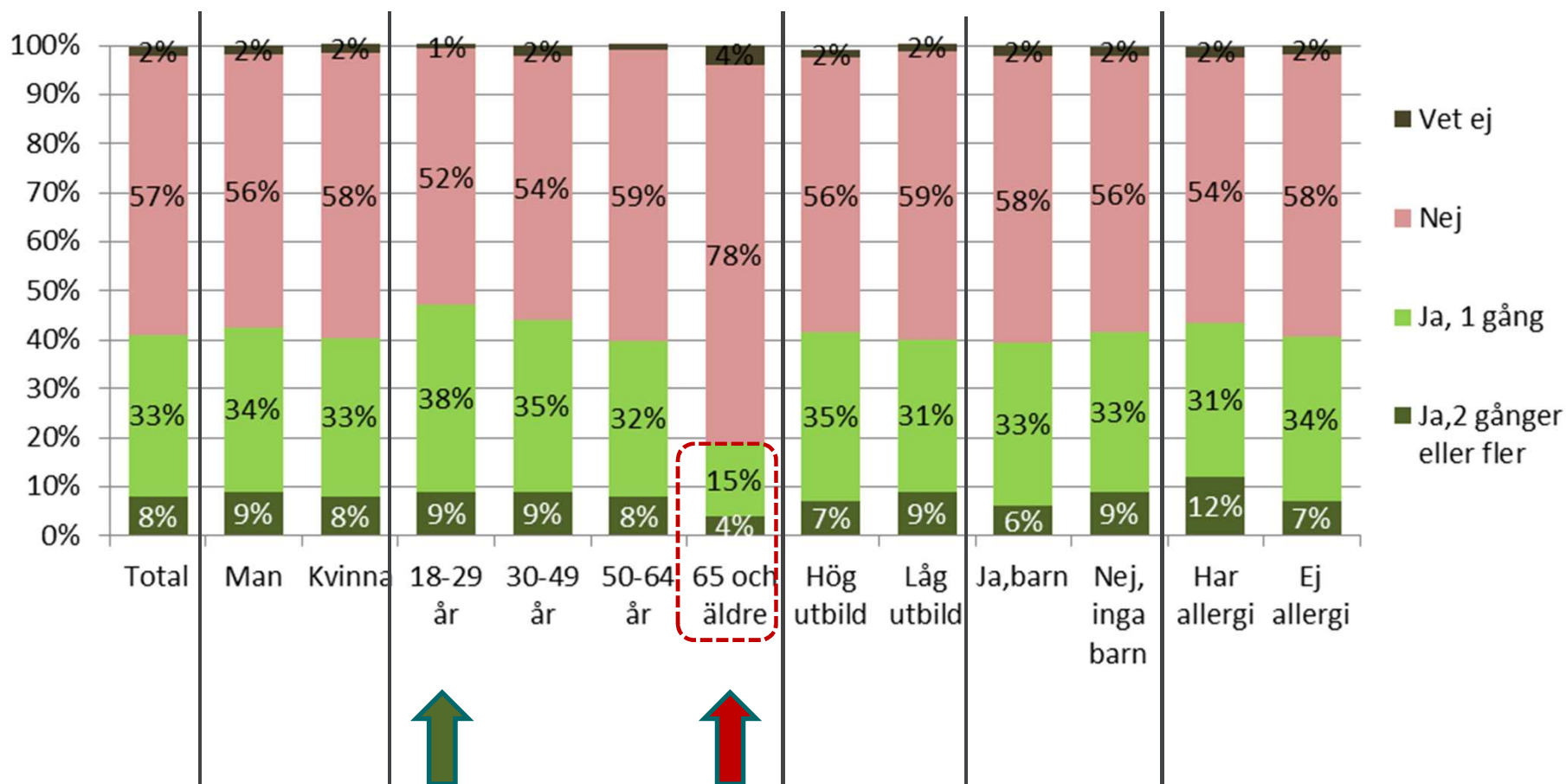

41% av respondenterna som varit magsjuka misstänker att de blivit matförgiftade, den yngsta gruppen i högst utsträckning, de äldsta i lägst.

Fråga: Har det hänt under de senaste 12 månaderna att du har misstänkt s.k. matförgiftning, d.v.s. att du har blivit dålig av något du har ätit eller druckit i Sverige?

Bas: De som haft magsjuka, 737 IP, Män 343IP, Kvinnor 393IP, 18-29 år 181 IP, 30-49 år 332 IP, 50-64 år 138IP, 65 + år 82 IP, Hög utb. 373 IP, Låg utb. 360 IP, Barn hemma 313 IP, ej barn hemma 421 IP

Den yngsta åldersgruppen misstänker i högst utsträckning att de blivit matförgiftade.
Den äldsta gruppen misstänker i lägre grad än övriga grupper att de blivit matförgiftade.

Sjukdom inom några timmar efter måltid och sjukdom för flera personer i samma grupp är exempel på saker som leder misstankar till matförgiftning.

Fråga: Vad får dig att misstänka att det var matförgiftning? Något annat? [Öppet svar]

Bas: De som misstänker att de blivit matförgiftade. Samtliga 304 IP

Exempel på angivna öppna svar angående misstänkt matförgiftning:

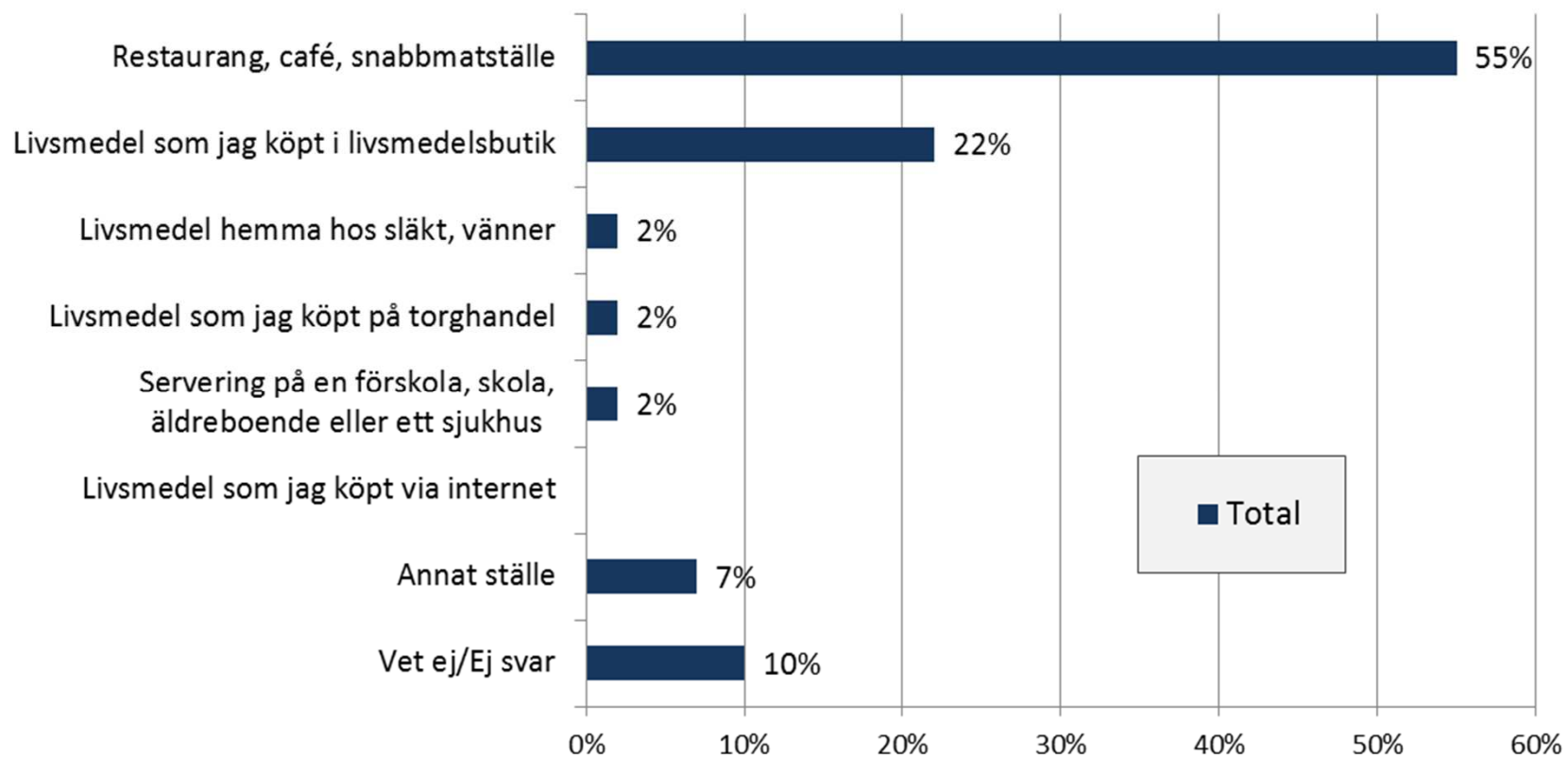
- Det såg inte hygieniskt ut på pizzerian, tonfisken såg lite grå ut i färgen.
- Mådde som jag aldrig mått förr, väldigt konstigt, efter att jag ätit musslor.
- Man mår dåligt efter fyra fem timmar, får springa på toaletten och känner sig konstig.
- Jag blev illamående och kräktes. Jag hade ätit skaldjur. De kan ha varit dåliga.
- För att jag åt en färdigköpt köttbulle. Efter två timmar blev jag yr. Jag tror att köttbullarna stått framme länge och att datumet hade gått ut. Sedan mådde jag dåligt och kräktes hela natten. Sedan var jag helt utslagen i två dagar.
- En smörgås från dagen innan med sill och ägg - så det var mitt eget fel (fick den för 30 % av priset).
- Eftersom vi var ett sällskap på 6 personer och alla drabbades.
- Det är vad läkarna hittade, efter gastroskopi
- Det var inte vanliga magsjukesymtom. Det var blod i avföringen och sjukhuset gjorde bedömningen att jag hade blivit matförgiftad.
- Den andra biten av fläskköttet var rå och då var den första biten redan uppäten. Blev dålig efter det och misstänker att den första biten också var rå eller nästan rå.
- Båda blev sjuka efter att ha ätit maten.
- Tio av tolv personer blev sjuka samtidigt av samma mat.
- Att ingen annan blev sjuk. Hur besväret förlöper dvs. ont i magen/kräks. Det var ingen infektion utan det gick över ganska så fort och ingen annan i familjen blev smittad.
- Maten var kanske inte riktig fräsch men dum som man var, åt man i alla fall.
- Pizzan smakade dåligt, som trolldag. Kompisen blev dålig också.

Samtliga öppna svar återfinns i Excel appendix.

Majoriteten, 55%, av de som misstänker matförgiftning anger restaurang/matställe som trolig källa för smittan. 22% nåt de köpt i butik.

Fråga: Om du tänker på det senaste tillfället du misstänker att du var matförgiftad, varifrån kom livsmedlet som du åt eller drack och som du tror du blev dålig av? Bas: De som misstänker att de blivit matförgiftade. Samtliga 304 IP

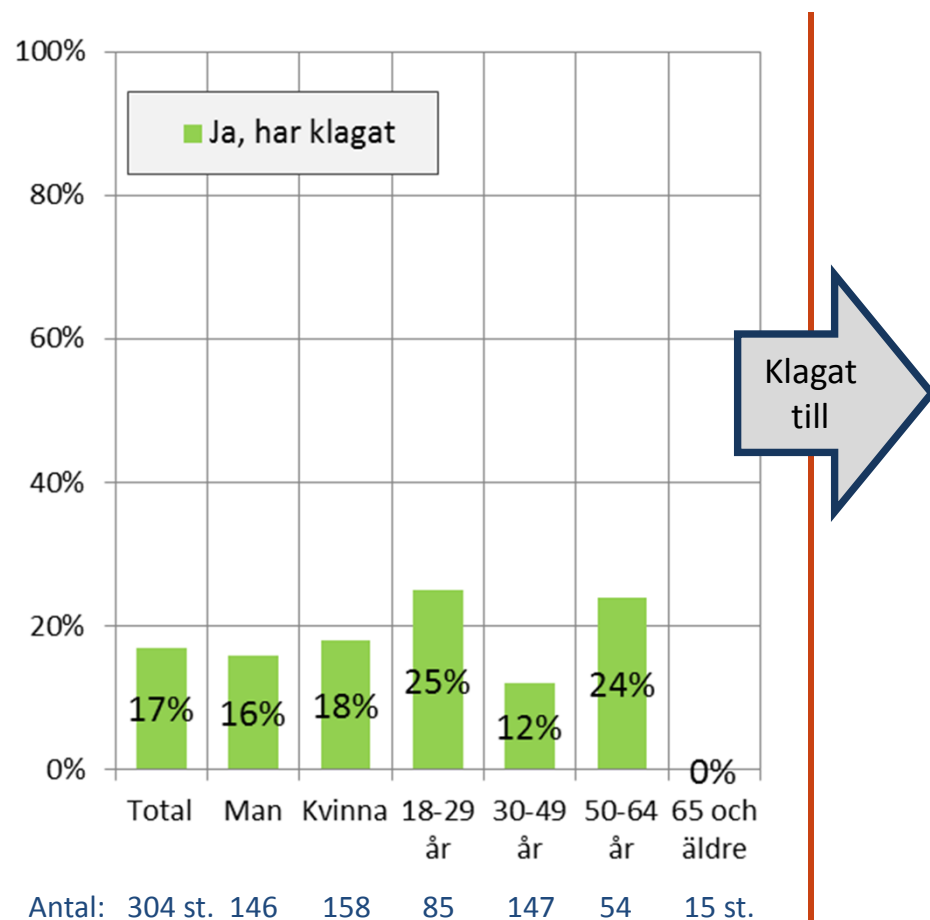

En minoritet väljer att lämna klagomål, 17%. 18-29 år och 50-64 år i högre utsträckning än de övriga. Klagomål görs direkt till matstället.

Fråga: Klagade du till någon eller gjorde du en anmälan av din senaste matförgiftning? Bas: misstänker matförgiftning 304 IP

Fråga: Var vände du dig med ditt/dina klagomål? Bas: De som klagat på incidenten, 52 IP **Notera. Låg bas!**

Tre av fyra som framförde klagomål pga. en misstänkt matförgiftning klagade direkt till personalen på stället där de åt/köpte livsmedlet.

En mindre andel klagade till ledning/ägare/huvudkontor.

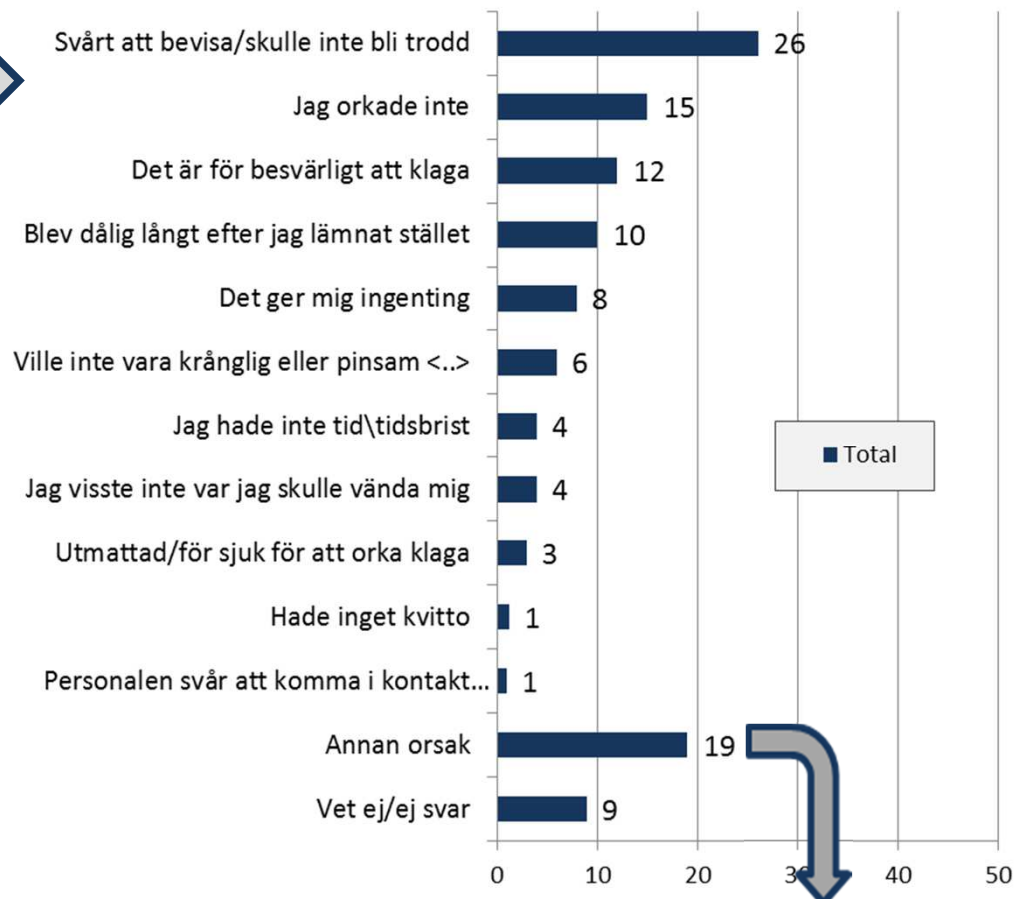
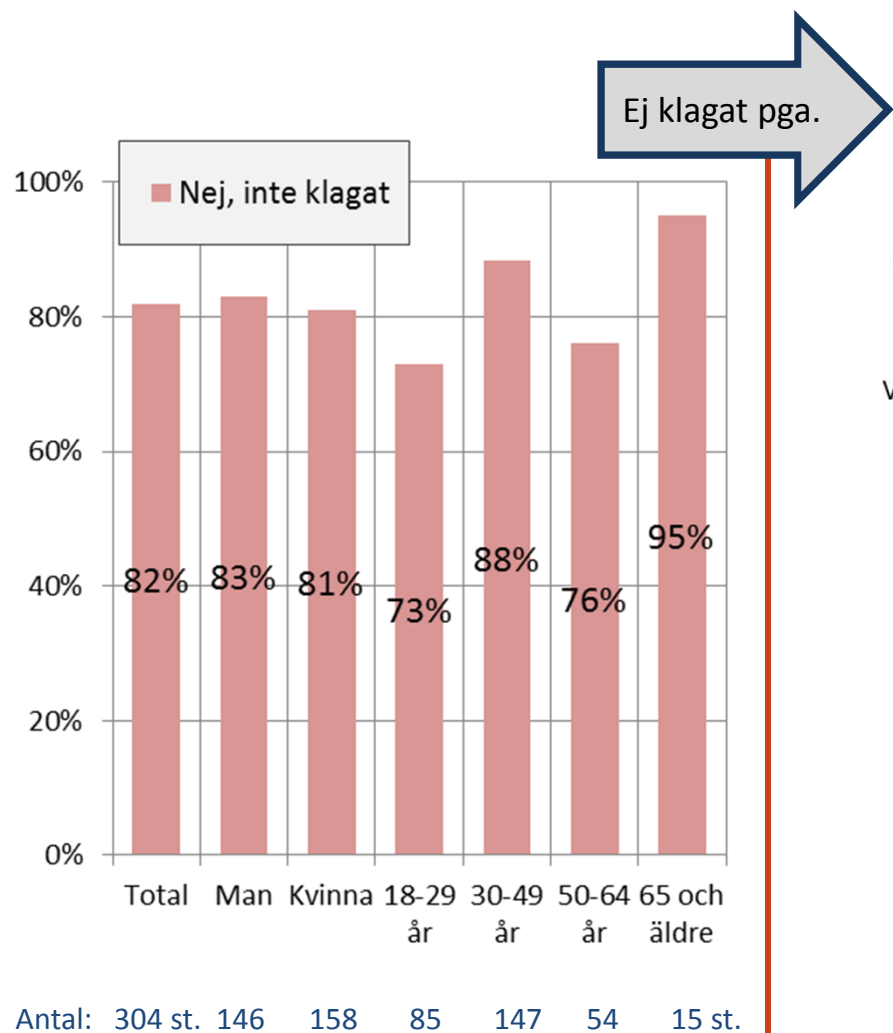
Enstaka personer nämnde Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen/kommunen eller smittskyddsinstitutet.

De personer som inte inkommer med klagomål anger olika faktorer som förklaring. Det är svårt att bevisa, de orkar inte och det är besvärligt.

Fråga: Klagade du till någon eller gjorde du en anmälan av din senaste matförgiftning? Bas: misstänker matförgiftning, 304 IP

Fråga: Vad var anledningen till att du inte klagade? Bas: De som INTE klagat på incidenten, 248 IP

Exempel på "annat":

Bland de som inte har klagat sen. gången finns personer som anser sig själva ha utsatt sig för risken att få matförgiftning.

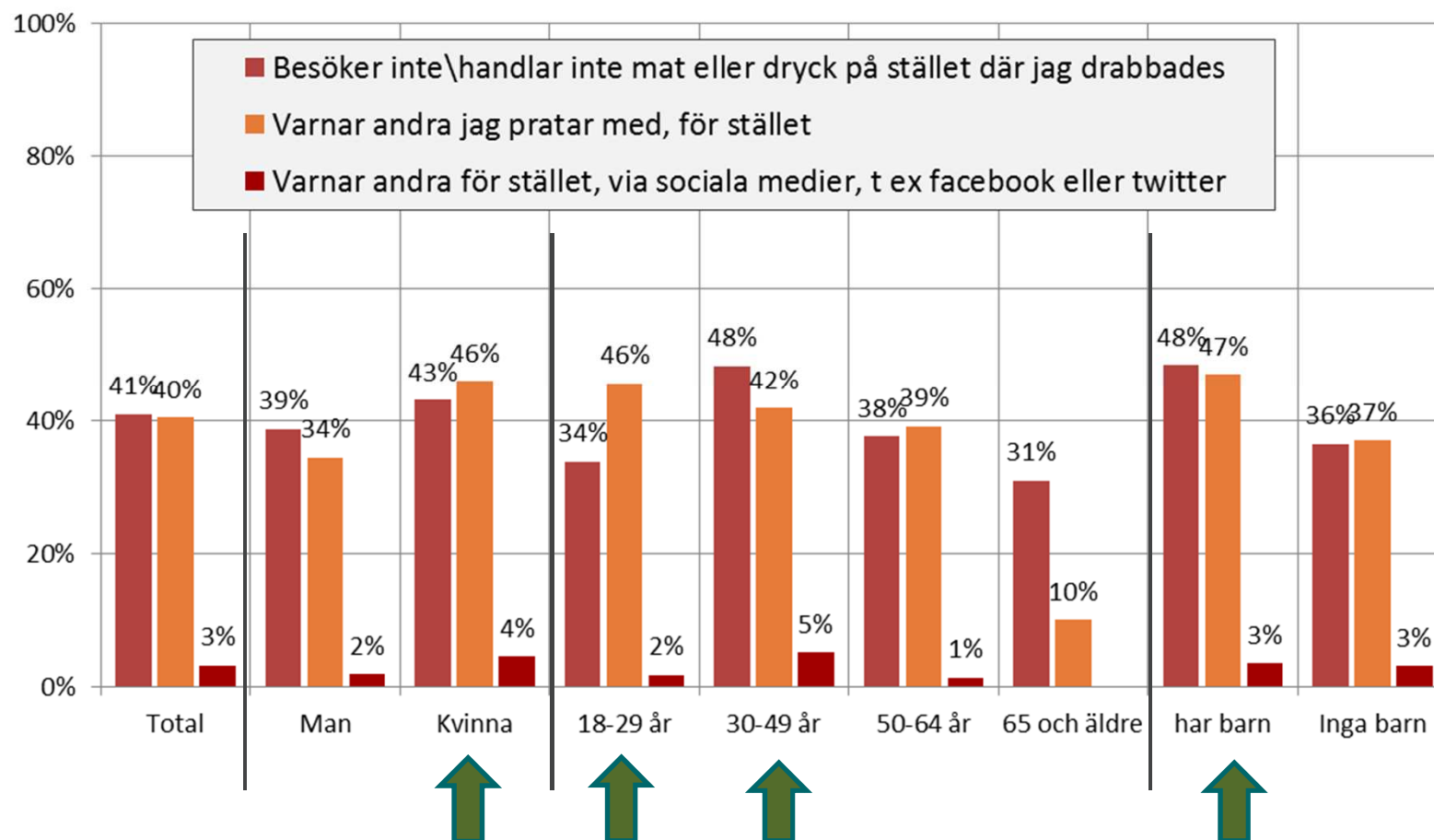
- Mitt eget fel.
- Jag visste jag hade hanterat maten fel.
- Egen förvållat.
- Jag märkte inte att kylskåpet var trasigt.

41% av de som misstänker matförgiftning går ej tillbaks till det matställe där incidenten inträffade. 40% varnar andra för det matställe de misstänker.

Fråga: Förutom att klaga eller anmäla gjorde du något av följande efter att du drabbats av din senaste

matförgiftning: Bas: De som misstänker matförgiftning, 304 IP, Män 146 IP, Kvinnor 158 IP, 18-29 år 85 IP, 30-49 år 147 IP. 50-64 år 54 IP, 65 + 15 IP, Har barn 124 IP, ej barn 177 IP.

Kvinnor, de yngre åldersgrupperna och personer med hemmavarande barn är mest aktiva med att varna andra för ställen där de misstänks blivit matförgiftade.

Allergi och allergiska reaktioner med livsmedel

Sammanfattning – Resultat

Allergier bland vuxna och ev. livsmedelsincidenter:

17 % av respondenterna säger att de har någon allergi eller livsmedelsintolerans.

Bland kvinnor och den yngsta åldersgruppen är andelarna med allergi högre än i andra grupper. Det är lägst andel med allergi i den äldsta åldersgruppen, +65 år.

Laktosintolerans och nöt-/frö-/mandelallergi är de allergier som flest har.

Av allergikerna anger knappt var fjärde, 21%, att deras symptom är mycket svåra eller extrema/livshotande. Främst förekommande är detta bland de som är baljväxtallergiker, äggallergiker och skaldjursallergiker.

De symptom som störst andelar av allergikerna nämner är magproblem (55%) och klåda/svullnad i munhåla och svalg (34%).

Bland de med allergi/intolerans var det 23% som säger sig ha fått en ofrivillig allergisk reaktion under de senaste 12 månaderna trots att de försökt undvika det. Personer med alla typer av allergier rapporterar att de haft incidenter med ofrivilliga allergiska reaktioner. 12% anger att de fått en ofrivillig allergisk reaktion vid tre eller flera tillfällen det senaste året.

En högre andel än genomsnittet bland de personer vilka jobbar i/jobbat i restaurangsbranschen anger att de haft allergisk reaktion de senaste 12 månaderna.

En lägre andel än genomsnittet bland personer i den äldsta åldersgruppen 65 + anger att de haft allergisk reaktion.

Sammanfattning – Resultat

Allergier bland vuxna och ev. livsmedelsincidenter:

Allergiker med glutenintolerans/celiaki/vete är den grupp där störst andel säger sig fått en ofrivillig allergisk reaktion under de senaste 12 månaderna.

Av de som drabbats anger drygt var tredje att de ätit/köpt livsmedlet på restaurang/matställe (36%) och något fler säger sig ha köpt det i en butik (38%).

Det var 13% av de drabbade som kontaktade sjukvården på något sätt och 7% som uppsökte sjukvården.

En högre andel bland kvinnor än bland män både kontaktade sjukvården och besökte sjukvården.

Störst andel vilka besökte vården vid allergisk reaktion är den grupp allergiker vilka angivit sig få svåra/extrema besvär vid reaktion, detta är naturligt eftersom deras situation kan ha varit livshotande.

Endast 16% av de respondenter som drabbades har valt att klaga, de som klagat gör det oftast direkt till personalen på stället där de köpte livsmedlet, en minoritet klagat till ledningen/föreståndaren.

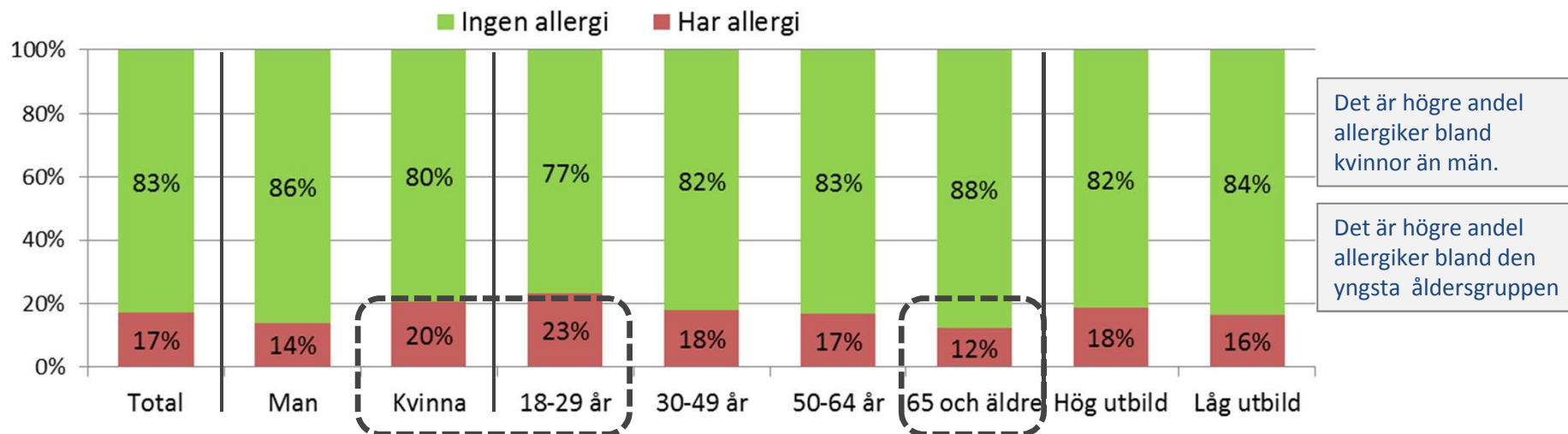
Bland de som inte klagat anförs olika förklaringar till varför de inte klagat: man orkar inte klaga, de fick inte någon större allergisk reaktion, svårt att bevisa och det är besvärligt att klaga. Flera personer anger i öppet svar att de har sig själv att skylla eftersom de var medvetna om den risk som fanns och ändå valde att chansa.

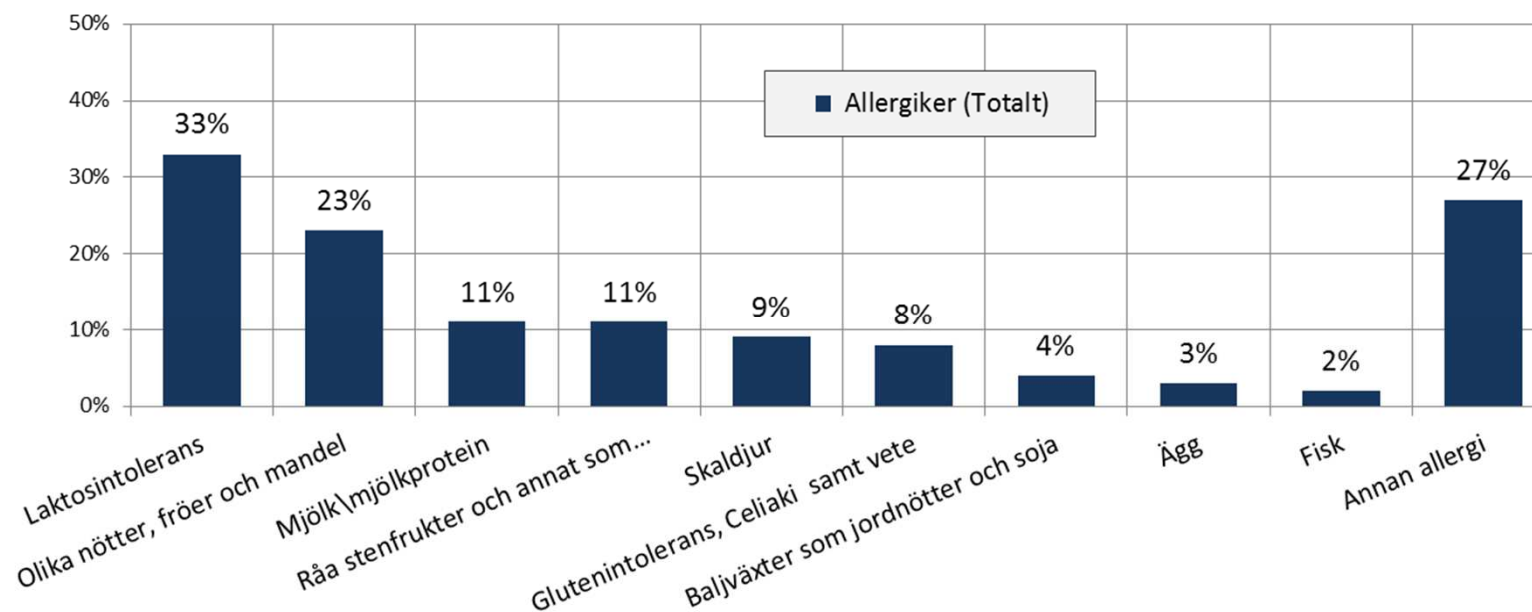
17% av befolkningen har någon typ av allergi, kvinnor och yngre i högre utsträckning än andra grupper. Laktosintolerans och nötallergi är vanligast.

Fråga: Är du allergisk eller intolerant mot några livsmedel?

Bas: Samtliga 4645 IP, Män 2291 IP, Kvinnor 2355 IP, 18-29 år 920 IP, 30-49 år 1542 IP, 50-64 år 1047 IP, 65 + år 1120 IP., Hög utb. 1910 IP, Låg utb. 2710 IP.

Fråga: Är du allergisk eller intolerant mot några livsmedel? Bas: Samtliga allergiker 802 IP

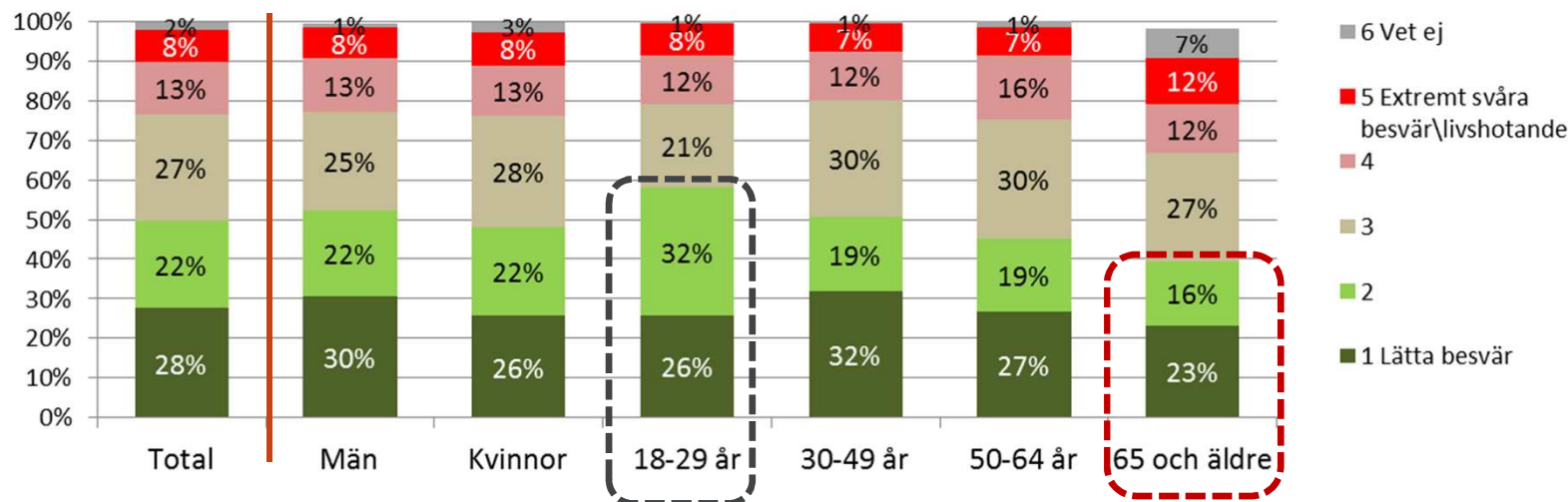

21% av de som har en allergi anger att de har svåra eller extremt svåra symptom pga. sin allergi. Andelen som anger lätta besvär är lägre i de äldre åldersgrupperna.

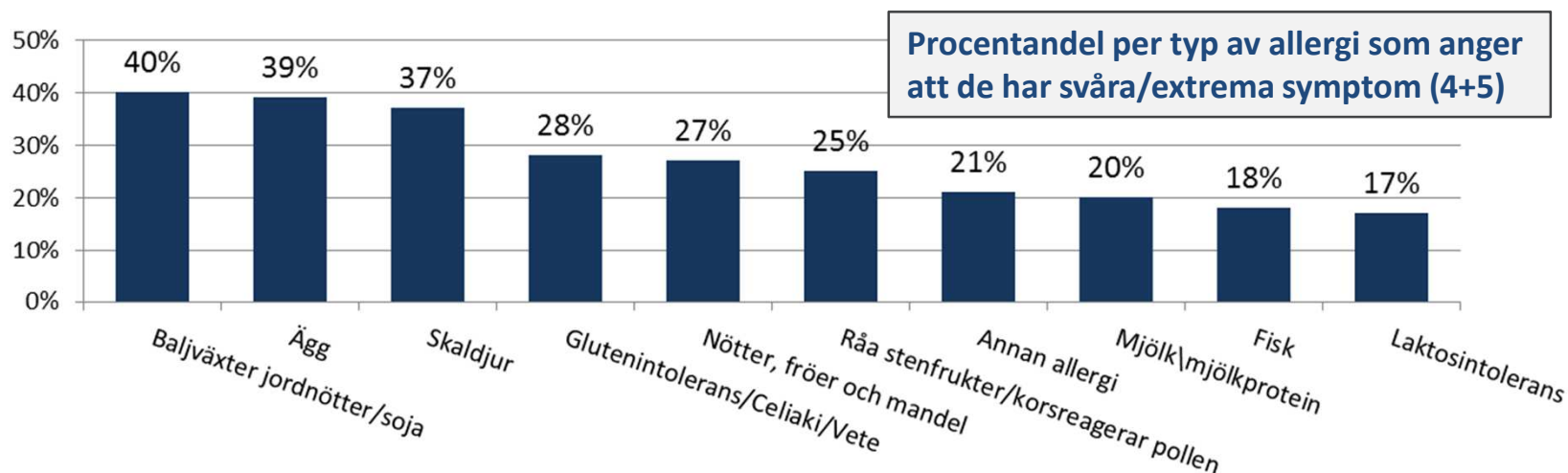
Fråga: Vilken grad av allergi eller andra överkänslighetsreaktioner får du när du får en allergisk reaktion, gör bedömningen på en femgradig skala där 1= Lätta besvär och 5= extremt svåra besvär/livshotande?

Bas: De med allergi. Samtliga 802 IP, Män 320 IP, Kvinnor 482 IP, 18-29 år 213 IP, 30-49 år 274 IP, 50-64 år 174 IP, 65 år eller äldre 138 IP

Fråga: Vilken grad av allergi eller andra överkänslighetsreaktioner får du när du får en allergisk reaktion?

Bas: De med allergi 802 IP, Baljväxter 31 IP, Ägg 27 IP, Skaldjur 74 IP, Gluten <..> 62 IP, Nötter <..> 186 IP, Råa stenfrukter 89 IP, Annan allergi 217 IP, Mjölk/mjölprotein 88 IP, Fisk 18 IP, Laktosintolerans 263 IP. **Notera små baser på vissa allergier.**

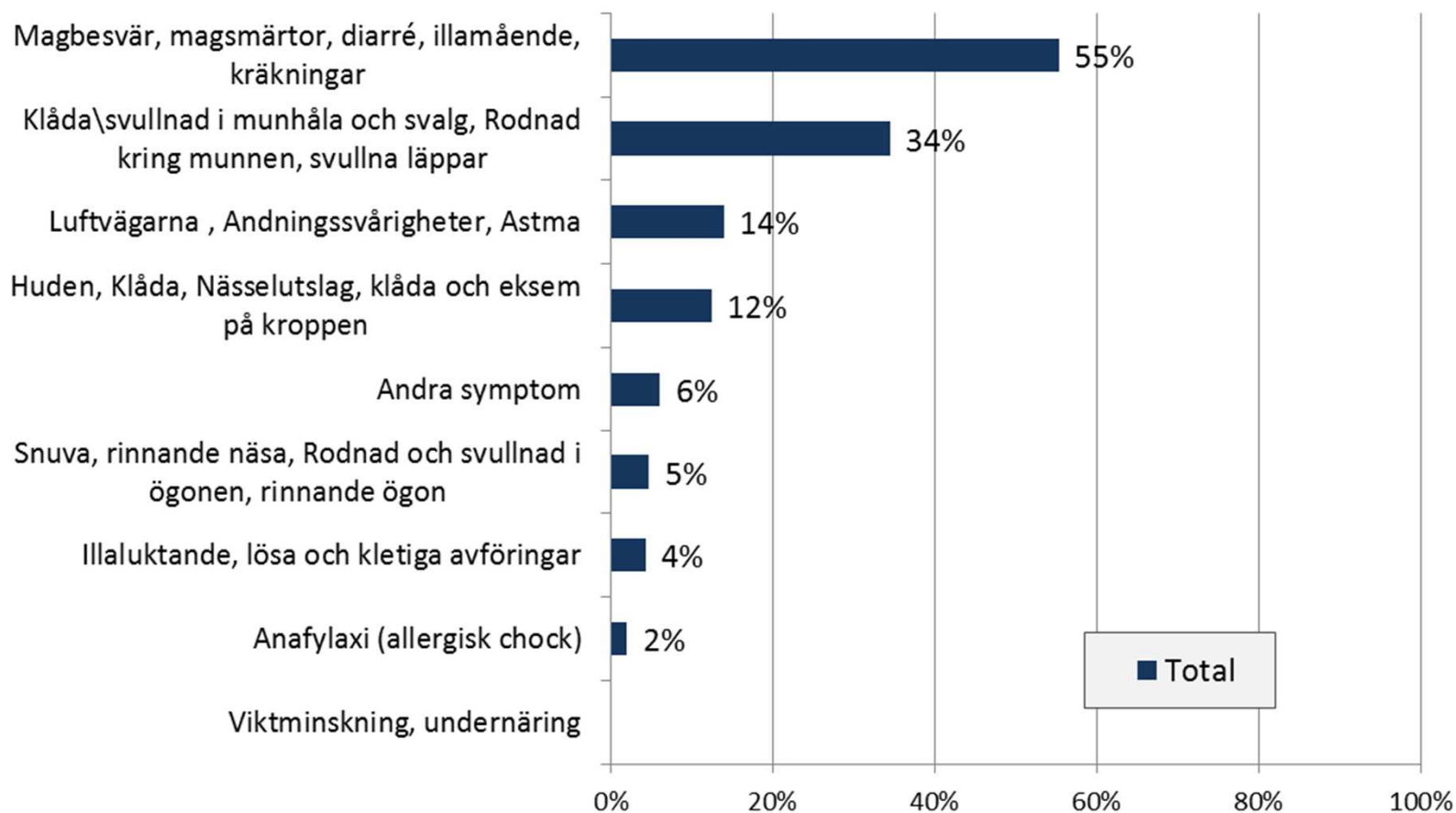

Magbesvär, klåda i svalg/munhåla, andnings- och hudproblem är de specifika problemområden flest personer med allergi nämner som symptom.

Fråga: Vilka symptom får du om du äter eller dricker något du är allergisk eller intolerant mot?

Bas: De med allergi. Samtliga 802 IP,

Symptom vid allergiska reaktioner:

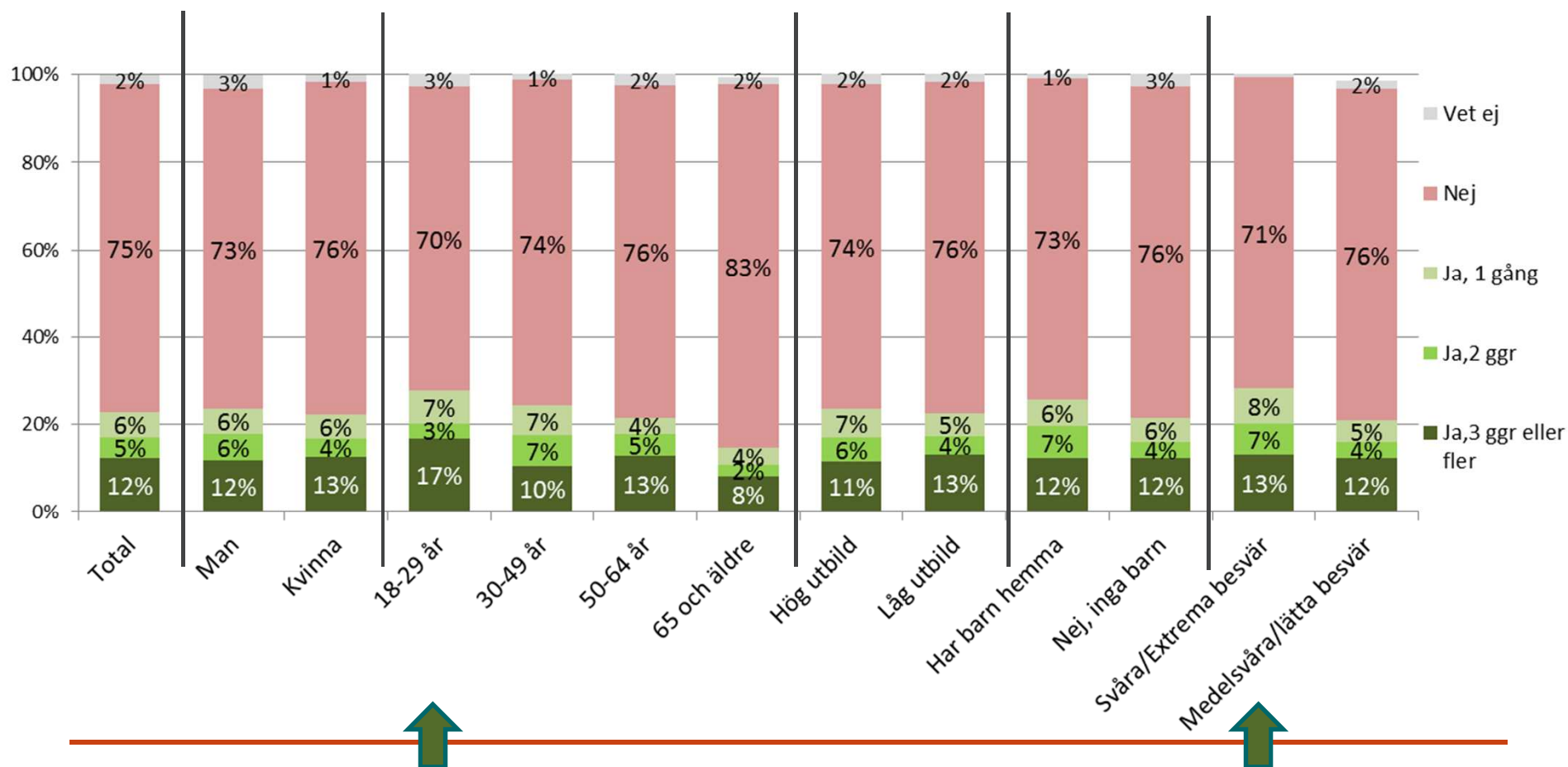

23% av respondenterna med allergi anger att de fått en allergisk reaktion av något de ätit eller druckit trots att de försökt kontrollera livsmedlet.

Fråga: Har det hänt under de senaste 12 månaderna att du fått en allergisk reaktion av något som du ätit eller druckit, trots att du försökt kontrollera att livsmedlet inte innehöll något allergiframkallande?

Bas: De med allergi. Samtliga 802 IP, Män 320 IP, Kvinnor 482 IP, 18-29 år 213 IP, 30-49 år 274 IP, 50-64 år 174 IP, 65 år eller äldre 138 IP, Hög utb. 353 IP, Låg utb. 442 IP, Har barn hemma 259 IP, Ej barn 541 IP, Svåra/Extrema besvär av allergi 170 IP, Medelsvåra/lätta besvär av allergi 614 IP.

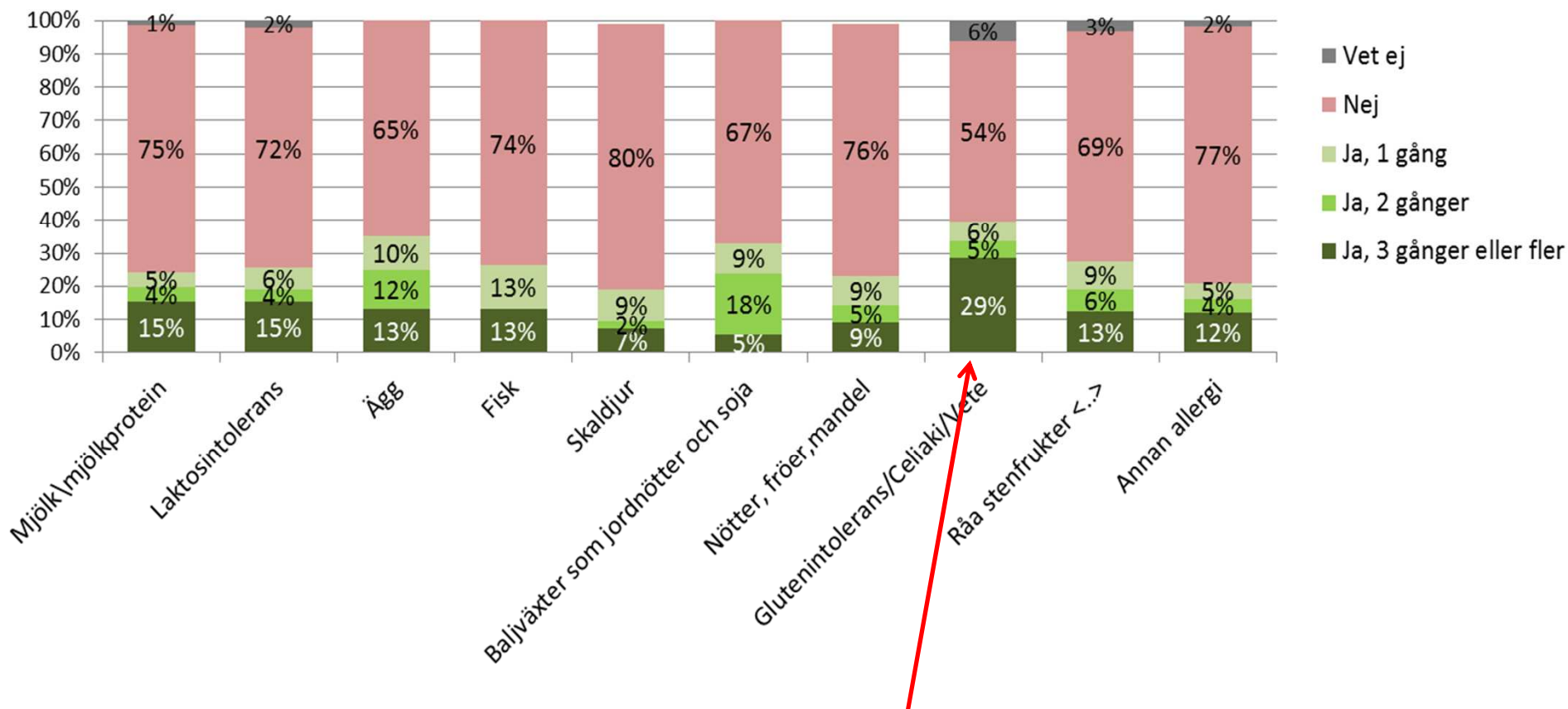
- De yngsta allergikerna har något oftare än övriga åldersgrupper varit utsatta för allergiska reaktioner.
- Allergiker vilka får svåra/extrema besvär har i högre utsträckning än övriga varit utsatta för allergiska reaktioner.
- Personer som jobbar i/jobbat i restaurangbranschen har i högre utsträckning än andra grupper drabbats av ofrivilliga allergiska reaktioner (32%).

Respondenter från alla typer av allergier har varit utsatta för ofrivilliga allergiska reaktioner trots att de försökt kontrollera livsmedlen.

Fråga: Har det hänt under de senaste 12 månaderna att du fått en allergisk reaktion av något som du ätit eller druckit, trots att du försökt kontrollera att livsmedlet inte innehöll något allergiframkallande?

Bas: De med allergi 802 IP, Baljväxter 31 IP, Ägg 27 IP, Skaldjur 74 IP, Gluten <..> 62 IP, Nötter <..> 186 IP, Råa stenfrukter 89 IP, Annan allergi 217 IP, Mjölks/mjölksprotein 88 IP, Fisk 18 IP, Laktosintolerans 263 IP. **Notera små baser på vissa allergier.**

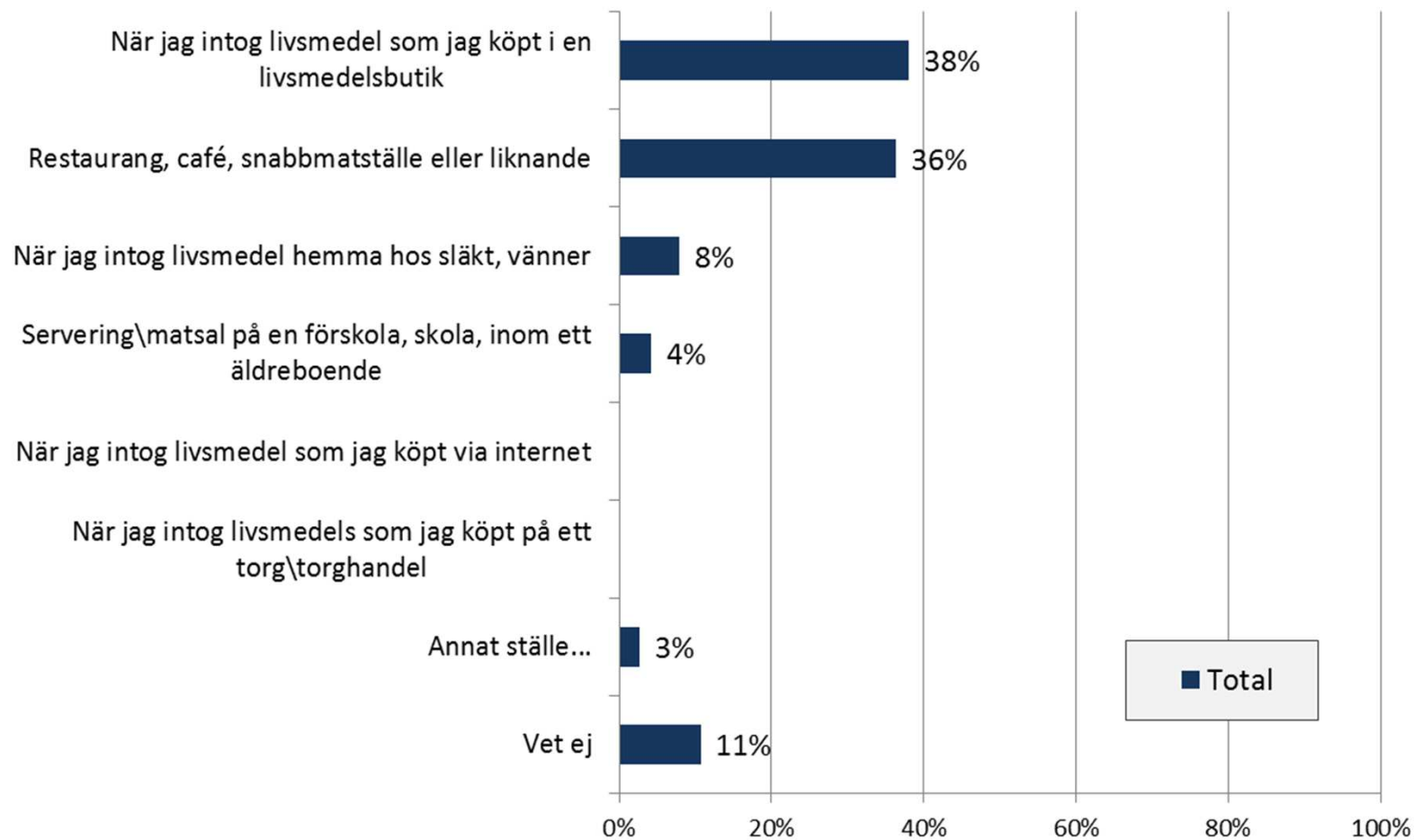

Glutenallergiker är de som oftast säger sig utsatta för ofrivilliga allergiska reaktioner.

Ungefärligt lika stora andelar av de som utsatts för ofrivillig allergisk reaktion anger att de köpt livsmedlet i en butik som på restaurang/matställe.

Fråga: Om du tänker på det senaste tillfället du fick en ofrivillig allergisk reaktion, varifrån kom livsmedlet som du åt eller drack och som du tror du blev dålig av? Bas: De som haft allergisk reaktion. 183 IP.

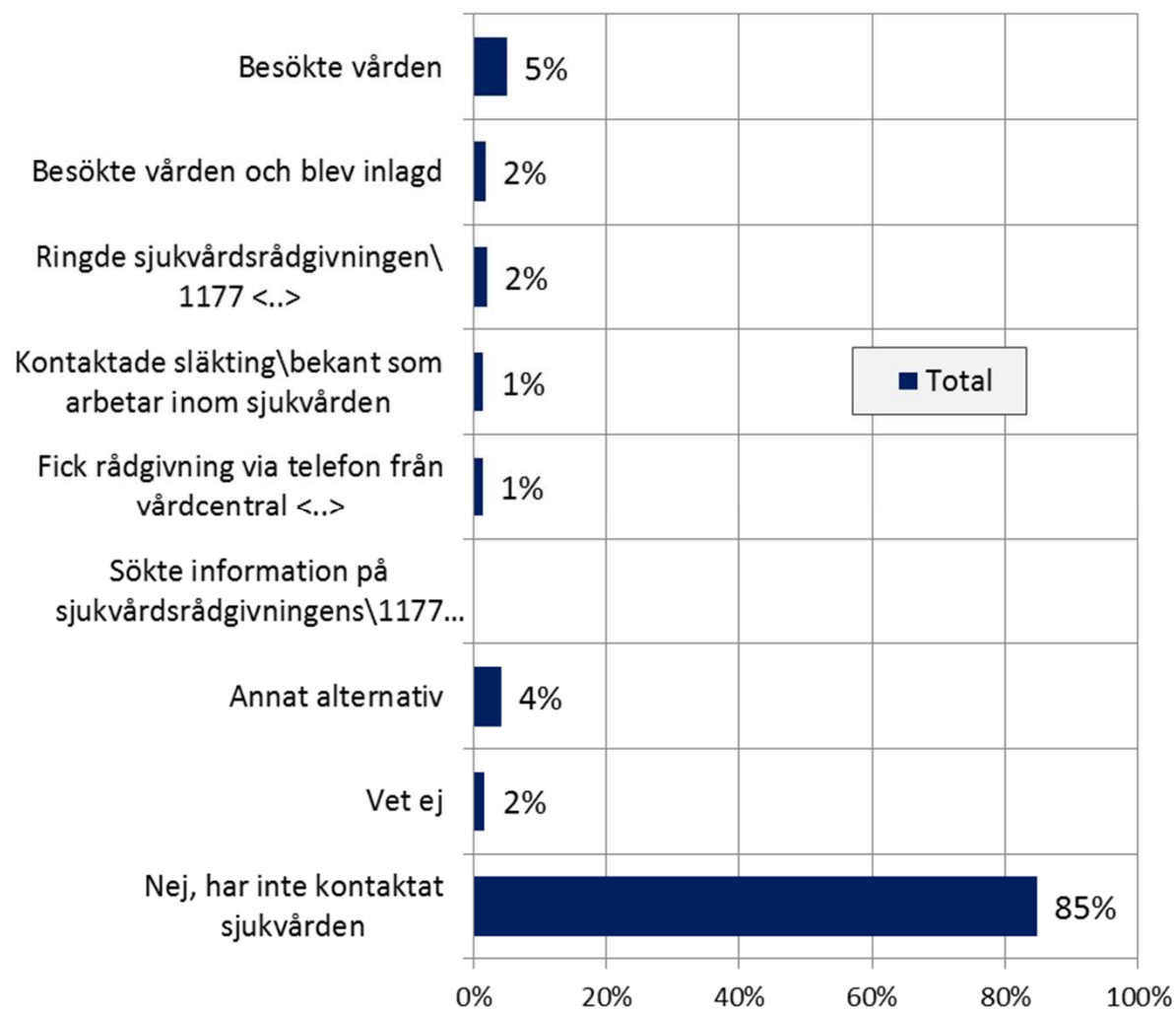

13% av de som drabbades av ofrivillig allergisk reaktion under senaste 12 månaderna kontaktade sjukvården på något sätt vid den senaste reaktionen

Fråga: Senaste gången det hände, kontaktade du sjukvården på något sätt för att få information och eventuell hjälp?

Bas: De som haft allergisk reaktion. 183 IP.

Kvinnor var i högre utsträckning än män i kontakt med sjukvården, 11% av dem besökte sjukvården medan endast 1% av männen gjorde ett besök.

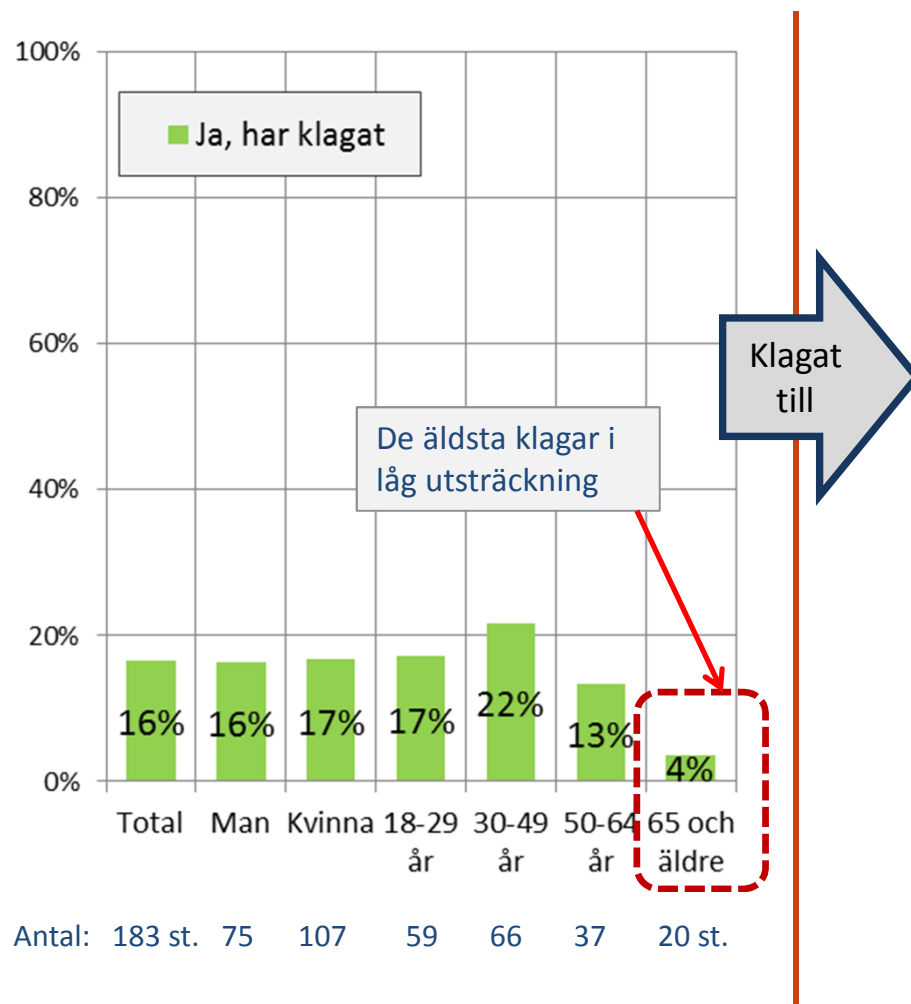
Ju svårare besvär en person med allergi angivit att de får vid en allergisk reaktion desto högre andel var det som kontaktade sjukvården vid en ofrivillig allergisk reaktion.

En minoritet av de som drabbas av ofrivillig allergisk reaktion väljer att göra klagomål, 16%. Klagomål görs främst direkt till matstället.

Fråga: Klagade du till någon eller gjorde du en anmälan av din senaste allergiska reaktion? Bas: De som haft allergisk reaktion. 183 IP.

Fråga: Var vände du dig med ditt/dina klagomål? Bas: De som klagat på incidenten, 30 IP. Notera låg bas.

Knappt tre av fyra som framförde klagomål pga. en ofrivillig allergisk reaktion klagade direkt till personalen på stället där de köpte/åt livsmedlet.

En mindre andel klagade till ledning/ägare/huvudkontor.

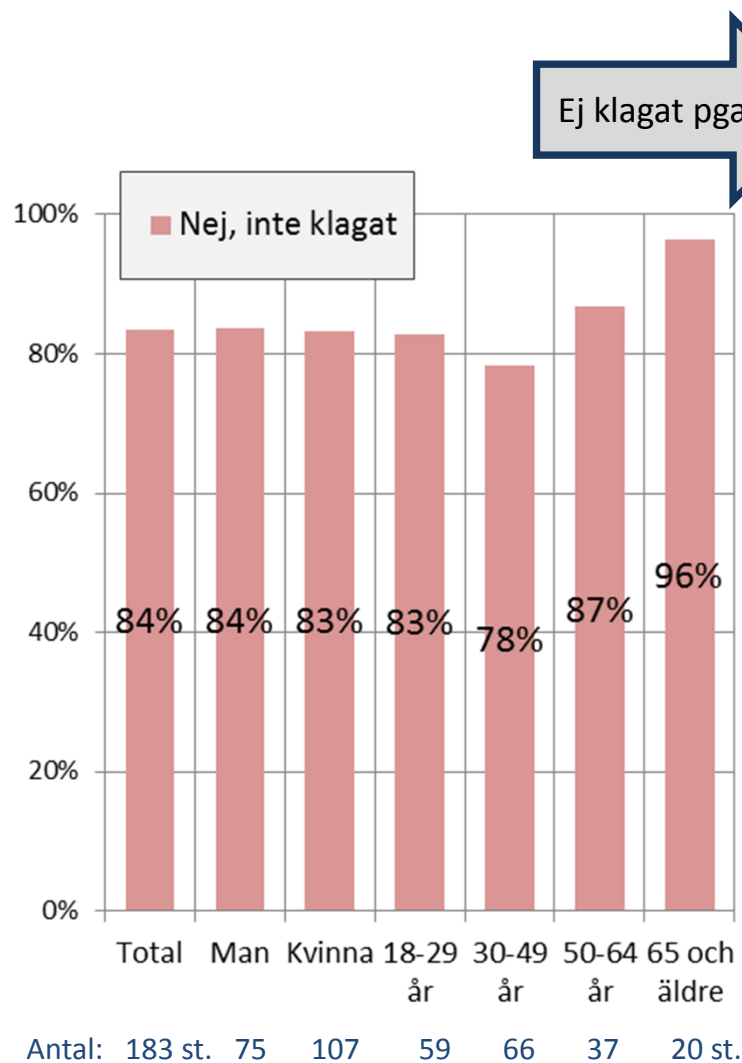
Någon enstaka person sade sig ha klagat till producenten/leverantören av livsmedlet.

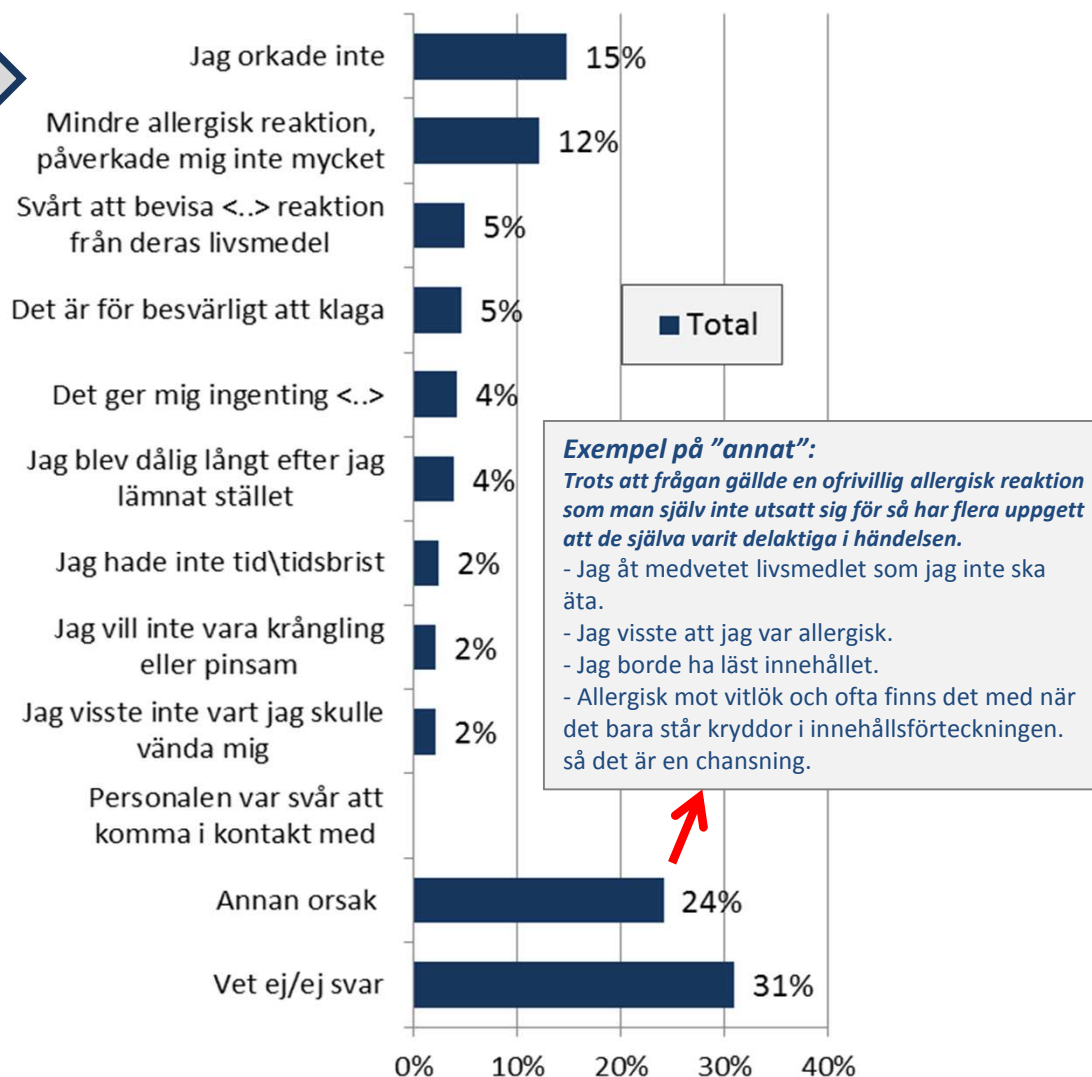
De personer som inte inkommer med klagomål anger olika faktorer som förklaring. Man orkar inte, det var en liten skada och det är svårt att bevisa.

Fråga: Klagade du till någon eller gjorde du en anmälan av din senaste allergiska reaktion? Bas: De som fått allergisk reaktion, 183 IP

Fråga: Vad var anledningen till att du inte klagade? Bas: De som INTE klagat på incidenten, 149 IP

Ej klagat pga.

Allergi och allergiska reaktioner hos barn

Allergier bland barn och ev. livsmedelincidenter:

19 % av respondenterna som har hemmavarande barn säger att deras barn/något av deras barn har en allergi eller livsmedelsintolerans. 33% har angivit att de har hemmavarande barn under 18 år i hushållet.

Laktosintolerans, nöt-/frö-/mandelallergi och mjölkprotein är de problem som flest föräldrar nämner.

Hos barn med allergi anger knappt var fjärde förälder, 22%, att barnens symptom är mycket svåra eller extrema/livshotande.

Var fjärde, 25%, av de barn med allergi har fått en ofrivillig allergisk reaktion under de senaste 12 månaderna. Detta trots att de/deras förälder försökt undvika det.

Föräldrar till barn med äggallergi och mjölkintolerans är de som oftast säger att barnen utsatts för ofrivilliga allergiska reaktioner under de senaste 12 månaderna

Sammanfattning – Resultat

Allergier bland barn och ev. livsmedelincidenter:

Av de barn som har drabbats anger 39% av föräldrarna att barnet ätit/köpt livsmedlet i en butik.

19% säger att de ätit i matsal/servering på förskola, skola, äldreboende eller sjukhus och 18% säger att de ätit något hemma/hos släkt/hos vänner.

Andelen av de barn med allergi som vid den senaste ofrivilliga allergiska reaktionen kontaktade sjukvården med hjälp av föräldrarna är 31%. Det är en högre andel jämfört med vuxna med allergi där bara 13% kontaktade sjukvården.

Ungefär var femte förälder, 21%, till de barn som drabbats av ofrivillig allergisk reaktion valde att klaga på bristen.

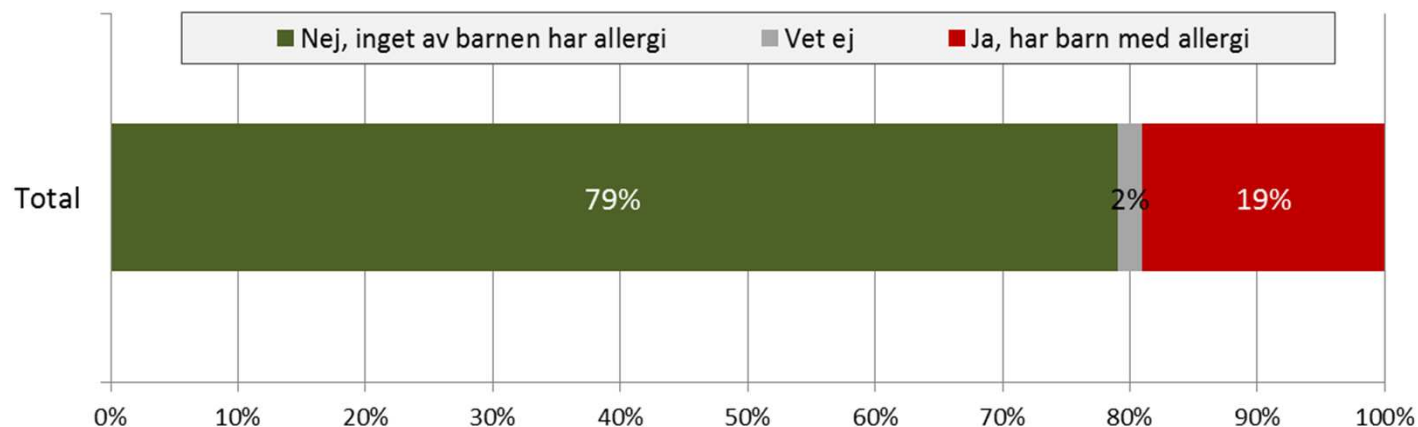
De som klagar (föräldrar) gör det oftast direkt till personalen på stället där de köpte livsmedlet.

19 % av befolkningen med hemmavarande barn har minst ett barn som har någon typ av allergi/intolerans. Laktosintolerans, nötallergi och intolerans mot mjölkprotein är vanligast.

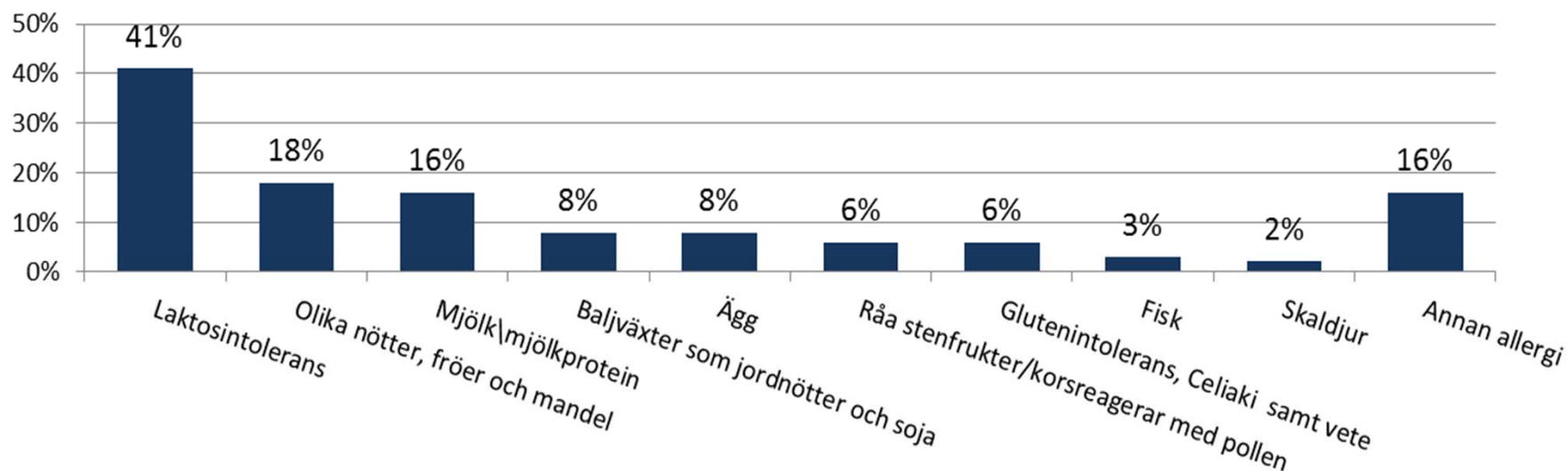
Fråga: Är något av dessa barn under 18 år allergiska eller intoleranta mot några livsmedel?

Bas: De som har barn. 1521 IP.

Fråga: Är något av dessa barn under 18 år allergiska eller intoleranta mot några livsmedel?

Bas: De som har barn med allergi 288 IP.

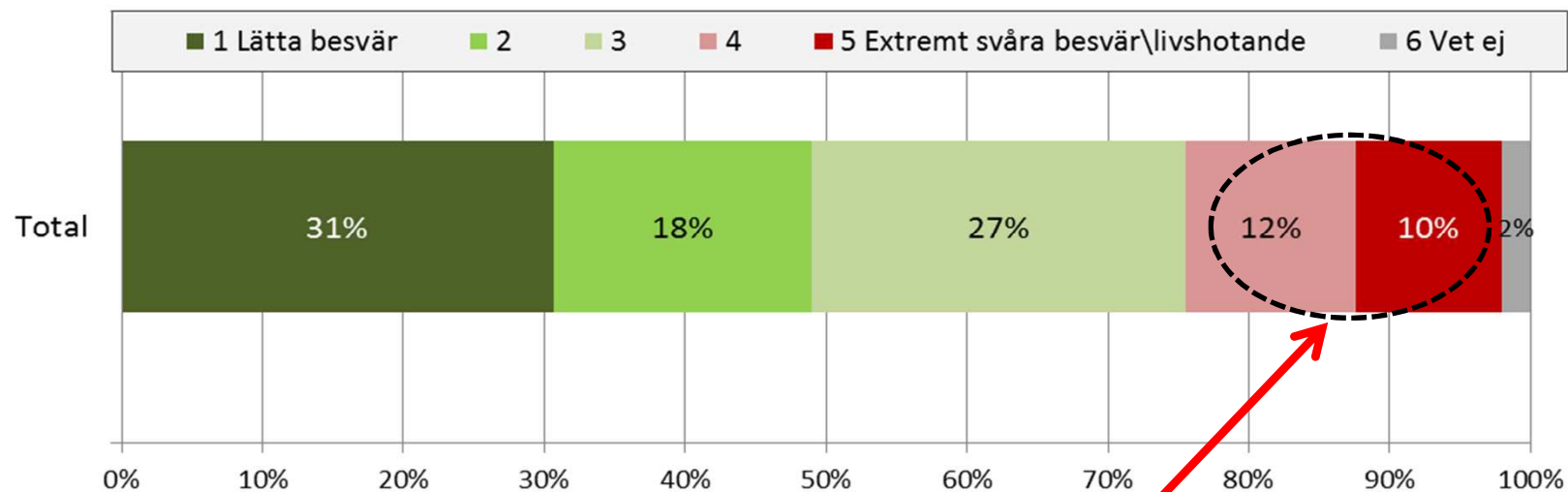

Knappt var fjärde, 22%, av de som har barn med en allergi anger att barnen har svåra eller extremt svåra besvär pga. sin allergi.

Fråga: Vilken grad av allergi eller andra överkänslighetsreaktioner får ditt/dina barn när hon/han får en allergisk reaktion, gör bedömningen på en femgradig skala där 1= Lätta besvär och 5= extremt svåra besvär/livshotande?

Bas: De som har barn med allergi. Samtliga 288 IP.

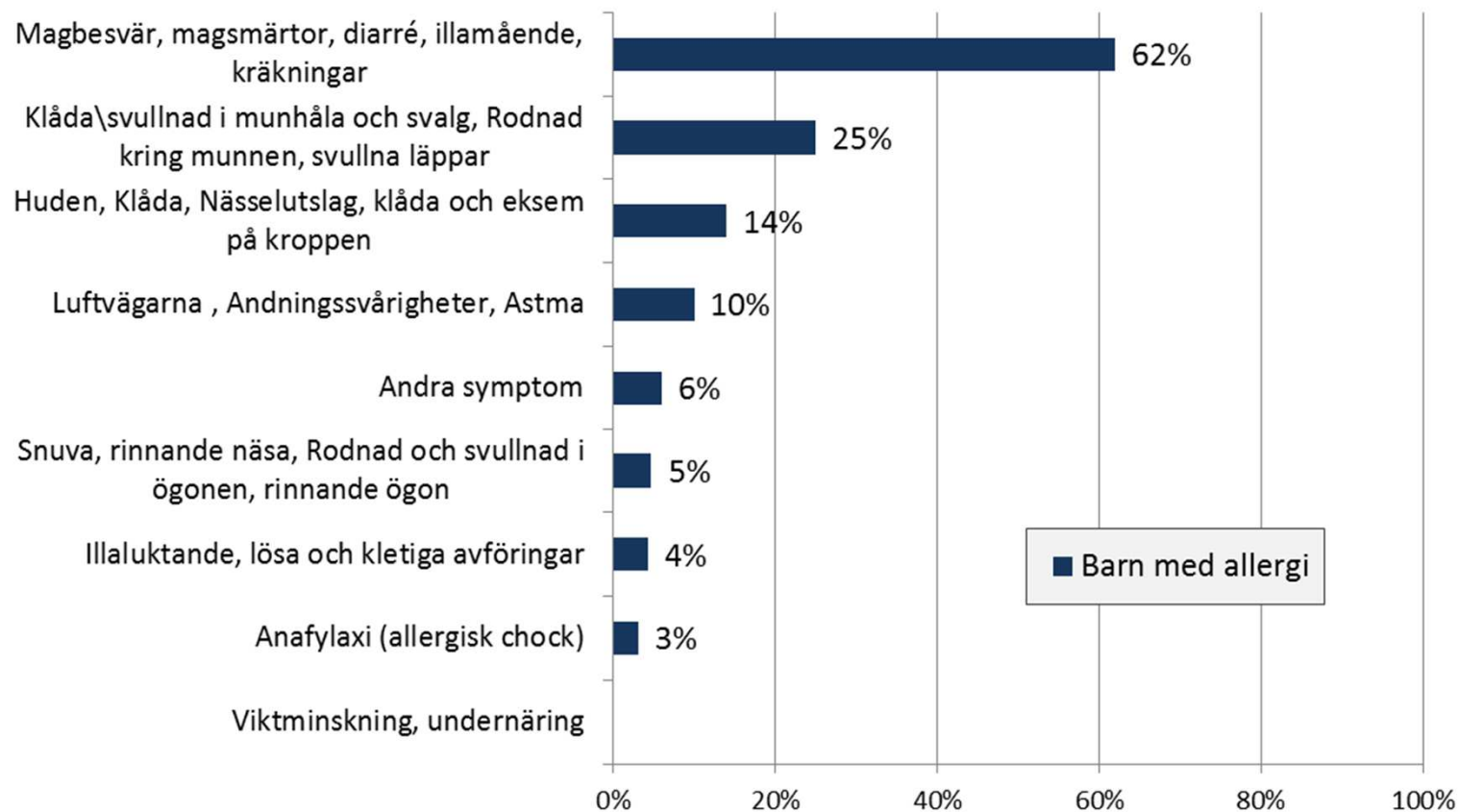
22% med svåra /extrema besvär

Magbesvär, klåda i svalg/munhåla, hud- och andningsproblem är de specifika problemområden flest föräldrar till barn med allergi nämner som symptom.

Fråga: Vilka symptom får ditt barn/dina barn om han/hon/de äter eller dricker något han/hon är allergisk eller intolerant mot? Bas: De med barn som har allergi. Samtliga 288 IP,

Symptom vid allergiska reaktioner:

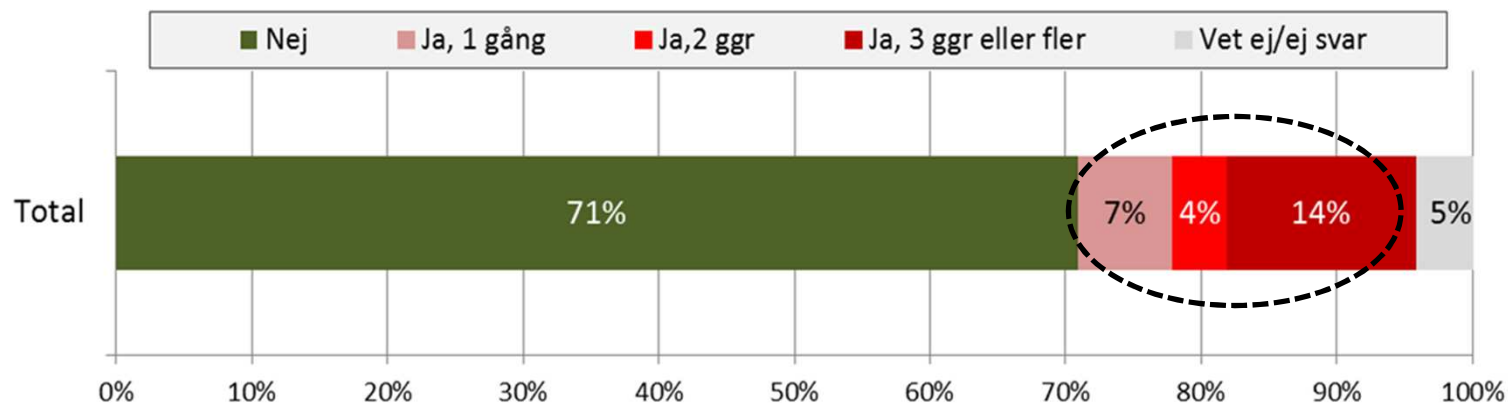

För 25% av alla respondenter med barn som har allergi har barnen varit utsatt för ofrivilliga allergiska reaktioner trots försök att kontrollera livsmedlet.

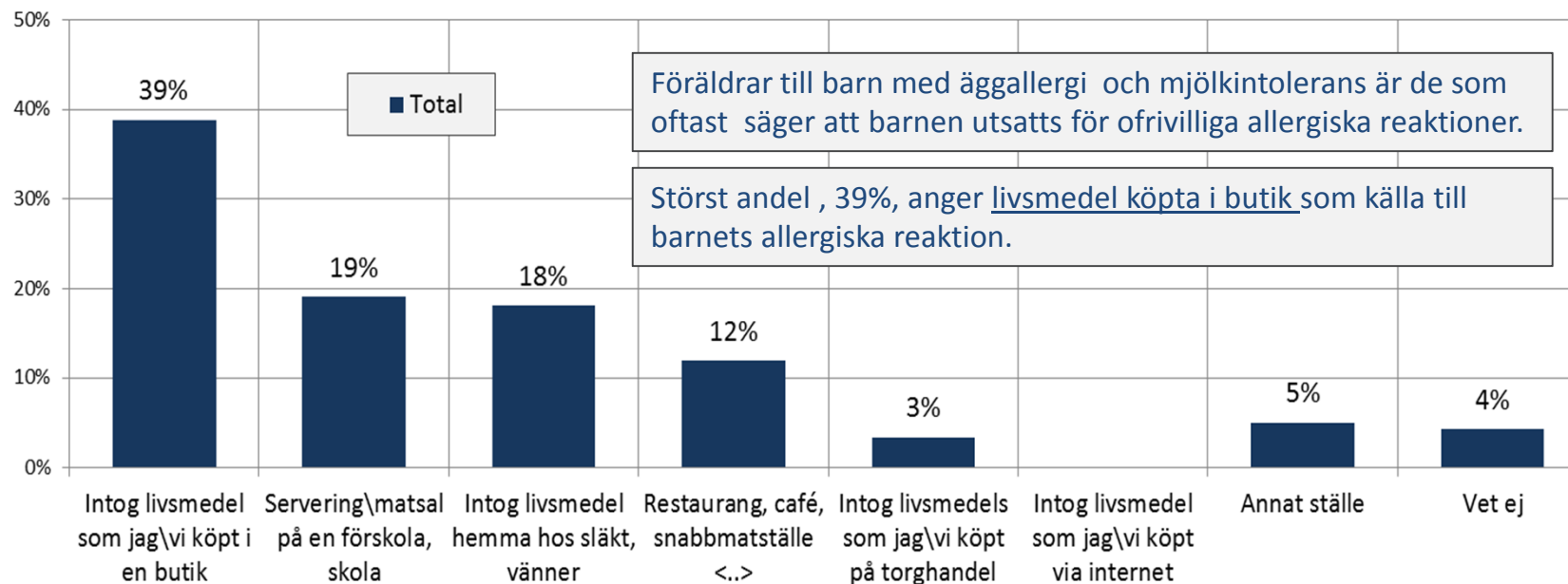
Fråga: Har det hänt under de senaste 12 månaderna att ditt/dina barn fått en allergisk reaktion av något som han/hon ätit eller druckit, trots att du försökt kontrollera att livsmedlet inte innehöll något allergiframkallande?

Bas: De som har barn med allergi. 288 IP.

25% utsatt för allergisk reaktion

Fråga: Om du tänker på det senaste tillfället du fick en ofrivillig allergisk reaktion, varifrån kom livsmedlet som du åt eller drack och som du tror du blev dålig av? Bas: De som har barn med allergi vilka haft allergisk reaktion, 71 IP. **Notera låg bas!**

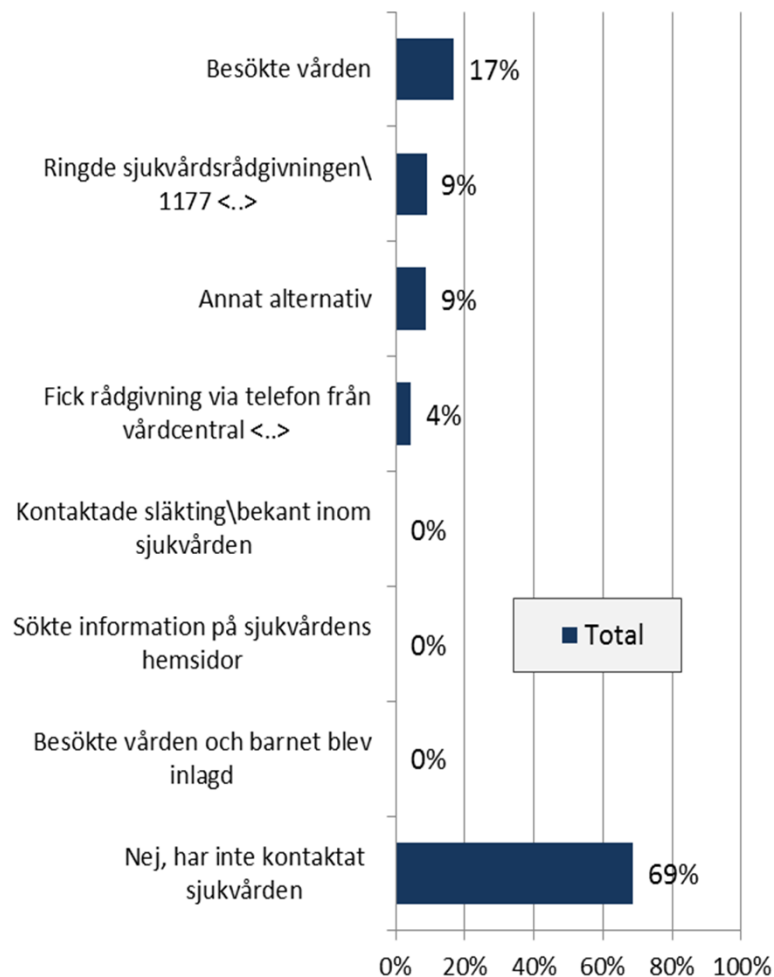
31% av de som drabbades av ofrivillig allergisk reaktion under senaste 12 månaderna kontaktade sjukvården den senaste gången. 21% klagade.

Fråga: Senaste gången det hände, kontaktade du sjukvården på något sätt för att få information och eventuell hjälp?

Fråga: Klagade du till någon eller gjorde du en anmälan av din senaste allergiska reaktion?

Bas: De med barn som haft allergisk reaktion. 71 IP. Notera låg bas!

Fråga: Var vände du dig med ditt/dina klagomål? Bas: De som klagat på incidenten, 15 IP. OBS: Mycket låg bas!

Ungefär var femte förälder till ett barn som drabbats av ofrivillig allergisk reaktion framförde klagomål.

Av dessa klagade två av tre direkt till personalen på stället där de köpte livsmedlet.

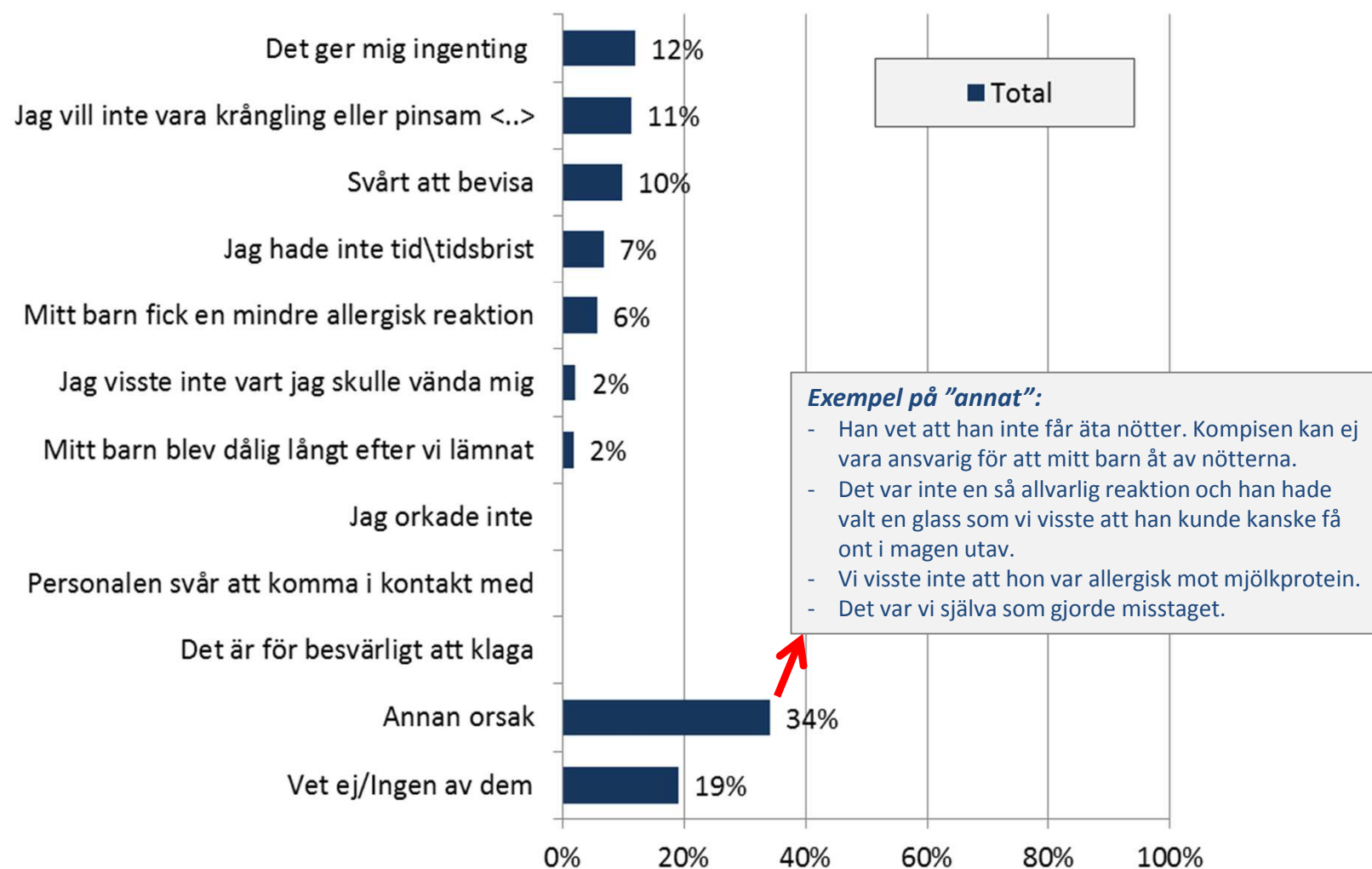
En mindre andel klagade till ledning/ägare/huvudkontor.

Någon enstaka person sade sig ha klagat till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

De personer som inte inkommer med klagomål anger olika faktorer som förklaring. Det ger inget att klaga, det är pinsamt och svårt att bevisa.

Fråga: Vad var anledningen till att du inte klagade? Bas: De som INTE klagat på incidenten, 53 IP. OBS: notera låg bas!

Information om innehåll av allergener

Information om innehåll av allergener:

86 % av respondenterna som har egen allergi eller som har hemmavarande barn med allergi kontrollerar på något sätt mot allergener i restaurangmiljö eller butiksmiljö.

Personer med allergi/föräldrar till barn med allergi som har svåra/extrema besvär av sin allergi är de grupper som i högst utsträckning kontrollerar mot allergener på något sätt, 95-96%.

Den största andelen, 75%, läser på förpackningar i butiksmiljö och drygt var tredje frågar personalen i restaurangmiljö.

Mindre andelar frågar personal i butiksmiljö och/eller läser på menyer på restaurang för att kontrollera mot allergener.

Kvinnor läser i högre utsträckning än män på förpackningar i butik och/eller på menyer på restaurang.

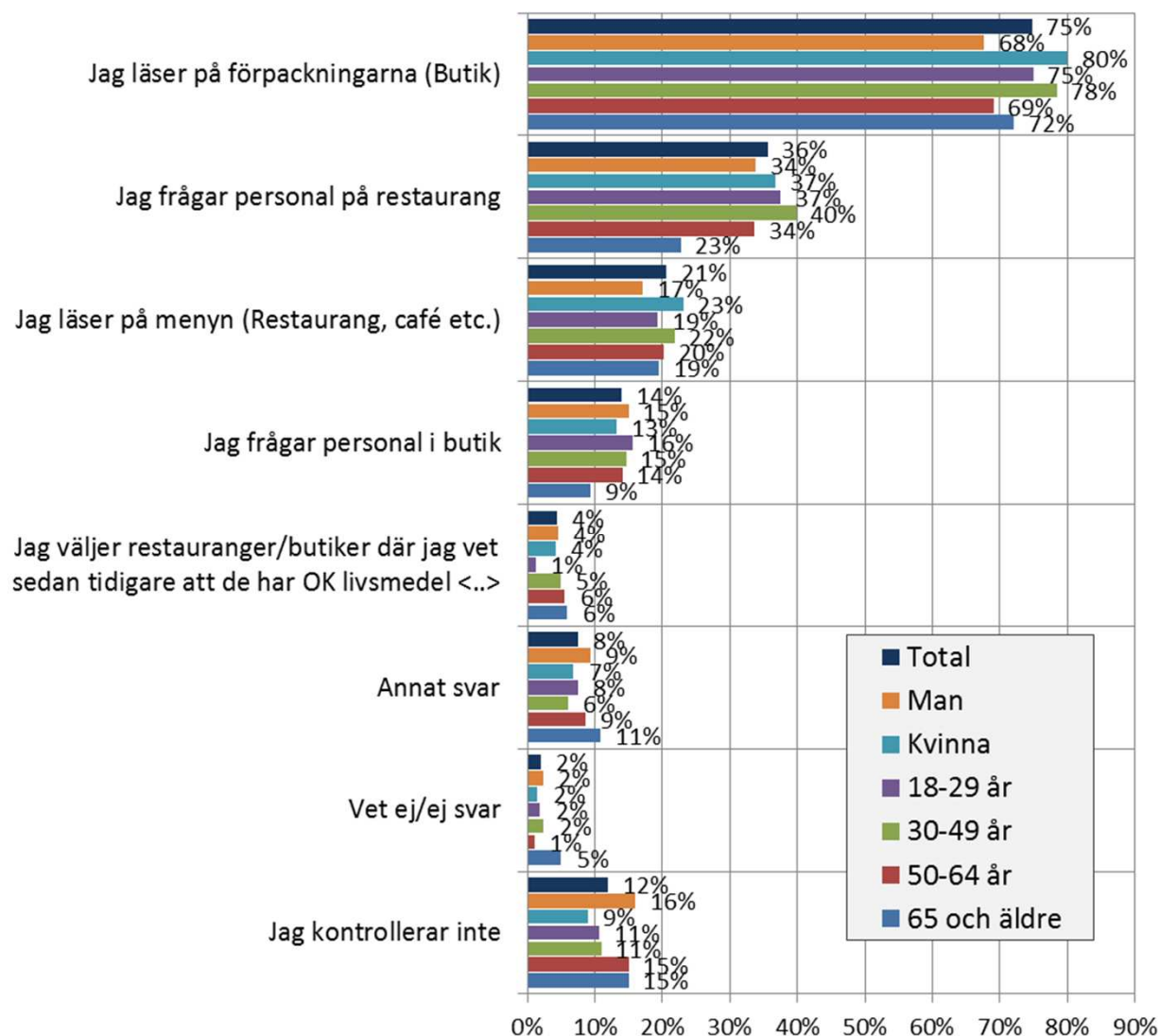
Personer som jobbar i/har jobbat i Livsmedelsbutik och handel eller Vård och omsorg kontrollerar i högre utsträckning för allergener än genomsnittet av befolkningen.

En klar majoritet, 75%, läser på förpackningarna i butik när de skall köpa livsmedel. Drygt var tredje, 36%, frågar personal på restaurang/matställe.

Fråga: När du är i restaurangmiljö eller butiksmiljö för att handla livsmedel, på vilka olika sätt kontrollerar du att livsmedlet inte innehåller sådant du eller ditt/dina barn kan få en allergisk reaktion av?

Bas: De med allergi eller har barn med allergi, 1001 IP, Män 423 IP, Kvinnor 579 IP, 18-29 år 230 IP, 30-49 år 433 IP, 50-64 år 195 IP, 65 år eller äldre 140 IP.

Ungefär var sjunde person, 14%, med egen allergi eller med barn som har allergi kontrollerar inte livsmedel för allergener (kontrollerar ej + vet ej)

Allergiker som får svåra/extrema besvär av sin sjukdom kontrollerar i högre utsträckning mot allergener på något sätt jämfört med andra allergiker.

Kvinnor läser i högre utsträckning än män på menyer och förpackningar för att kontrollera livsmedelsinnehåll.

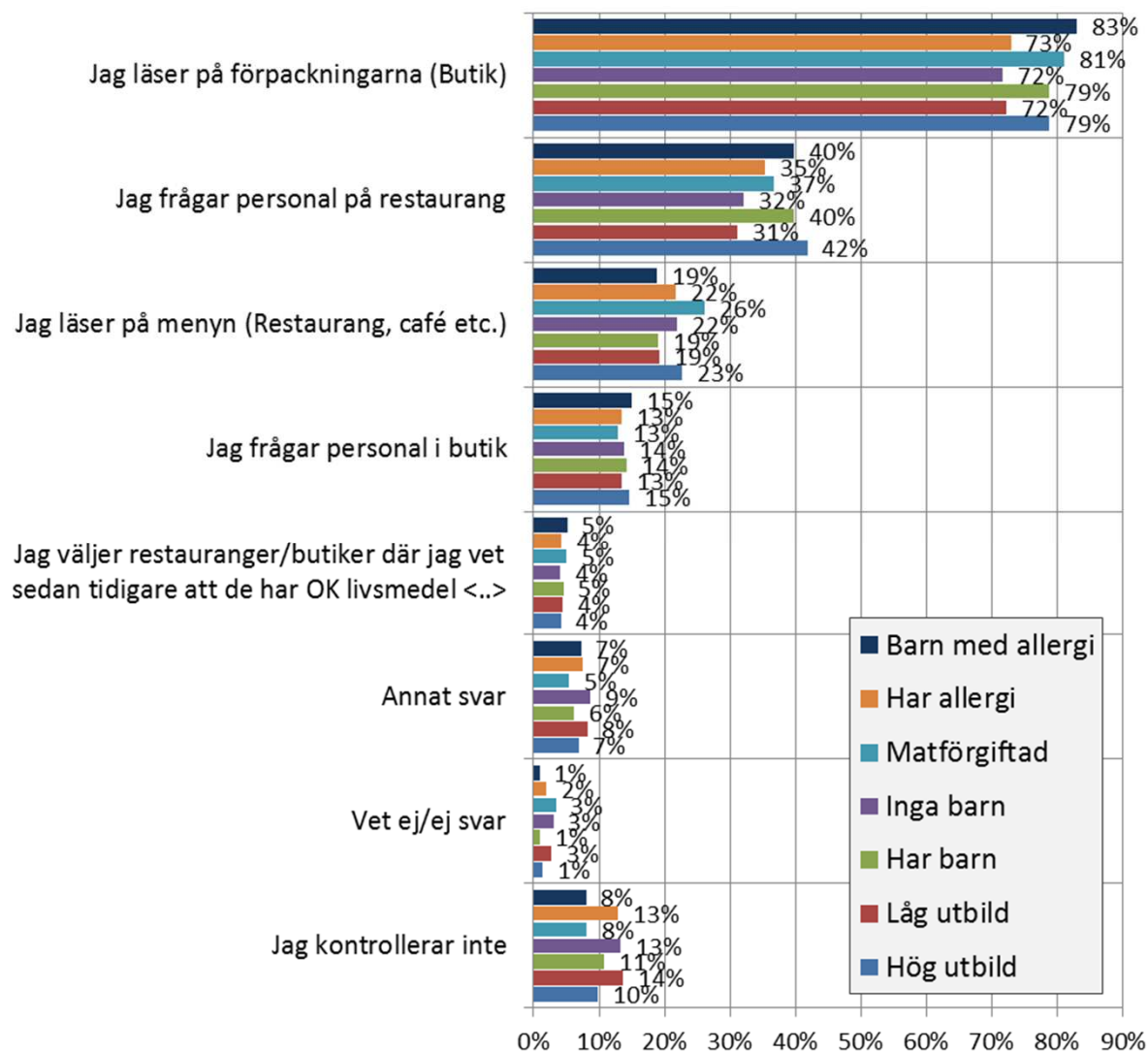
Personer i åldrar 30-49 år (högst andel föräldrar finns i denna gruppen) läser i högre utsträckning än andra åldersgrupper på förpackningar och frågar personal på restaurang för att kontrollera livsmedelsinnehåll.

En klar majoritet, 83%, av föräldrar med barn som har allergi läser på förpackningarna i butik när de skall köpa livsmedel.

Fråga: När du är i restaurangmiljö eller butiksmiljö för att handla livsmedel, på vilka olika sätt kontrollerar du att livsmedlet inte innehåller sådant du eller ditt/dina barn kan få en allergisk reaktion av?

Bas: De med allergi eller har barn med allergi, 1001 IP, Har barn med allergi 288 IP, Har egen allergi 182 IP, Matförgiftad sen. 12 mån. 93 IP, Har inte barn 541 IP, Har barn 458 IP, Låg utb. 553 IP, Hög utb. 441 IP

Föräldrar med barn som har allergi kontrollerar livsmedel för allergener i högre utsträckning än övriga grupper, >90% kontrollerar på något sätt.

Boende i glesbygd kontrollerar livsmedel mot allergener i lägre utsträckning än andra grupper.

Personer som jobbar i/har jobbat i Livsmedelsbutik och handel eller Vård och omsorg kontrollerar i högre utsträckning för allergener än genomsnittet av befolkningen.

Personer med hög utbildning (Universitet/Högskola) kontrollerar i högre utsträckning för allergener än personer med lägre nivå av utbildning.

Appendix: Svarsfrekvens- och bortfallsredovisning, viktning

Demografi hos intervjuade respondenter:

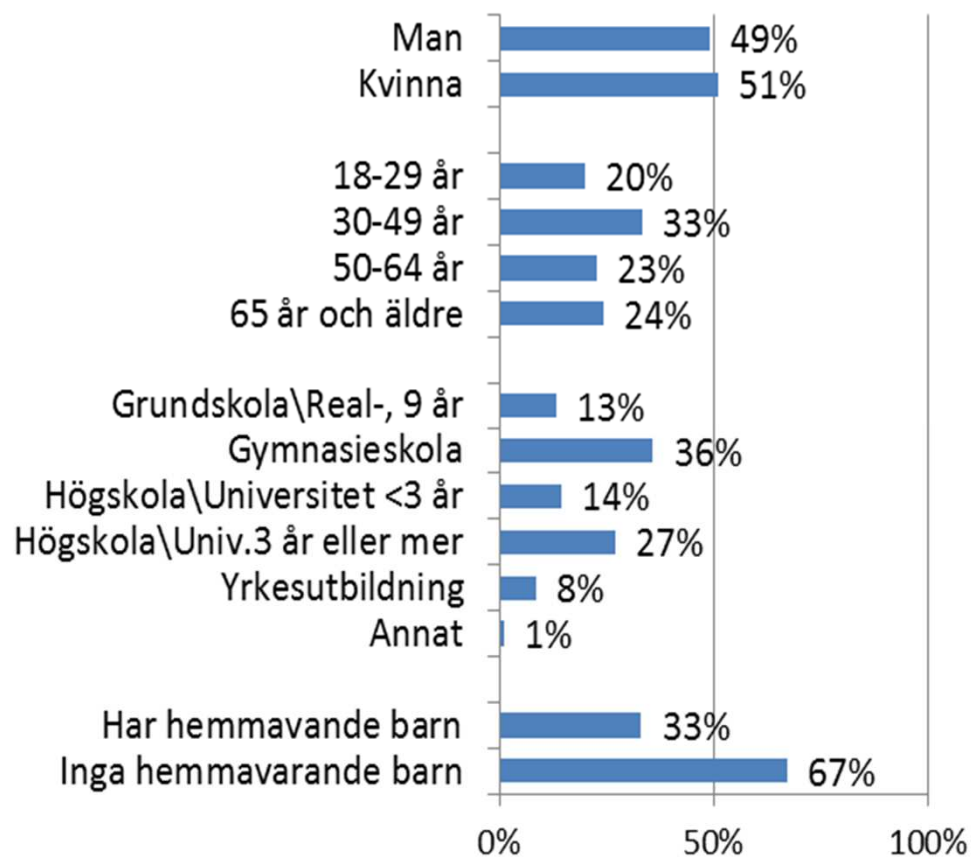
Fråga : Kön (noteras av intervjuaren)

Fråga: Hur gammal är du?

Fråga: Vilken är den högsta utbildningen du har genomfört?

Fråga: Finns det hemmavarande barn under 18 år i hushållet?

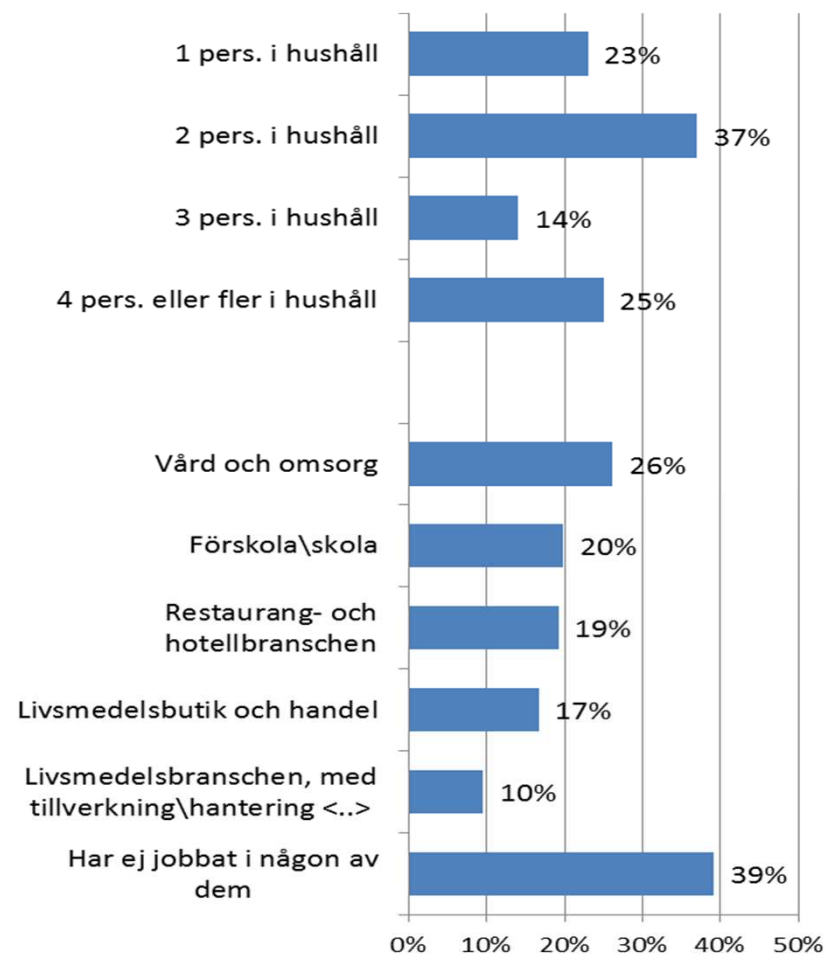
Bas; samtliga 4645 IP.

Fråga: Hur många bor i ditt hushåll inklusive dig själv?

Fråga: Jobbar du eller har du jobbat inom någon av följande branscher? (multipel)

Bas; samtliga 4645 IP.

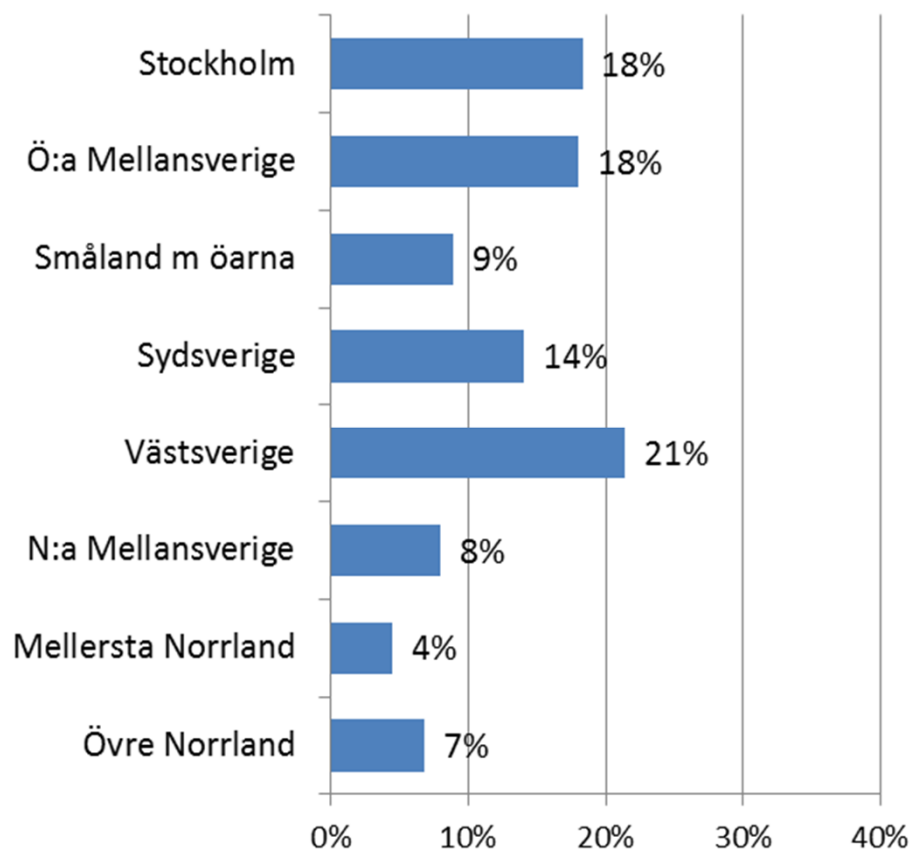

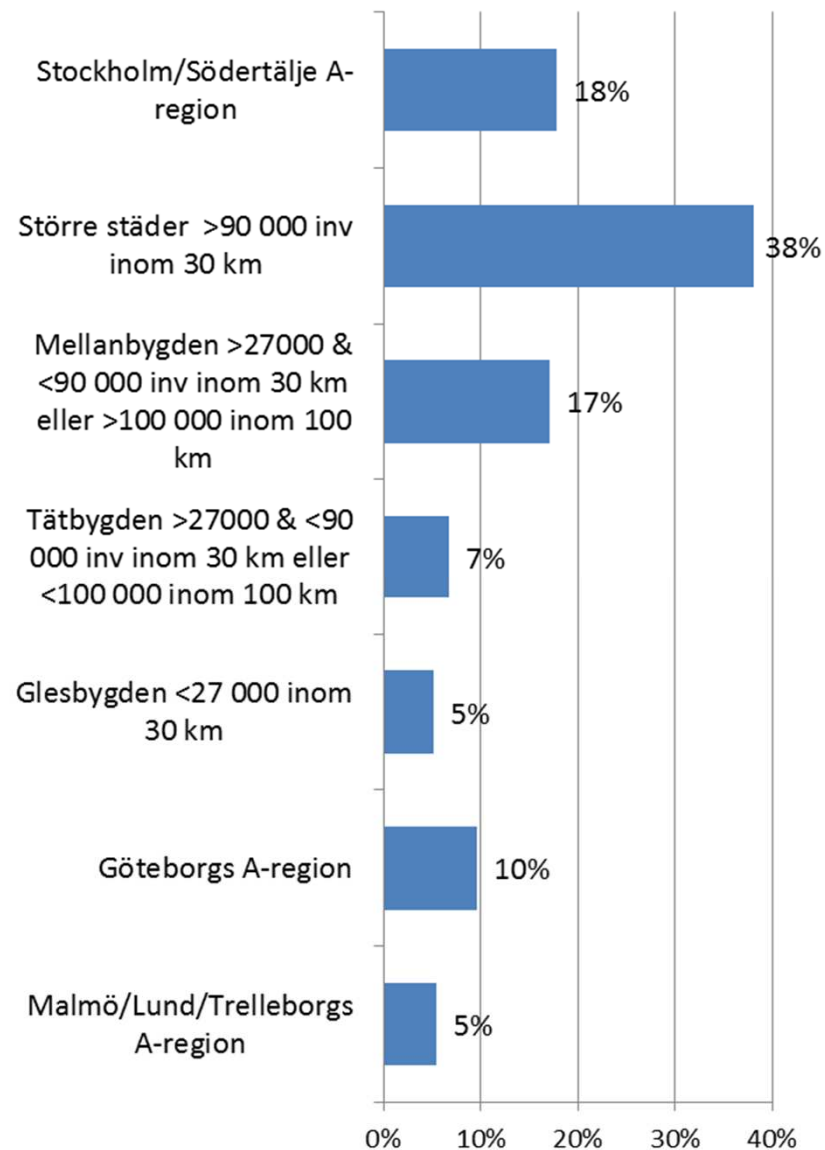
Demografi hos intervjuade respondenter: riksregioner (NUTS 2) och bostadsort (H-regioner)

Kodat utifrån respondentens postnummer. Bas; samtliga 4645 IP.

Riksregioner, NUTS2

Bostadsort, H-regioner

Svarsfrekvens och bortfall

- Databesamlingen hade som mål att nå 4000 intervjuer med en svarsfrekvens på 55% under 6 veckor. Ipsos lyckades inte uppfylla svarsfrekvensen och fältperioden förlängdes med ytterligare tre veckor.
- Efter 4645 genomförda telefonintervjuer under 9 veckor stängdes fält med en svarsfrekvens på 53,6%.
- Det har varit en mycket stor mängd principvägrare och arbetet att locka respondenter att delta är svårt om intervjuetid är lång (10 minuter eller längre).
- Bortfallsanalys gjordes utifrån demografiska variabler (kön, åldersgrupper, regioner) med de som svarat jämfört med de som inte svarat på undersökningen. Se nästa sida.

Bruttourval	10035
<i>Bortfallsorsak</i>	
Felaktigt telefonnummer (ingen abonnent)	266
Felaktig respondent (inkorrekt respondent)	194
Sjuklig psykiskt/fysiskt/förvirrad/osammanhängande	488
Ej målgruppsillhörig	38
Svårt tala/otydligt tal/talar ej svenska	355
Har redan deltagit på intervju (dubblätt)	34
Nettourval	8660
Ej svar	340
Telefonsvare	244
Upptaget	2
Ej anträffbar under tiden för fältarbetet	69
Återkom	93
Återkom, bokad för senare tid	2
Vägrare, deltar av princip inte i undersökningar	2791
Vägrare, har ej tid	194
Dialer får ej kontakt med numret	280
Genomförda intervjuer	4645
Svarsfrekvens	53,6%

Bortfallsanalys av demografiska variabler mellan databas och bruttourvalet

Skevheter finns i databasen jämfört med SCB statistik för 2011. Det är för få respondenter bland män och i de två yngsta åldersgrupperna. Även mindre skevheter i länsfördelning med främst för få respondenter i Stockholms län och Skåne län.

I telefonintervjuer är det olika svårt att nå (dvs. få tag på och övertyga att vara med) olika grupper av individer. Kvinnor är lättare att nå än män, personer mellan 46-75 år lättare att nå än personer yngre än 46 år/äldre än 75 år. Skevheter i databasen jämfört med SCB och de icke intervjuade visar att just de grupper som är svåra att nå är underrepresenterade. Under den utökade fältperioden minskades skevheter men vi nådde ej hela vägen fram.

		Bruttourval ej intervjuade		Intervjuade (16 st. ingen ålder)			Skillnad mellan ICKE intervjuade och Intervjuade	Skillnad mellan SCB statistik och Intervjuade	SCB (18-99)	SCB %	Vägning, för att efterlikna SCB
		5390	Column Valid N %	4629	Column Valid N %						
Kön	Man	2761	51,2%	2283	49,1%	Man	-2,1%	-0,3%	3 740 431	49,5%	1,002936
	Kvinna	2629	48,8%	2362	50,9%	Kvinna	2,1%	0,3%	3 821 448	50,5%	0,990388
Ålder	18-29	754	14,0%	639	13,8%	18-29	-0,2%	-6,1%	1 503 438	19,9%	1,440264
	30-49	1754	32,5%	1458	31,5%	30-49	-1,0%	-1,8%	2 519 183	33,3%	1,057693
	50-64	1299	24,1%	1266	27,3%	50-64	3,2%	4,1%	1 756 360	23,2%	0,849253
	65-99	1583	29,4%	1266	27,3%	65-99	-2,0%	3,8%	1 782 898	23,6%	0,862085
läns-kod	Stockholm	1002	20,0%	821	19,2%	Stockholm	-0,8%	-2,8%	2091473	22,1%	1,243533
	Uppsala	135	2,7%	166	3,9%	Uppsala	1,2%	0,3%	338630	3,6%	0,995785
	Södermanland	151	3,0%	122	2,9%	Södermanland	-0,2%	0,0%	272563	2,9%	1,090574
	Östergötland	230	4,6%	204	4,8%	Östergötland	0,2%	0,2%	431075	4,5%	1,031504
	Jönköping	201	4,0%	142	3,3%	Jönköping	-0,7%	-0,2%	337896	3,6%	1,161563
	Kronoberg	119	2,4%	72	1,7%	Kronoberg	-0,7%	-0,3%	184654	1,9%	1,251913
	Kalmar	125	2,5%	127	3,0%	Kalmar	0,5%	0,5%	233090	2,5%	0,895917
	Gotland	13	0,3%	21	0,5%	Gotland	0,2%	-0,1%	57308	0,6%	1,332122
	Blekinge	72	1,4%	87	2,0%	Blekinge	0,6%	0,4%	152979	1,6%	0,858343
	Skåne	690	13,8%	497	11,6%	Skåne	-2,1%	-1,6%	1252933	13,2%	1,230607
	Halland	123	2,5%	117	2,7%	Halland	0,3%	-0,4%	301724	3,2%	1,258844
	Västra Götal.län	854	17,0%	772	18,1%	Västra Götal. län	1,0%	1,3%	1590604	16,8%	1,005756
	Värmland	161	3,2%	135	3,2%	Värmland	-0,1%	0,3%	272736	2,9%	0,986181
	Örebro	151	3,0%	137	3,2%	Örebro	0,2%	0,2%	281572	3,0%	1,003268
	Västmanland	138	2,8%	120	2,8%	Västmanland	0,1%	0,1%	254257	2,7%	1,034284
	Dalarna	142	2,8%	114	2,7%	Dalarna	-0,2%	-0,2%	276565	2,9%	1,184242
	Gävleborgs	170	3,4%	125	2,9%	Gävleborgs	-0,5%	0,0%	276130	2,9%	1,078330
Västernorrland	152	3,0%	131	3,1%	Västernorrland	0,0%	0,5%	242155	2,6%	0,902340	
Jämtland	63	1,3%	68	1,6%	Jämtland	0,3%	0,3%	126299	1,3%	0,906649	
Västerbotten	171	3,4%	161	3,8%	Västerbotten	0,4%	1,0%	259667	2,7%	0,787298	
Norrbottn	150	3,0%	134	3,1%	Norrbottn	0,1%	0,5%	248545	2,6%	0,905416	

Markering av alla celler med signifikant skillnad

Viktning av datamängd

- Av de 4645 genomförda telefonintervjuerna är fördelningen på kön och ålder enligt nedan. Eftersom det fanns en skevhet i åldrar, för få under 40 år och för många mellan 50-79 år, har viktning genomförts på ålder- och könsvariablerna. Detta för att ge bättre representativitet i undersökningen så att resultatet kan antas representera befolkningen, se vikter nedan.

	(n) Data	(%) data	(n) SCB	(%) SCB		Vikt
18-29 år (män)	324	7,0%	771230	10,2%	Vikta upp	1,457123
30-39 år (män)	294	6,4%	617153	8,2%	Vikta upp	1,285000
40-49 år (män)	414	8,9%	664827	8,8%		0,983028
50-59 år (män)	388	8,4%	584076	7,7%		0,921499
60-69 år (män)	466	10,1%	585043	7,7%		0,768527
70-79 år (män)	264	5,7%	332645	4,4%		0,771320
80-99 år (män)	112	2,4%	185457	2,5%	Vikta upp	1,013637
18-29 år (kvinnor)	315	6,8%	732208	9,7%	Vikta upp	1,422923
30-39 år (kvinnor)	327	7,1%	593906	7,9%	Vikta upp	1,111802
40-49 år (kvinnor)	423	9,1%	643297	8,5%		0,930955
50-59 år (kvinnor)	432	9,3%	574863	7,6%		0,814588
60-69 år (kvinnor)	487	10,5%	590841	7,8%		0,742676
70-79 år (kvinnor)	269	5,8%	375342	5,0%		0,854146
80-99 år (kvinnor)	114	2,5%	310991	4,1%	Vikta upp	1,669938
Total	4629	100,0	7561879	100%		
Missing (ingen not ålder)	16	0,4				1,000